

Buletin lunar
al CNPF – luna
noiembrie 2012

2

Decizii
ale Comisiei Naționale
a Pieței Financiare

3

Consiliul Concurenței
se va reforma
în două luni

4

MOLDASIG va plăti peste 100 mil. lei agricultorilor în cadrul contractelor de asigurare

În anul 2012, compania de asigurări MOLDASIG va plăti peste 100 mil. lei agricultorilor, în cadrul contractelor de asigurare.

Potrivit Agenției “INFOTAG”, într-un comunicat al companiei se spune că în prezent suma despăgubirilor pentru cazurile asigurate produse depășește 78 mil. lei, inclusiv plățile efectuate la începutul anului pe cazurile asigurate în anul 2011.

Moldasig încheie procesarea cererilor producătorilor agricoli asigurați pentru despăgubiri de încă circa 27 mil. lei. Având în vedere situația financiară dificilă a agricultorilor, determinată de seceta din anul 2012, administrația Moldasig intenționează să antreneze toate resursele disponibile și să le plătească asiguraților din sectorul agrar toate despăgubirile cuvenite până la sfârșitul anului 2012.

Din suma totală a plăților pentru cazurile asigurate din anul 2012, peste o jumătate (57%) vor reveni despăgubirilor pentru prejudicii cauzate de grindină, urmate de pierderile aduse de secetă – 38%. De cea mai mare parte a despăgubirilor vor beneficia agricultorii asigurați din raioanele de nord și de centru – Ocnița, Briceni, Fălești, Ungheni.

În ansamblu, acestea corelează cu analiza Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare (bazată pe calculul coeficientului hidrotermic) privind intensitatea secetei în regiunile Republicii Moldova. Unele discordanțe țin de specificul

practicii asigurărilor în sectorul agrar al țării: agricultorii asigură culturile agricole cu consumul de resurse cel mai intens, în special, rapița, sfecla de zahăr, livezile. Aceste culturi sunt distribuite neuniform pe raioanele Moldovei.

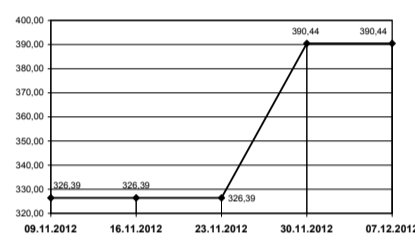
Directorul general Moldasig, Vitalie Bodea, menționează că în timp ce grindina este considerată un risc asigurat clasic în agricultură în toată lumea, seceta este raportată

la dezastre și acest prejudiciu este compensat din fondurile statale/internaționale speciale pentru dezastre. În R. Moldova, însă, seceta este un risc a cărui asigurare este subvenționată de stat. Managerul companiei afirmă că în anul 2012, sistemul de asigurare subvenționată a funcționat foarte bine – și sub aspectul reglementării și sub cel al încasărilor mijloacelor bugetare ale statului.

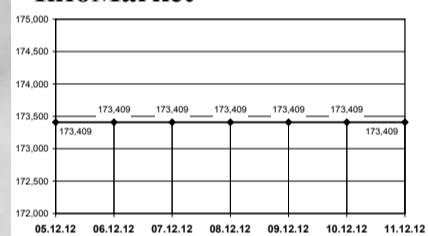
“Credem că este de datoria noastră să ne onorăm partea de angajamente în cadrul contractelor de asigurare subvenționată a riscurilor agricole, cu minuțiozitate și operativitate maximă posibilă. Suntem convinși că parteneriatul public-privat eficient în domeniul asigurării riscurilor agricole va contribui la dezvoltarea pieței asigurărilor în mediul rural, în ansamblu”, a conchis Vitalie Bodea.

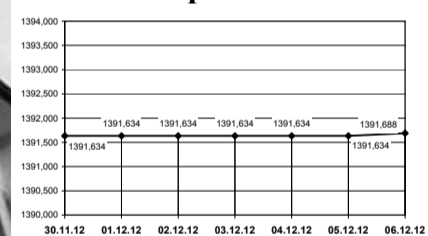
CNPF

Banking Stock Index –
InfoMarket

EVM-Composite

Curs valutar
12.12.2012

Valuta	Rata	Cursul
Euro	1	15.9047
Dolar S.U.A.	1	12.2414
Rubla rusească	1	0.3996
Hrivna ucraineană	1	1.5111
Leu românesc	1	3.5020

Sumarul tranzacțiilor bursiere din săptămâna trecută

Volumul tranzacțiilor bursiere în perioada 3-7 decembrie 2012 a constituit 2,8 mil. lei. În total, au fost înregistrate 20 tranzacții cu valorile mobiliare a 15 emitenți.

În Secția de Bază a bursei au fost efectuate 10 tranzacții în sumă de 176,5 mii lei. Acțiunile „Moldova-Agroindbank” continuă să se tranzacționeze cu 1100 lei per acțiune. Prețul de piață al acțiunilor companiei din Orhei „Api” a crescut de la 1,20 până la 2,09 lei. Prețul acțiunilor societății „FMC-Rîșcani” s-a micșorat de la 20 până la 17 lei.

În Secția Tranzacțiilor Directe au fost efectuate 2 tipuri de tranzacții în volum de 2,6 mil. lei. Ca pachete unice (licitații cu strigare) au fost vândute valorile mobiliare a 6 emitenți. Prețul acțiunilor companiei din Bălți „Constructorul” a scăzut cu 3 lei și a constituit 7 lei per acțiune.

Au fost înregistrate 2 oferte publice pe piața secundară de procurare a acțiunilor companiilor „Elevatorul Iargara” și „Elevator Kelley Grains”. Ofertantul SRL „Ceba Grup” a procurat 0,25% din acțiunile „Elevatorul Iargara” cu 5 lei per acțiune și 0,73% din acțiunile „Elevator Kelley Grains” cu 10 lei per acțiune.

Bursa de Valori a Moldovei prestează servicii de consulting în domeniul activității licențiate (bursiere). Informații la telefonul: 022 27-76-36.
www.moldse.md Bursa de Valori a Moldovei

În atenția acționarilor, Societăților pe Acțiuni și participanților profesioniști ai pieței financiare!

Ziarul Capital Market, în baza campaniei de abonare pentru anul 2013 desfășoară acțiunea „**Abonează-te la ziarul Capital Market**”.

Abonații vor primi o **reducere de 10 la sută** la publicarea raportului financiar și a informației privind desfășurarea adunării anuale a acționarilor.

Pe lângă aceasta, abonații ziarului vor putea, în calitate de bonus, să obțină informația despre anunțurile și dările de seamă ale Societăților pe Acțiuni publicate anterior în ziar.

CAPITAL Market

Împreună
în lumea
finanțelor

Secția de marketing
Tel.: +373 69 821216

Moldpresa
Tu alegi, noi difuzăm!

Comisia Națională a Pieței Financiare

BULETIN LUNAR • 11 • 2012

PIAȚA VALORILOR MOBILIARE

PIAȚA PRIMARĂ

În noiembrie 2012, în Registrul de stat al valorilor mobiliare, ținut de către Comisia Națională a Pieței Financiare (CNPF), au fost înregistrate 6 emisiuni de acțiuni în valoare de 14,76 mil. lei., inclusiv o emisiune de acțiuni la înființarea societății pe acțiuni în valoare de 1,51 mil. lei și 5 emisiuni suplimentare de acțiuni în valoare de 13,25 mil. lei (Tabelul nr. 1).

În ianuarie-noiembrie 2012 au fost înregistrate emisiuni de acțiuni în valoare de 1007,93 mil. lei, ceea ce în mărime absolută arată o valoare mai mică față de perioada similară a anului precedent cu 237,77 mil. lei sau cu 19,1% (Tabelul nr. 3).

PIAȚA SECUNDARĂ

În noiembrie 2012, pe piața secundară au fost efectuate 357 tranzacții cu valori mobiliare în volum total de 43,50 mil. lei, înregistrându-se un volum cu 33% mai mare față de luna similară a anului precedent (Diagrama nr. 1).

Volumul tranzacțiilor bursiere înregistrate în noiembrie 2012 constituie 35,20 mil. lei sau 81% din volumul total al tranzacțiilor înregistrate pe piața secundară (Diagrama nr. 2).

Ponderea tranzacțiilor înregistrate pe segmentul bursier constituie 36% din numărul total al tranzacțiilor (Diagrama nr. 3).

În noiembrie 2012, CNPF a înregistrat prospectele următoarelor oferte publice a valorilor mobiliare pe piața secundară:

– oferta publică de procurare, inițiată de insiderul societății Urzică Svetlana, obiectul căreia îl constituie procurarea a 40 000 acțiuni ordinare nominative emise de Societatea pe acțiuni "AVICOLA" (IDNO 1003602017918, r-nul Rîșcani, s. Corlăteni), la prețul de 3,20 lei per acțiune, cu termen de acțiune de 30 de zile din data anunțării (Hotărârea nr. 45/3 din 09.11.2012, Monitorul Oficial nr. 237-241/1410 din 16.11.2012);

– oferta publică de procurare, inițiată de insiderul societății Vladimir Vozian, obiectul căreia îl constituie procurarea a 81988 acțiuni ordinare nominative emise de Societatea pe acțiuni "Fabrica Elemente de Construcții" (IDNO: 100360005469, mun. Chișinău, str. Uzinelor, 96), la prețul de 10,00 lei per acțiune, cu termen de acțiune de 30 de zile din data anunțării (Hotărârea nr. 45/4 din 09.11.2012, Monitorul Oficial nr. 237-241/1411 din 16.11.2012);

– oferta publică de vânzare, inițiată de insiderul societății Vicleanschi Vladimir, obiectul căreia îl constituie vânzarea

a 7500 acțiuni ordinare nominative emise de Societatea pe acțiuni "Baștina" (IDNO 1003600062121, mun. Chișinău, șos. Munccești, 801/3), la prețul de 15 lei per acțiune, cu termen de acțiune de 30 de zile din data anunțării (Hotărârea nr. 47/2 din 16.11.2012, Monitorul Oficial nr. 242-244/1441 din 23.11.2012).

În ianuarie-noiembrie 2012 au fost efectuate 3951 tranzacții în volum de 1102,41 mil. lei. Volumul tranzacțiilor s-a diminuat cu 41% în comparație cu perioada similară a anului precedent (Tabelul nr. 4).

PIAȚA BURSIERĂ

Pe piața bursieră în noiembrie 2012 au fost înregistrate 129 tranzacții în volum total de 35,20 mil. lei. Rulajul bursier s-a majorat cu 15,07 mil. lei sau cu 75% față de cel înregistrat în noiembrie 2011 (Diagrama nr. 4).

Informația privind tranzacțiile efectuate cu valorile mobiliare emise de către societățile pe acțiuni incluse în listingul bursier este prezentată în Tabelul nr. 5.

SEGMENTUL EXTRABURSIER

În noiembrie 2012, pe segmentul extrabursier au fost înregistrate 228 tranzacții în volum de 8,30 mil. lei. Volumul acestor tranzacții s-a micșorat cu 34% comparativ cu luna noiembrie 2011 (Diagrama nr. 5).

În structura tranzacțiilor extrabursiere din perioada de raport, ponderea maximă revine tranzacțiilor de răscumpărare a valorilor mobiliare de către societate legate de reorganizarea acestora și/sau expirarea termenului de circulație a valorilor mobiliare – 58,2% sau 4,83 mil. lei. Tranzacțiile de donație și moștenire au constituit 1,61 mil. lei sau 19,4%, de vânzare-cumpărare – 1,20 mil. lei sau 14,5%. Alte tranzacții constituie 7,9% din total sau 0,66 mil. lei, inclusiv: succesiunea valorilor mobiliare în urma dizolvării sau reorganizării acționarului persoană juridică – 398,4 mii. lei; tranzacțiile cu valorile mobiliare nesolicitate în condițiile Legii 392-XVI din 13.05.1999 – 166,8 mii. lei; răscumpărarea valorilor mobiliare de către emitent în condițiile art. 79 din Legea nr. 1134-XIII din 2 aprilie 1997 Privind societățile pe acțiuni – 87,3 mii lei; distribuirea valorilor mobiliare în cazul partajului averii între soți conform hotărârii instanței judecătorești – 7,4 mii lei (Diagrama nr. 6).

Comisia Națională a Pieței Financiare:

MD 2012, m. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, 77,

tel. (37 322) 859 401, www.cnpf.md

Direcția relații externe și dezvoltare:

tel.: (37 322) 859430

Tabelul nr. 1 Emisiunile de valori mobiliare înregistrate în Registrul de Stat al Valorilor Mobiliare în noiembrie 2012

Denumirea emitentului	Codul ISIN al valorilor mobiliare	Suma emisiunii, lei	Numărul de valori mobiliare plasate, unități	Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei	Prețul de plasare a unei valori mobiliare, lei	Nivel de cotare la BVM
Emisiunile de acțiuni, plasate la înființarea societății pe acțiuni						
S.A. „ECTOSTIM GRUP”	MD14ECTO1000	1507110	50237	30	30	-
Total		1507110	50237			
Emisiuni suplimentare de acțiuni						
S.A. „MILEȘTI-VIN”	MD14MILV1003	961810	96181	10	10	-
S.A. „DRUMURI-EDINET”	MD14EDUM1008	11722780	1172278	10	10	-
S.A. „MARKSHEIDER”	MD14KEIS1009	10000	10000	1	1	-
S.A. „RADIATOR”	MD14RAD1003	537210	11430	47	47	-
S.A. „INTEXNAUCA”	MD14XNAU1007	20000	20000	1	1	-
Total		13251800	1309889			
TOTAL general		14758910	1360126			

Tabelul nr. 2 Volumul emisiunilor de valori mobiliare în noiembrie 2008-2012 (mil. lei)

Tipul emisiunii	2008	2009	2010	2011	2012	2012 față de 2011
Emisiuni plasate la înființarea societăților pe acțiuni	7,85	19,29	0,27	0,02	1,51	De 75,5 ori mai mare
Emisiuni suplimentare de acțiuni	58,48	86,51	172,25	398,79	13,25	3,3%
Total	66,33	105,80	172,52	398,81	14,76	3,7%

Tabelul nr. 3 Volumul emisiunilor de valori mobiliare în ianuarie-noiembrie 2008-2012 (mil. lei)

Tipul emisiunii	2008	2009	2010	2011	2012	2012 față de 2011
Emisiuni plasate la înființarea societăților pe acțiuni	15,87	24,65	5,53	26,20	354,07	De 13,5 ori mai mare
Emisiuni suplimentare de acțiuni	723,84	399,31	788,99	1219,50	653,86	53,6%
Total	739,71	423,96	794,52	1245,70	1007,93	80,9%

Tabelul nr. 4 Piața secundară, ianuarie-noiembrie 2008-2012

Indicator	2008	2009	2010	2011	2012	2012 față de 2011, %
Piața bursieră						
Numărul de tranzacții (unități)	2814	1375	2315	1853	1728	93,3
Volumul tranzacțiilor (mil. lei)	880,44	136,70	236,39	214,82	572,41	266,5
Piața extrabursieră						
Numărul de tranzacții (unități)	227591	217931	2744	2936	2223	75,7
Volumul tranzacțiilor (mil. lei)	863,29	457,05	288,26	1647,17	530,00	32,2
Total piața secundară						
Numărul de tranzacții (unități)	230405	219306	5059	4789	3951	82,5
Volumul tranzacțiilor (mil. lei)	1743,73	593,75	524,65	1861,99	1102,41	59,2

Tabelul nr. 5 Tranzacțiile efectuate cu valorile mobiliare emise de către societățile pe acțiuni incluse în listingul Bursei de Valori a Moldovei, noiembrie 2012

Denumirea emitentului	Codul ISIN	Nr. de acțiuni tranzacționate, unități	Volumul tranzacțiilor, lei	Prețul unei acțiuni, lei		Prețul mediu al unei acțiuni, lei	Valoarea nominală, lei	Ponderea acțiunilor tranzacționate în totalul acțiunilor emise %	Nr. de tranzacții	Nivel de cotare
				Min.	Max.					
Tranzacții efectuate prin mecanismul pieței interactive										
BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	MD14AGIB1008	690	759000	1100	1100	1100	200	0,07	4	1
BC "BANCA DE ECONOMII"	MD14BECM1002	1085318	15418453,9	14,2	40	14,21	5	4,64	8	1
BC "MOLDINDCONBANK" SA	MD14MICB1008	2030	218800	105	110	107,78	100	0,04	7	1
BC "BANCA DE ECONOMII"	MD24BECM1000	140	141,4	1,01	1,01	1,01	1	0,05	1	1
Total			16396395,3						20	

Diagrama nr. 1 Tranzacțiile pe piața secundară a valorilor mobiliare, noiembrie 2008-2012

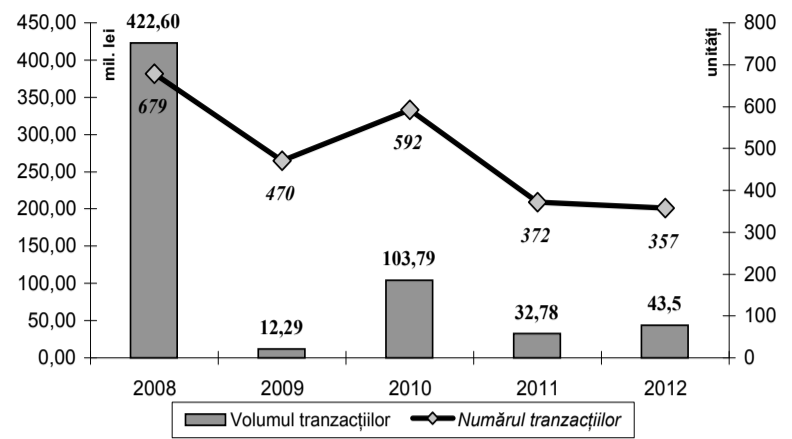

Diagrama nr. 2 Structura tranzacțiilor pe piața secundară, noiembrie 2012 (după volumul tranzacțiilor)

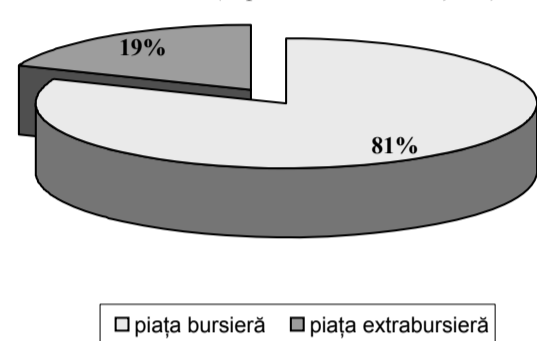

Diagrama nr. 3 Structura tranzacțiilor pe piața secundară, noiembrie 2012 (după numărul tranzacțiilor)

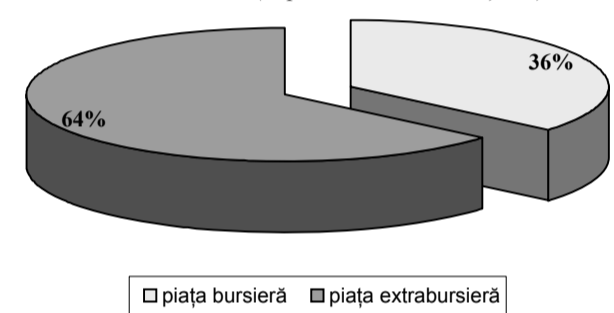

Diagrama nr. 4 Tranzacții bursiere, noiembrie 2008-2012

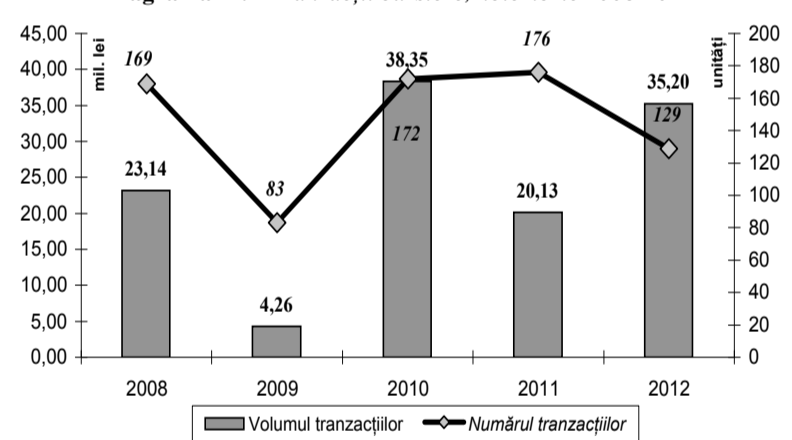

Diagrama nr. 5 Tranzacții extrabursiere, noiembrie 2008-2012

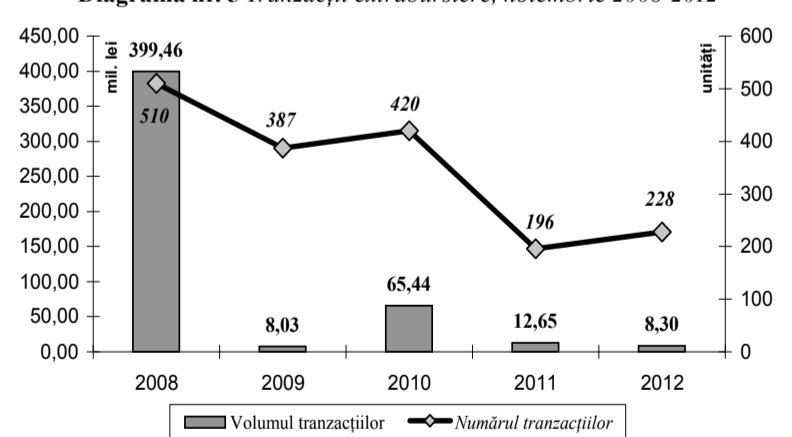
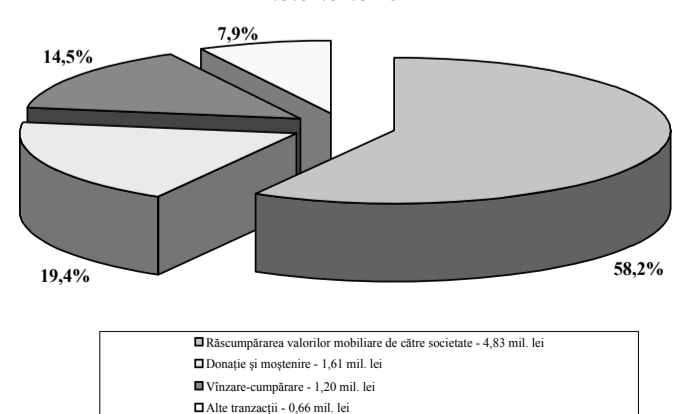

Diagrama nr. 6 Structura tranzacțiilor extrabursiere, noiembrie 2012

Decizii ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare

În cadrul ședinței din 07 decembrie 2012 a Consiliului de administrație al Comisiei Naționale a Pieței Financiare a fost aprobată înregistrarea prospectului ofertei publice de preluare obligatorie a valorilor mobiliare pe piața secundară, inițiată de ofertantul "Moldproinvest" S.R.L., obiectul căreia îl constituie procurarea a 65 415 acțiuni ordinare nominative emise de Societatea pe acțiuni "Întreprinderea pentru colectarea cerealelor din Rediul-Mare, la prețul de 10,00 lei per acțiune, cu termen de acțiune de 30 de zile din data anunțării.

De asemenea, Consiliul de administrație al CNPF a autorizat reorganizarea:

- Societății pe acțiuni "DRUMURI-RÎȘCANI" prin fuziune (absorbție) a Societății pe acțiuni "DRUMURI-DROCHIA" și a Societății pe acțiuni "DRUMURI-GLODENI";

- Societății pe acțiuni "DRUMURI-DROCHIA" prin fuziune (absorbție) la Societatea pe acțiuni "DRUMURI-RÎȘCANI".

- Societății pe acțiuni "DRUMURI-GLODENI" prin fuziune (absorbție) la Societatea pe acțiuni "DRUMURI-RÎȘCANI".

De asemenea, Consiliul de administrație a acceptat înregistrarea în Registrul de stat al valorilor mobiliare valorile mobiliare plasate conform dării de seamă privind rezultatele emisiunii suplimentare de acțiuni ale Societății pe acțiuni „DRUMURI-RÎȘCANI” în sumă de 13.889.160 lei în număr de 1.388.916 acțiuni ordinare nominative cu VN-10 lei din contul aporturilor nebănești. S.A. "DRUMURI-RÎȘCANI" are înregistrat un capital social în mărime de 7 559 190 lei, divizat în 755 919 acțiuni ordinare nominative cu VN -10 lei. În urma reorganizării prin fuziune, capitalul social al S.A. „DRUMURI-RÎȘCANI” va constitui 21.448.350 lei divizat în 2.144.835 acțiuni cu valoarea nominală de 10 lei pe acțiune.

Ca rezultat al monitorizării rapoartelor specializate trimestriale, prezentate de către asociațiile de economii și împrumut ce dețin licență de categoria A, s-a constatat neprezentarea de către A.E.Î. "ALEXEEVCA" și A.E.Î. "CREDOSUCES" a rapoartelor specializate pentru trimestrul III al anului de gestiune 2012. În această ordine de idei, Consiliul de administrație a aprobat hotărârea prin care se prescrie administrato-

rilor A.E.Î. "ALEXEEVCA" și A.E.Î. "CREDOSUCES", prezentarea Comisiei Naționale a Pieței Financiare a rapoartelor specializate pentru trimestrul III al anului de gestiune 2012 în termen de 15 zile lucrătoare din data intrării în vigoare a hotărârii.

Urmare a neexecutării, în mod repetat, de către administratorii unor asociații de economii și împrumut a prescripțiilor stabilite, Consiliul de administrație al CNPF a hotărât să se retragă licențele acordate anterior la 7 asociații pentru dreptul de a desfășura activitate în domeniul asociațiilor de economii și împrumut, ele fiind obligate în decurs de 10 zile lucrătoare de la data intrării în vigoare a hotărârii, să depună la Comisia Națională a Pieței Financiare licențele retrase.

Urmare a examinării declarației prezentate, Consiliul de administrație a acordat Brokerului de Asigurare-Reasigurare "GAMMA BROKER" S.R.L. licență pentru dreptul de a desfășura activitate de intermediere în asigurări și/sau reasigurări a brokerului pe termen nelimitat. Activitatea licențiată se va desfășura pe adresa: mun. Chișinău, str. Șciusev A. 29.

În cadrul ședinței Consiliului de administrație al Comisiei Naționale a Pieței Financiare a fost acceptată reperfectarea licențelor:

- Companiei Internaționale de Asigurări "ASITO" S.A. seria CNPF nr. 000656, eliberată la 28 martie 2011 pe termen nelimitat pentru dreptul de a desfășura activitate în domeniul asigurărilor generale, prin substituirea anexei la licență cu: a) includerea subdiviziunii separate noi amplasate pe adresa: r-ul Drochia, s. Pelinia, str. Dm. Cantemir, 68a; b) excluderea subdiviziunii amplasate pe adresa: or. Leova, str. Ștefan cel Mare, 84;

- Întreprinderii Mixte Compania de Asigurări "GRAWE CARAT ASIGURĂRI" S.A.: seria CNPF nr. 000097, eliberată la 9 decembrie 2008 pentru dreptul de a desfășura activitate în domeniul asigurării de viață și seria CNPF nr. 000668, eliberată la 30 august 2011 pentru dreptul de a desfășura activitate în domeniul asigurărilor generale, prin substituirea anexelor la licențe cu: a) includerea următoarelor adrese de desfășurare a activității licențiate: r-nul Briceni, s. Tețcani; r-nul Briceni, s. Pererita; b) excluderea următoarei adrese de desfășurare a activității licențiate: or. Soroca, str. Independenței 44.

SUA a anulat amendamentul Jackson – Vanik pentru Moldova

Legea, care prevede anularea amendamentului Jackson – Vanik pentru Moldova și acordarea pentru țara noastră a statutului permanent de partener comercial normal cu UE, a fost adoptată de Senatul SUA – Camera Supremă a Congresului american.

grația, iar în 2001 a aderat la Organizația Mondială a Comerțului. Acești au accentuat că anularea amendamentului față de Moldova și acordarea statutului de partener comercial normal va contribui la extinderea cooperării comercial-economice dintre cele două state. Amendamentul Jackson-Vanik la Legea comerțului a SUA, care limitează comerțul cu țările din blocul socialist, a fost adoptată în anul 1974.

Prin această inițiativă se interzice oferirea unui regim comercial mai

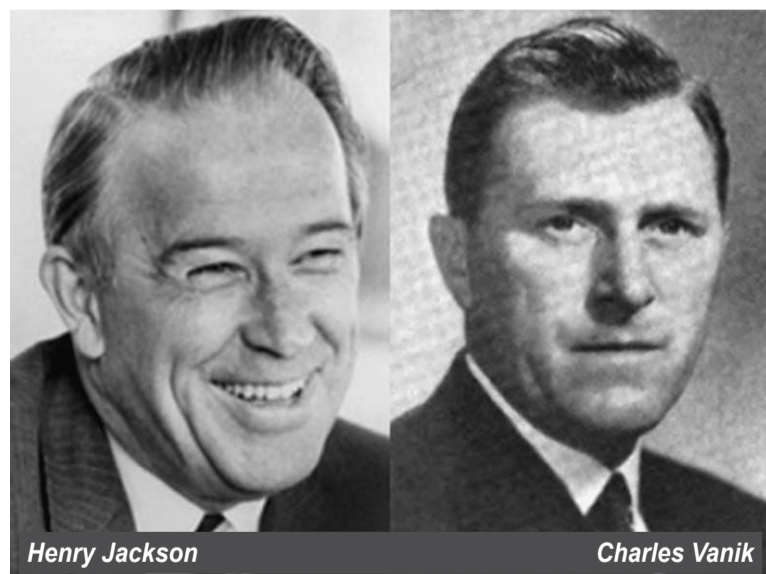
or, pentru patru țări din CSI: Kîrgîstan, Armenia, Georgia și Ucraina.

Rezidenților zonelor off-shore le va fi interzis să dețină acțiuni în băncile moldovenești

Acestea sunt prevederile modificărilor la Legea privind instituțiile financiare, car au fost aprobate de Guvern. Potrivit modificărilor elaborate de Ministerul Finanțelor, companiile din zonele off-shore nu pot deține direct sau indirect cote în capitalul social al băncilor moldovenești și vor fi obligate să se înregistreze în Moldova sau să treacă procedura de înstrăinare a acțiunilor.

Astfel, rezidenții din zonele off-shore, care dețin acțiuni în băncile moldovenești, vor fi obligate timp de un an de la intrarea în vigoare a legii să înstrăineze cota de participare în capitalul social al băncilor moldovenești să se retragă din rândurile acționarilor băncii. În caz contrar, acțiunile care le aparțin vor fi anulate, după care banca comercială va emite alte acțiuni, care vor fi expuse spre vânzare.

Banii acumulați vor fi transmisi fostului acționar în afară de cheltuielile pentru vânzare și a sumei sancțiunilor. Pe viitor companiilor off-shore le va fi interzisă participarea la cumpărarea acțiunilor băncilor moldovenești. Potrivit Guvernului, aplicarea interdicțiilor date va permite asigurarea unei transparențe a activității băncilor din Moldova și va asigura prevenirea pe viitor a atacurilor raider cu folosirea rezidenților zonelor off-shore.

Henry Jackson

Charles Vanik

Pentru adoptarea acestui document au votat 92 de senatori, iar împotriva s-au expus patru. Anterior, legea dacă a fost aprobată de Camera reprezentanților a Congresului SUA, iar acum documentul urmează să fie semnat de Președintele Barack Obama. Se planifică semnarea lui până la finele anului curent.

Congresmenii americani au luat această decizie menționând că țara noastră demult nu mai limitează mi-

bun, asigurarea creditelor de stat și a garanțiilor creditelor țării, care au încălcat sau limitează grav dreptul cetățenilor la emigrare. Prin același amendament se prevede aplicarea unor tarife și taxe discriminatorii pentru mărfurile, care vin din țările date. Formal, această normă a fost impusă din cauza limitării dreptului cetățenilor la emigrare de către puterea sovietică, însă este valabilă și pentru alte state. Amendamentul a fost anulat, anter-

Telefonul de încredere

Telefonul de încredere a fost creat în scopul conlucrării mai eficiente cu societatea civilă în direcția prevenirii cauzelor de abuz în serviciu comise anterior sau în prezent de către angajații Comisiei Naționale a Pieței Financiare, precum și de către participanții profesioniști la piața valorilor mobiliare, la piața asigurărilor și sectorul plasamente colective și microfinanțare. Examinarea mesajelor și luarea măsurilor, în conformitate cu Legislația Republicii Moldova, sunt garantate.

Telefonul de încredere: (+373 22) 859-405. E-mail: info@cnpf.md

Compania MOLDASIG îi îndeamnă pe agricultori să-și asigure terenurile agricole

Potrivit Agenției "INFOTAG", acest indemn a fost făcut de către șeful secției asigurări agricole a Moldasig, Oleg Galbură în cadrul evenimentului "Seceta anului 2012 în Moldova, consecințe și lecții pentru politica de dezvoltare".

Galbură a declarat că deși în ultimii ani a crescut numărul agricultorilor care își asigură terenurile, mulți dintre aceștia încă sunt sceptici față de asigurare.

"În caz de secetă productivitatea culturilor agricole scade cu peste 30%, comparativ cu recolta asigurată la companie. Asigurarea culturilor de toamnă are loc până la 1 decembrie, iar a celor de primăvară – până la 1 iunie. În prezent cei mai mulți agricultori își asigură plantațiile de sfecla de zahăr, grâul de toamnă, floarea-soarelui și porumbul. Totuși, producătorii de fructe și legume, deși au multe riscuri, încă nu au purces la asigurarea terenurilor. Cei mai mulți producători își asigură terenurile contra grindinei, a înghețurilor și doar 21% – contra secetei excesive", a precizat specialistul.

El a mai informat că în anul 2012 Moldasig a achitat despăgubiri totale în valoare de 80 mil. lei, față de 10 mil. lei în anul 2006, când a început asigurarea terenurilor agricole.

Românii cheltuie pentru asigurări de 52 de ori mai puțin decât elvețienii

Românii cheltuie anual pentru asigurări, în medie, suma de 97 de euro, pe când în Bulgaria și Ungaria aceste valori ajung la 110 și respectiv 300 de euro. În același timp, în țările dezvoltate precum Elveția cheltuielile medii destinate asigurărilor ating și sume de 52 de ori mai mari decât pe piața țării vecine.

În Elveția cheltuielile medii ale populației cu asigurările s-au ridicat la 5.124 de euro anul trecut – cea mai mare valoare la nivel european. Această țară a fost urmată îndeaproape de Finlanda cu 3.486 de euro, Austria cu 2.000 de euro, Slovenia cu 1.023 euro și, cu mult înaintea României, Polonia cu 355 de euro. Media cheltuielilor pentru asigurări la nivelul Europei a fost de 1.873 euro/an în 2011.

Datele statistice au fost prezentate de către președintele Uniunii Naționale a Societăților de Intermediere și Consultanță în Asigurări (UNISICAR) din România, Bogdan Andriescu, la cea de-a 7-a ediție a conferinței anuale a brokerilor de asigurare.

Referitor la datele prezentate, Bogdan Andriescu, a explicat că această situație reprezintă consecința directă a abordării conceptuale greșite atât a companiilor de intermediere cât și societăților de asigurare în ansamblu, în ceea ce privește optica de afaceri, la care se adaugă bulversarea continuă a clienților de către factorii legislativi și decizionali în ceea ce privește produsele de asigurare.

"Investitorii străini văd România cu un potențial uriaș în domeniul asigurărilor. Dar vorbim de acest potențial de ani de zile și nu se întâmplă nimic", a declarat președintele UNISICAR.

El a adăugat că responsabil pentru cifra scăzută în ceea ce privește cheltuielile medii de produse de asigurare a românilor nu este nivelul de trai al populației, ci educația, gradul de informare și lipsa de transparență a companiilor. Așadar, "diferența dintre România și Bulgaria, de exemplu, nu se poate explica prin nivelul veniturilor pe cap de locuitor, pentru că în România PIB-ul per capita a fost anul trecut de 7.169 de euro, în timp ce în țara vecină a fost de 5.252 de euro", a mai spus Andriescu.

În ceea ce privește legea 260/2008 și eventuala modificare a acesteia, șeful brokerilor s-a arătat în favoarea aplicării unei reduceri de până la 10% de către autorități la plata impozitului pentru proprietarii care își asigură casele, astfel încât să compenseze plata primelor de asigurare. De asemenea, o altă variantă ar fi transferul celor 10% direct pentru plata primelor de asigurare.

CAPITAL Market

Publicație bilingvă a CNPF

INDICE DE ABONAMENT:

Moldpres: 67770

Poșta Moldovei: PM21700

EDITOR: CAPITAL MARKET Î.S.

Nr. de înregistrare:

1003600114204, 27 octombrie 2003

FONDATOR: COMISIA NAȚIONALĂ

A PIEȚEI FINANCIARE

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Președinte: Iurie FILIP,

Elena VASILACHE, Eugeniu VIȚU,

Zoia TULBURE, Galina ȘPAC.

REDACTOR-ȘEF:

Ghenadie TUDOREANU

Tel.: /373 22/ 229-445

REDACTOR-ȘEF ADJUNCT:

Tatiana SOLONARI

Tel.: /373 22/ 229-335

Recepționarea anunțurilor și rapoartelor

anuale: capital@market.md, ziarulcm@gmail.com

TEL.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58

FAX: /373 22/ 22-05-03

ADRESA REDACȚIEI:

Str. Vasile Alecsandri, 115

(Colț cu bd. Ștefan cel Mare)

CONT BANCAR: 225139437,

c/f 1003600114204,

BC "Eximbank - Gruppo Veneto Banca", SA.,

fil.11, Chișinău, BIC EXMMMD22436

În ziar au fost utilizate știrile agenției

"Moldpres" și "InfoMarket"

Articolele marcate cu semnul ■ reprezintă publicitate.

Orice articol publicat în "Capital Market" reflectă punctul

de vedere al semnatarului, care nu neapărat coincide

cu cel al redacției. Republicarea textelor și imaginilor se

permite doar cu acordul scris al publicației.

Tipar: Tipografia PRAG 3

Consiliul Concurenței se va reforma în două luni

Două legi aprobate, cea a concurenței și cea a ajutorului de stat, sunt primele rezultate în activitatea Consiliului Concurenței – instituție ce substituie fosta Agenție Națională de Protecție a Concurenței. În continuare, Consiliul își propune să asigure aplicarea unei concurențe loiale în mediul de afaceri, sancționând dur companiile care vor distorsiona piața.

Noua Lege a concurenței a fost adoptată la recomandarea Uniunii Europene, fiind inclusă în Strategia Națională de dezvoltare 2008-2011. Noul act legislativ a suportat circa 300 de modificări esențiale și a intrat în vigoare din septembrie curent. Șeful Delegației UE în RM, Dirk Shuebel, susține că cele două documente sunt apropiate de legislația europeană. „Uniunea Europeană va susține în continuare Consiliul Concurenței, pentru a grăbi implementarea Legii cu privire la ajutorul de stat și a Legii concurenței. Indiferent dacă va fi vorba despre schimb de experiență sau asistență tehnică, deocamdată suntem în proces de discuții, însă vă asigur că, începând de astăzi, Consiliul Concurenței din Moldova va beneficia de sprijinul UE”, a declarat Dirk Shuebel în cadrul unei conferințe internaționale, desfășurate la Chișinău.

Autorii noilor legi susțin că anterior, în domeniul concurenței lucrurile păreau a fi stopate, inclusiv din cauza procesului lent de examinare a actelor legislative, cât și a imperfecțiunii acestora, iar domeniile cele mai importante rămăneau nereglementate. Odată cu armonizarea legislației la acquis-ul comunitar, autoritățile speră ca Consiliul Concurenței să fie mult mai funcțional, instituția fiind investită cu putere de decizie, reglementare, dispensă, intervenție, control și sancționare.

Pe de altă parte, președintele Consiliului Concurenței, Viorica Cărare, susține că instituția respectivă nu are competențe directe în ceea ce privește protejarea intereselor consumatorilor, dar întreaga activitate a acesteia se realizează în beneficiul final al cetățenilor, deoarece pe o piață nedistorsionată de practici anticoncurențiale, ca efect al liberei concurențe, crește calitatea produselor și a serviciilor, la un preț mai redus.

„Sigur că aceste legi sunt foarte importante în primul rând pentru că au impact direct asupra societății și asupra economiei. Ca rezultat final, aceste două legi de fapt duc la ridicarea bunăstării consumatorului. Dacă aceste legi vor fi corect aplicate, așa cum ne propunem noi, asta înseamnă că vor fi înlăturate toate încălcările concurențiale de pe piață, sau majoritatea lor. Aceasta va duce la echilibrarea economiei, la stabilirea mecanismelor economiei de piață, respectiv la scăderea prețurilor, la creșterea asortimentului, la creșterea concurenței, la creșterea alternativei de alegere pentru consumatorul de rând”, a spus Viorica Cărare.

AMENZI DE PÂNĂ LA 1 MIL. LEI

Noua lege a concurenței prevede amendarea companiilor care încalcă legislația, înainte de a fi acționate în judecată. Companiile care încalcă legislația cu privire la concurență vor fi amendate imediat ce autoritatea de profil va stabili acest lucru. Anterior, decizia de aplicare a amenzilor pentru încălcarea legislației cu privire la monopol era emisă de instanța de judecată. În lege sunt specificate amenzile pentru încălcarea normelor de procedură ale legislației concurențiale. Astfel, amenzile sunt calculate în funcție de gravitatea încălcărilor și sunt calculate ca procent din veniturile totale înregistrate de întreprindere în anul precedent sau în cazul întreprinderilor nou-înființate amenzile variază între 10 mii și 1 milion de lei.

O altă prevedere ține de penalitățile aplicate la încălcarea normelor materiale din legislația concurențială, precum abuzul de poziție dominantă, încheierea de acorduri concurențiale și chiar unele acorduri ne-concurențiale etc. În aceste cazuri, penalitățile pot constitui între 0.5% și 10% din veniturile totale ale companiei ce a comis încălcarea.

„Când încălcările sunt de gravitate mică, ele sunt până la un procent. Amenda se stabilește până la un procent din cifra de afaceri. Când înțelegerile sunt de gravitate mare, amenzile sunt de la două până la patru procente din cifra de afaceri a agentului economic. Și când sunt circumstanțe agravante, ele pot ajunge de la cinci la zece procente”, susține președintele Consiliului Concurenței.

Totodată, noua lege prevede ca notificarea Consiliului Concurenței cu privire la tranzacțiile legate de fuzionări sau cumpărări de acțiuni să se facă doar în cazul efectuării acestora cu participarea companiilor care au o cifră de afaceri mai mare de 25 de milioane de lei.

AJUTOR DE STAT TRANSPARENT

Un alt document, cel privind ajutorul de stat, prin care se va monitoriza gestionarea banilor publici de către agenții economici, va intra în vigoare abia în august 2013.

„Ajutorul de stat nu poate fi acordat haotic, dar există această lege care spune clar când, cui și în ce condiții se oferă ajutor de stat. Mai mult, ajutorul de stat trebuie să fie autorizat la consiliul concurenței ca să fim siguri că el nu va distorsiona concurența pe piața unde este

oferit”, a declarat președintele Consiliului Concurenței.

Legea prevede clar care sunt criteriile și condițiile de acordare a ajutorului de stat. Astfel, orice ajutor de stat care nu va fi autorizat la Consiliul Concurenței prin prisma impactului său asupra economiei, va fi considerat ilegal și, evident, va fi necesar să fie întors la stat cu o dobândă. Legea ajutorului de stat stipulează că furnizorii de ajutor de stat vor prezenta în 12 luni de la intrarea în vigoare a legii, autorității de concurență, informația privind ajutoarele de stat primite înainte de intrarea în vigoare a legii.

„Statul acordă ajutor, dar până acum nu am avut o bază normativă în care să fie specificat că acesta este ajutor de stat. Deci, se acorda ajutor de către o instituție a administrației publice centrale, un minister de exemplu sau de către o administrație publică locală un ajutor unui agent economic fără să existe vreo bază legală, criterii, selecții etc., în baza intimei convingeri a conducătorului. Acum această lege prevede expres în ce condiții, cât și cum poate fi oferit”, concretizează Viorica Cărare. Ea susține că ajutorul de stat se poate acorda și dacă, spre exemplu, un minister vrea să acorde facilități unei întreprinderi. „Pentru că ajutorul de stat nu se rezumă doar la banii care se acordă, dar se referă și la orice facilități și orice ban care nu ajunge în bugetul statului prin anumite facilități”.

Potrivit specialiștilor, volumul ajutorului de stat, oferit agenților economici din Moldova, constituie circa 2% din PIB. „Cel mai interesant moment e că nimeni astăzi nu duce evidența ajutorului de stat. Am încercat să facem o cifră estimativă, dar

e doar estimativă. Pentru că nu este concentrată această informație într-un singur loc, pentru că ajutorul îl acordă orice minister, orice administrație publică locală, ceea ce înseamnă orice primărie în fiecare sat care are și ea bani publici, plus aceleași întreprinderi de stat care gestionează bani publici și dacă dau cuiva banii publici, tot este ajutor de stat”, afirmă Viorica Cărare.

Consiliul Concurenței va elabora și Inventarul ajutorului de stat acordat în economia R. Moldova în perioada 2009-2011.

SALARII MARI

Deocamdată, Consiliul Concurenței se află la etapa de reformare a staff-ului, iar procedura va fi finalizată în două luni, pentru ca de la începutul anului viitor instituția să activeze la capacitatea maximă. Pentru ca Consiliul Concurenței să dețină o verticalitate în ceea ce privește actele de corupție, statul a decis o motivare salarială pentru angajații instituției. În acest sens, Guvernul a aprobat la 7 noiembrie curent un proiect de modificare și completare a Legii din 2005 cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar, care prevede un salariu egal cu cel de la Curtea de Conturi. Deci, o majorare cu 37% a salariilor pentru președintele, vicepreședintele și membrii Consiliului Concurenței. Potrivit legii, președintele Consiliului va ridica lunar un salariu de 8300 de lei, vicepreședintele – 7500 și membrii plenului – 6400 de lei. Până la reformarea Agenției Naționale pentru Protecția Concurenței, directorul general al acesteia avea un salariu de funcție de 6500 de lei, directorul general adjunct – 6000 de lei, iar membri Consiliului – 4000 de lei.

POLITICA DE CLEMENȚĂ

În noua Lege a concurenței, înțelegerile de cartel sunt clasificate după gravitate. Companiile care se vor înțelege cum împart între ele piața sau ce prețuri stabilesc riscă să fie sancționate cu până la 5% din rulaj. Însă Legea prevede și scutire de la amenzi pentru companiile care-și vor denunța partenerii – noțiunea sau politica de clemență.

Prin clemență, Consiliul Concurenței dorește să încurajeze agenții economici implicați în înțelegeri anticoncurențiale de tip cartel să coopereze cu autoritatea de concurență pentru a descoperi și dovedi cartelurile. Procedura de clemență funcționează după o schemă anumită. Primul agent economic care informează Consiliul Concurenței cu privire la existența unui cartel beneficiază de imunitate la amendă. Dacă există și alte companii implicate în cartel care colaborează cu Consiliul Concurenței, acestea beneficiază de reducerea amenzii de până la 50%. Agenții economici care doresc să beneficieze de politica de clemență trebuie să depună o declarație detaliată privind modul de organizare și funcționare a presupusei înțelegeri, să furnizeze orice probe referitoare la presupusa înțelegere, să coopereze în mod real și prompt cu Consiliul Concurenței, iar la solicitarea Consiliului Concurenței, să înceteze implicarea în presupusa înțelegere.

Potrivit Vioricăi Cărare, politica de clemență este folosită de toate autoritățile de concurență din spațiul european. Totuși, cea mai reușită formă de cooperare cu companiile implicate în înțelegeri de cartel, prin denunțare sau clemență, a fost înregistrată în Federația Rusă.

Lilia PLATON

Dialogul public-privat: între realizări și probleme

“Insistență”. Se pare că aceasta este cea mai potrivită soluție pentru succesul mediului de afaceri. Cel puțin acesta este îndemnul autorităților către oamenii de afaceri. Recent, cele două părți s-au reunit la o masă rotundă, au discutat și au analizat situația actuală a mediului de afaceri, de la probleme și recomandări, până la soluții. Dialogul public-privat a fost organizat de Agenda Națională de Business, un produs al IDIS “Viitorul”, din care fac parte peste 30 de asociații de afaceri.

Scopul acestei mese rotunde a fost ca mediul de business să fie auzit. De cealaltă parte, autoritățile s-au arătat deschise și au recunoscut că problemele oamenilor de afaceri sunt cunoscute, dar este necesară o și mai mare insistență și perseverență din partea acestora pentru ca recomandările propuse de aceștia să fie puse în aplicare.

Președintele Comisiei Parlamentare pentru Economie, Buget și Finanțe, Veaceslav Ioniță, a venit cu propunerea de a schimba stilul și modalitatea de a aduce noi propuneri și inițiative. Deputatul a explicat că asociațiile nu trebuie să aștepte ca modificările să se întâmple fără participarea acestora, sugerând reprezentanților mediului de afaceri să vină mai întâi cu propuneri și inițiative bine cizelate și argumentate.

“Noi am elaborat un proiect de lege în acest sens, dar vrem mai întâi să-l discutăm cu voi, cu mediul de afaceri. Vreau să fiți critici și duri, dar și insistenți, pentru că numai așa putem schimba unele aspecte”, a precizat Ioniță.

Agenda Națională de Business a prezentat un Raport de monitorizare și implementare a priorităților mediului de afaceri de către autorități. Echipa de experți a monitorizat punerea în aplicare a recomandărilor ANB în domeniile fiscal și vamal, precum și în patru sectoare ale economiei naționale: tehnologia informației și comunicațiilor (TIC); afacerile agricole și industria vinului; transporturile și construcțiile.

Totodată, au fost analizate Dialogul public-privat (DPP) în Republica Moldova și etapele de intervenție a mediului de afaceri în procesul decizional.

Reprezentanții mediului de afaceri consideră că dialogul public-privat este mai mult formal și mai puțin eficient, recomandările propuse de aceștia nu se regăsesc în Agenda autorităților. Lipsa dialogului eficient duce la extinderea sectorului informal al economiei și reducerea veniturilor bugetului de stat.

„Noi nu vrem să punem condiții, dar faptul că propunerile mediului de afaceri sunt respinse de către autorități nu este ceva normal. Insistăm asupra unui dialog public-privat real. Autoritățile trebuie să înțeleagă că agenții economici nu sunt dușmanii lor”, a precizat Alexandru Slusari, președintele UniAgroProtect, membru ANB.

SEMNALE DE ÎNGRIJORARE

Calitatea scăzută a DPP, consideră experții ANB, și-a pus amprenta în mod direct asupra gradului de implementare a priorităților ANB 2012-2013. „Acest fapt este confirmat și de discrepanța enormă care există între cele două agende monitorizate: agenda autorităților și cea a ANB. Astfel, în Planul de Acțiuni al Guvernului se regăsesc doar trei dintre cele 13 priorități ale ANB

2012-2013, în domeniile fiscal și vamal”, a explicat Tatiana Lariușin, coordonator ANB.

Ceva mai mare este numărul priorităților sectoriale ale ANB care se regăsesc pe agenda autorităților, însă acest lucru este valabil doar pentru sectorul TIC și sectorul businessului agricol și industriei vinului. Pentru moment, prioritățile mediului de afaceri din sectorul transporturilor se regăsesc într-o măsură foarte mică pe agenda guvernamentală.

Cât despre modul în care acestea sunt implementate, experții au menționat că dintre cele 13 priorități ANB în domeniul fiscal și vamal, doar trei au fost considerate de reprezentanții ANB ca fiind realizate parțial sau în proces de realizare. În privința altor șapte, nu a fost constatată nici o schimbare, iar în legătură cu alte trei priorități, membrii ANB au semnalat chiar un regres.

Cele mai notabile progrese au fost înregistrate în domeniul optimizării procedurilor de raportare obligatorie, în special prin introducerea serviciului „Declarația electronică” și inițierea proiectului „Ghișeu unic de recepție a rapoartelor fiscale și de deservire a contribuabililor”.

Deși legislația conține prevederi clare în acest sens, acestea nu întotdeauna sunt respectate, consideră experții.

Prezenți la eveniment, oficialii străini (FMI, OSCE, Delegația UE în RM) au salutat acest format de discuții la aceeași masă dintre autorități și mediul de afaceri.

Wicher Slagter, Șeful Secției Politică și Economie a Delegației Uniunii Europene în Republica Moldova, a precizat că Uniunea Europeană este motivată să contribuie la dezvoltarea procesului de transparență în eficientizarea mediului de afaceri. Astfel, UE promovează acest lucru prin 3 metode: 1. Susținerea aproximației între legislația Moldovei și a UE prin aducerea unor noi politici de lucru care duc împreună la integritatea acestor state și stimulează un mediu cât mai deschis și transparent de business; 2. Integrarea Moldovei pe piața UE și deschiderea unor noi căi prin asemănarea acestor două părți; 3. Susținerea Moldovei în dezvoltarea și construirea unui Program Instituțional care să dezvolte un dialog puternic și eficient dintre autorități și agenții economici.

În acest context, Veaceslav Cunev, directorul asociațiilor IT din Moldova, a precizat că în acest sector există un dialog cu autoritățile destul de frecvent, dar calitatea acestuia nu e cea așteptată. „Avem semnale din Europa, vor să lucreze cu noi, dar trebuie să avem ce le oferi. De aceea insistăm pe un dialog cu autoritățile eficient și sincer”, a explicat Cunev.

Viceministrul Economiei, Sergiu Ciobanu, a salutat inițiativa oamenilor de afaceri și a dat asigurări că doleanțele mediului de business vor

fi incluse în agenda de lucru a Guvernului pentru anul 2013. „Suntem conștienți că rămânem restanțieri la anumite capitole. Știm că presiunea fiscală nu este cea mai bună metodă de redresare a economiei naționale datorată în mare parte și dispersării politicilor elaborate în acest sens”, a menționat viceministrul.

PRIORITĂȚI IMPLEMENTATE

Dintre cele 13 priorități ale ANB în domeniul fiscal și vamal, doar trei au fost considerate de reprezentanții ANB ca fiind realizate parțial sau în proces de realizare. În privința altor șapte, nu a fost constatată nici o schimbare, iar legătură cu alte trei priorități, membrii ANB au semnalat chiar un regres.

În privința simplificării procedurilor vamale, reprezentanții mediului de afaceri salută introducerea deciziei tarifare prealabile, în conformitate cu „Instrucțiunea cu privire la procedura de completare și examinare a cererilor privind decizia tarifară prealabilă”, aprobată prin Ordinul Serviciului Vamal nr. 80-O din 28.02.2012, prin care agenții economici pot obține în prealabil decizia organului vamal privind clasificarea corectă a mărfurilor.

Proiectul de hotărâre al Guvernului, elaborat de Ministerul Economiei, cu privire la revizuirea actelor normative ale Serviciului Vamal, reprezintă, de asemenea, o ameliorare așteptată de mediul de afaceri. Scopul proiectului este realizarea conformității actelor normative ale Serviciului Vamal cu legislația existentă. În același timp, proiectul vizează eliminarea practicii de elaborare a ordinelor care reglementează activitatea de afaceri fără consultarea prealabilă a reprezentanților me-

diului de afaceri și fără publicarea în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

S-au mai constatat progrese și în ceea ce privește introducerea procedurii simplificate de control vamal, prin instituirea „coridorului verde”, a categoriilor „agent economic de încredere” și „agent economic autorizat” precum și în privința implementării sistemului de monitorizare în regim on-line a traficului mijloacelor de transport la punctele de trecere a frontierei.

Un alt document în conformitate cu așteptările comunității de afaceri este și Regulamentul Serviciului Vamal cu privire la procedurile simplificate de vămuire pe baza principiului selectivității controlului vamal. Potrivit Regulamentului, orice persoană juridică care corespunde condițiilor stipulate va putea solicita acordarea statutului de beneficiar al procedurii simplificate, încadrându-se într-una din următoarele trei categorii: 1) agent economic cu risc scăzut; 2) agent economic cu vămuire la domiciliu; 3) transportator de încredere. Cu toate acestea, reprezentanții mediului de afaceri atrag atenția că criteriile de selectare a agenților economici care pot beneficia de procedurile simplificate de vămuire contravin spiritului și intențiilor de dezvoltare a sectorului IMM.

În privința recunoașterii certificatelor de conformitate internaționale și a perfecționării procedurilor de certificare a conformității, membrii ANB au semnalat o ameliorare, în special la capitolul eliminării sancțiunilor aplicate agenților economici pentru păstrarea bunurilor pe perioada certificării, precum și la capitolul adoptării standardelor europene și internaționale.

Nu s-a constatat nici un progres în

privința a șapte priorități: aplicarea prezumției de nevinovăție mediului de afaceri în relația cu organele de control; oferirea posibilității companiilor de a se înregistra ca plătitori de TVA, fără condiții de plafonare; stimularea importului de tehnologii noi; stimularea creșterii nivelului de pregătire profesională a angajaților; creșterea transparenței activității Serviciului Vamal și a predictibilității procedurilor vamale; reducerea taxelor aplicate activităților vitale pentru stimularea vânzărilor (marketing, publicitate); asigurarea transparenței modului de calculare a valorii în vamă a mărfurilor.

În privința a trei priorități ANB, s-a observat un regres în comparație cu perioada formulării acestora, iunie-septembrie 2011. Regresul constă în majorarea amenzilor pentru abateri fiscale, neintenționate și disproporționate în raport cu prejudiciul direct adus statului. De asemenea, au fost excluse scutițiile la plata TVA și a taxei vamale pentru activele pe termen lung incluse în fondul statutar. Păstrarea facilităților pentru investițiile (cheltuielile) capitale, cu excepția celor constând în clădiri și mijloace de transport, conform art. 1011 al Codului Fiscal, nu este în măsură să contrabalanseze eliminarea scutițiilor amintite. În privința aplicării automate a termenului maxim de tranzit, membrii ANB au remarcat o înrăutățire a situației, prin cazurile frecvente de limitare a termenului de tranzit, ceea ce reprezintă o încălcare a acordurilor internaționale semnate de RM, referitoare la regimul de muncă și odihnă al șoferilor.

Ceva mai mare este numărul priorităților sectoriale ale ANB în a căror implementare s-a constatat un regres. Cu toate acestea, ca și în cazul agendei de politici, acest lucru este valabil mai mult pentru sectorul TIC (acțiuni în curs de implementare pentru patru dintre cele cinci priorități) și sectorul business-ului agricol și industriei vinului (nu am regăsit acțiuni în desfășurare decât pentru o singură prioritate, respectiv acordarea unor facilități fiscale).

Situația este mai problematică în sectoarele transporturilor și construcțiilor. Dintre cele șapte priorități de pe agenda sectorială a transporturilor, s-au constatat progrese doar în privința unor acțiuni ce țin de lichidarea barierelor la frontieră pentru transporturile internaționale de mărfuri și simplificarea procedurilor vamale. În privința a trei priorități, au fost realizate anumite acțiuni, însă acestea nu au schimbat cu mult situația și calificativul acordat (majorarea pedepselor pentru transportul ilicit de pasageri; perfecționarea sistemului de licențiere în transportul de pasageri; reducerea TVA la importul unităților auto pentru transportul de pasageri și acordarea de facilități la achitarea datoriilor pentru transportul categoriilor de pasageri). În sectorul construcțiilor, deși a fost modificată legea achizițiilor publice în concordanță cu propunerile asociațiilor sectoriale, de cele mai multe ori, aceste prevederi nu se respectă. Pentru încă două priorități (adoptarea legii cu privire la locuințe și a Codului construcțiilor), proiectele respective de legi au fost elaborate, însă se află încă în discuții, așadar, pe moment, nu se poate vorbi despre efectul lor practic.

Cristina MIRON

Topul locurilor de muncă vacante Medicii și cusătorii, cei mai solicitați specialiști

În 2012, ofertele de joburi de pe piața muncii au fost destul de modeste, concurența pentru fiecare post scos la concurs fiind una crâncenă. Domeniile spre care s-au orientat cei mai mulți candidați au fost vânzări, Customer/Client Service, Administrație, Secretariat, Transporturi/Distribuție/Depozitare, Producție, Inginerie, IT, Finanțe Contabilitate. Însă, contrar așteptărilor, potrivit Agenției pentru Ocuparea Forței de Muncă, cele mai multe oferte sunt pentru medici și cusători.

Potrivit datelor rezultate din declarațiile agenților economici privind locurile de muncă vacante, în evidența Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă la începutul lunii decembrie curent au fost înregistrate 5 861 locuri vacante, cu o descreștere de 336 locuri vacante față de luna precedentă. Iar la nivel național, pentru persoane cu studii superioare și medii de specialitate sunt oferite 948 locuri de muncă, ce constituie 16%. Dintre acestea 235 sunt oferte de muncă pentru medici. În timp ce pentru persoanele cu studii medii generale și secundar-profesionale sunt oferite 4 913 locuri de muncă, ce constituie 84% din numărul total de locuri de muncă vacante. Cele mai multe oferte sunt pentru cusători – 1436.

Datele Biroului Național de Statistică relevă că populația ocupată s-a redus cu 4%, la 1224,7 mii persoane, în trimestrul trei din 2012 față de trimestrul III 2011. În distribuția după activitățile din economia națională, în sectorul agricol au fost cele mai mari descreșteri, cu 4,5%, la 387,5 mii persoane.

În activitățile non-agricole numărul persoanelor ocupate a fost de 837,2 mii, în scădere cu 33,5 mii sau cu 3,8% față de tr. III 2011. Ponderele persoanelor ocupate în industrie a constituit 12,6% (12,5% în 2011) și în construcții, respectiv, 6,7% (6,6% în 2011). Numărul persoanelor ocupate în industrie a scăzut cu 2,9%, în construcții a scăzut cu 2,4% față de nivelul anului precedent. În sectorul servicii au activat 49% din totalul persoanelor ocupate, această pondere micșorându-se cu 0,1 p. p. față de tr. III 2011, în timp ce numărul absolut al persoanelor ocupate în sectorul serviciilor a scăzut cu 26,9 mii.

Conform repartizării după forme de proprietate, 67,8% din populație a fost ocupată în unități cu forma de proprietate privată, 26,3% – cu cea publică și 5,9% – în unități cu forme de proprietate mixtă (publică și privată) și cu participarea capitalului străin.

Structura populației ocupate după statutul profesional relevă că numărul salariaților a constituit 66,7% din total. În sectorul informal au lucrat 15,4% din totalul persoanelor ocupate în economie, iar 33,9% au avut un loc de muncă informal. Din numărul persoanelor ocupate informal, salariații au alcătuit 23,3%, totodată, 11,8% din totalul salariaților aveau un loc de muncă informal.

Numărul persoanelor subocupate (adică al acelor persoane care au avut un loc de muncă, însă în perioada de referință, au lucrat efectiv

sub 40 ore pe săptămână, totodată doreau și au fost disponibile să lucreze ore suplimentare) a fost de 84,2 mii, ceea ce reprezintă 6,9% din totalul persoanelor ocupate. Numărul persoanelor din această categorie a crescut cu 0,8% în comparație cu trimestrul III 2011.

RATA ȘOMAJULUI NU MAI POATE FI UTILIZATĂ DREPT CARACTERISTICĂ A ECONOMIEI MOLDOVENEȘTI

Totodată, rata șomajului s-a redus cu 0,5 puncte procentuale, la 4,8%, în trimestrul trei față de aceeași perioadă a anului precedent. Însă experții spun că șomajul nu mai poate fi utilizat în mod adecvat pentru a caracteriza starea economiei Moldovei. Conform standardelor Organizației Internaționale a Muncii (ILO), o persoană este considerată șomeră dacă „depune în mod activ eforturi pentru a găsi un loc de muncă” și, dat fiind numărul limitat de locuri de muncă bine plătite pe piața muncii din Republica Moldova, mulți cetățeni nu caută un loc de muncă, rămân inactivi în țară sau pleacă peste hotare în scop de angajare. Mai mult decât atât, deținerea în proprietate a unor terenuri agricole și lipsa altor oportunități de angajare determină mai multe persoane să-și prelucreze propriile terenuri pentru a supraviețui. Astfel, deși persoanele care sunt implicate în producerea pentru consumul propriu, care muncesc 20 de ore pe săptămână sau mai mult, sunt considerate de către autorități a fi angajate în câmpul muncii, multe dintre ele și-ar dori un loc de muncă plătit și, de fapt, se consideră șomeri.

Recent, sindicatele din R. Moldova au devenit mai preocupate de potențiala diminuare a veniturilor salariale nete ale angajaților ca rezultat al majorării contribuțiilor sociale pentru angajați cu 1 p. p., planificată din anul 2013. Pentru a soluționa problema deficitului deja mare, și în continuare, a bugetului de asigurări sociale, modalitatea de finanțare a sistemului trebuie schimbată radical. Argumentul adus de Guvern, precum că prin transferarea unei părți din contribuțiile achitate în prezent de angajatori pe umerii angajaților va crește motivația de angajare oficială și declarare a salariilor nu este pe deplin valabil, fiindcă majoritatea angajaților negociază cu patronii salariile nete, și decizia/acordul de privire la impozitele ce urmează a fi achitate este luată mai târziu. În contextul actual, această măsură ar putea diminua salariile nete, dacă

nu se va decide majorarea salariilor brute sau salariile nete vor rămâne neschimbate, dacă majorarea va fi nesemnificativă. Cu toate acestea, cu certitudine mai rămân încă multe probleme nerezolvate în acest context. În primul rând, deficitul bugetului asigurărilor sociale de stat face finanțarea acestuia nesustenabilă și acest lucru nu se va schimba până când nu se va aplica o nouă abordare – introducerea unui sistem de pensii multi-pilon. Această măsură ar putea încuraja angajații să contribuie la sistemul de pensii, având în vedere că siguranța în pensie acționează ca stimulentele principale pentru persoanele fizice de a plăti taxele. Astfel, stimulentele pentru munca declarată nu vor apărea doar în urma schimbării contribuțiilor, pentru aceasta este necesar să se îmbunătățească semnificativ calitatea și accesul la serviciile și bunurile oferite în schimbul contribuțiilor achitate.

Toate recomandările de politici menite să creeze o piață sănătoasă a forței de muncă sunt acțiuni pe termen lung, care nu vor avea un impact imediat. Prin urmare, toate recomandările făcute anterior mai sunt valabile, cea mai importantă fiind majorarea nivelului de ocupare a forței de muncă prin intensificarea activității economice, ceea ce este posibil doar într-un mediu de afaceri adecvat. Majoritatea recomandărilor de politici menționate în această publicație sunt orientate spre îmbunătățirea mediului de afaceri și, în consecință, crearea de noi locuri de muncă.

În același timp, trebuie aplicată o nouă abordare în pregătirea capitalului uman. Este necesară o reformă cuprinzătoare la toate nivelurile sistemului educațional pentru a elimina deficitul de capital uman și dezechilibrele existente pe piața muncii. Din perspectiva pieței forței de muncă, cele mai multe intervenții sunt necesare în învățământul profesional secundar și universitar. Pentru a spori calitatea învățământului sunt necesare o serie de măsuri: crearea unei agenții independente de acreditare a instituțiilor de învățământ, modificarea curriculei, implicarea mai activă a mediului de afaceri în reformarea sistemului de învățământ, cooperarea internațională în sistemul educațional etc. Insuficiența de forță de muncă calificată este deja o problemă pentru Moldova, care s-ar putea intensifica în contextul aspirațiilor de integrare europeană ale țării noastre.

Nivelul impozitelor nu trebuie folosit în calitate de instrument unic

pentru majorarea veniturilor bugetare și modificarea stimulentele pentru plata impozitelor. Autoritățile trebuie să facă, de asemenea, un șir de concesii pentru a motiva contribuabilii să activeze în sectorul oficial. Populația își va putea schimba atitudinea față de plata impozitelor doar atunci când va vedea clar efectele pozitive ale utilizării banilor.

MUNCITORII NECALIFICAȚI DESCURAJEAZĂ INVESTIȚIILE ÎN REPUBLICA MOLDOVA

Mediul de afaceri din Republica Moldova, în special exportatorii, se plâng de insuficiența calificărilor și calitatea redusă a studiilor candidaților la locurile de muncă. 85% din companii menționează că se confruntă cu problema lipsei forței de muncă calificate, întreprinderile solicită un nivel mai înalt de profesionalism sau competențe specifice din partea lucrătorilor.

Cel mai des, agenții economici menționează că se confruntă cu decalajul semnificativ dintre necesitățile lor și cunoștințele profesionale ale absolvenților instituțiilor de învățământ vocațional-tehnic. Programele educaționale determină și adaptabilitatea redusă a tinerilor muncitori la condițiile companiei. Acest fapt, de cele mai multe ori, duce la o fluctuație sporită de personal. Pe de o parte, muncitorul este nemulțumit de faptul că nu poate face față cerințelor, pe de altă parte, patronul este nemulțumit că nu beneficiază de randamentul scontat al resurselor umane angajate. Este alarmant și faptul că tinerii muncitori nu dau dovadă de devotament față de muncă, fapt confirmat de 52,2% dintre companiile respondente.

Potrivit Strategiei de dezvoltare Moldova – 2020, prognoza demografică nefavorabilă și starea precară a sănătății populației, contestă mitul precum că în Republica Moldova forța de muncă este multă, calificată și ieftină. În consecință, pe piața muncii se va atesta un dezechilibru substanțial dintre cerere și ofertă, precum și un deficit de forță de muncă calificată. Iar atragerea investițiilor, în lipsa capitalului uman solicitat, este destul de dificilă. Acestea, luate la un loc, fac ca piața Republicii Moldova să devină și mai puțin atractivă. În cazul dacă nu vor fi întreprinse acțiuni concrete, va crește numărul emigranților, fără a se valorifica potențialul de creare a locurilor de muncă pe piața internă.

Florin LEVĂNȚICĂ

Întreprinderile moldovenești își vor promova mărfurile la un singur centru de comerț

Din 6 decembrie, întreprinderile moldovenești își vor promova mărfurile la un singur centru de comerț din Chișinău, spațiul pentru care a fost oferit de compania “Zorile” – liderul industriei autohtone a încălțăminte. Proiectul a fost realizat în parteneriat cu proiectul Agenției SUA pentru Dezvoltare Internațională USAID CEED II, având genericul “Din inimă – Casa comună a brandurilor moldovenești”, bazat pe abordarea inovativă a dezvoltării companiilor moldovenești.

Potrivit Agenției “INFOTAG”, directorul general al companiei “Zorile”, Vasile Iacovenco, a spus la inaugurarea centrului că proiectul are ca scop crearea condițiilor favorabile pentru buna dezvoltare și promovarea brandurilor companiilor moldovenești din industria ușoară. Guvernul sprijină aceste inițiative, iar ajutorul partenerilor americani în rebranding-ul unor firme autohtone a fost de neprețuit și oportun, a apreciat managerul.

Premierul Vlad Filat a spus că experiența de creare a centrului de comerț este unică pentru producătorii de mărfuri autohtoni. “Parteneriatul nostru s-au alăturat și două întreprinderi de pe malul stâng al Nistrului – “Tighina” și “Floare”, un fapt simbolic”, a spus premierul făcând analogie între unirea sub același acoperiș a unui număr de zeci de firme moldovenești și apropierea pozițiilor Chișinăului și Tiraspolului în procesul de negocieri. Șeful Executivului a menționat că produsele moldovenești calitative pot și trebuie să fie prezente pe piețele Europei și SUA, pentru că sunt pe deplin competitive. Filat i-a propus ministrului Economiei, Valeriu Lazăr, unul dintre adepții activi ai proiectului, să-și cumpere un mantou de iarnă de fabricație moldovenească, astfel confirmând seriozitatea intențiilor Guvernului de a-i susține pe producătorii locali.

Ambasadorul Extraordinar și Plenipotențiar al SUA în R. Moldova, William H. Moser, a mărturisit că soția sa a fost cea care i-a atras atenția asupra mărfurilor moldovenești, pentru prima dată. “Fiind, acum câteva luni, la o expoziție de mărfuri ale industriei ușoare din Moldova, eu și colegii mei diplomați am fost surprinși de calitatea acestora, mai ales, a îmbrăcămintei. Consider că este de datoria mea ca SUA să contribuie la inaugurarea centrului de comerț. Pentru noi este important dezvoltarea țării Dvs. prin consolidarea economiei. Sunt convins că mărfurile moldovenești, ca preț și calitate, sunt în măsură pe deplin să concureze cu brandurile mondiale”, a spus Moser.

“INFOTAG” precizează: Amenajarea magazinelor Platformei Comerciale “Din inimă – Casa comună a brandurilor moldovenești” a costat în \$7,2 mii, alocați de USAID CEED II. Companiile moldovenești au contribuit cu sume diferite la amenajarea și mobilarea spațiilor de comerț.

Experții taie din elanul autorităților privind Acordul de Liber Schimb:

Agricultura Moldovei, tot mai problematică, iar competitivitatea industriei se erodează treptat

Deși autoritățile au declarat de nenumărate ori că Acordul de Liber Schimb, care urmează a fi semnat de Republica Moldova cu UE va avea un impact pozitiv asupra economiei moldovenești, experții sunt sceptici vizavi de aceasta. Aceștia susțin că vulnerabilitatea economică și socială a agriculturii Moldovei devine și mai problematică din cauza productivității scăzute și competitivității sale reduse pe piețele europene. Iar competitivitatea industriei se erodează treptat, potrivit Raportului Național de Dezvoltare Umană făcut public de Expert Grup.

Vulnerabilitatea economică și socială a agriculturii Moldovei devine și mai problematică din cauza productivității scăzute și competitivității sale reduse pe piețele europene. În pofida cotei mari, de 27,5 la sută din totalul ocupării locurilor de muncă, contribuția sectorului agricol la PIB-ul țării constituie doar 12 procente. Mai mult decât atât, în pofida accesului fără tarife pe piața UE, exportatorii moldoveni de produse agroalimentare se confruntă cu bariere netarifare înalte. Acestea sunt în mare parte legate de standardele sanitare și fitosanitare (SFS). Acesta este motivul esențial pentru care unor produse le este refuzat accesul pe piața UE (animale vii, produse din carne etc.). Pe lângă standardele publice, mai mulți exportatori de produse alimentare prelucrate se confruntă cu standarde private severe impuse de către comercianții cu amănuntul (de exemplu, cerințe speciale pentru ambalare și aspect în cazul fructelor și legumelor exportate, cerințe privind volumele minime și omogenitatea produselor livrate). Introducerea standardelor naționale, în conformitate cu cele internaționale, și aplicarea infrastructurii calității interne sunt acțiunile-cheie necesare pentru valorificarea potențialului de export al sectorului agroalimentar din R.Moldova. Progresul limitat în această direcție pe parcursul ultimului deceniu a redus în mod semnificativ competitivitatea internă și externă a producătorilor agricoli moldoveni, lăsându-i dependenți de piețele estice: în prezent, aproximativ jumătate din exporturile de produse agroalimentare ajung în țările CSI. Dependența de piețele estice, care asigură o profitabilitate mai mică, sunt mai volatile și adeseori generează incertitudine pentru producători, a servit ca factor important ce a limitat dezvoltarea sectorului. Astfel, în ultimii ani sectorul și-a pierdut în mod constant atractivitatea investițională și forța de muncă angajată. În 2000-2011 numărul de angajați în agricultură s-a redus de 2,4 ori, în timp ce ponderea sectorului în totalul forței de muncă angajate în economie s-a redus de 2 ori.

Problemele legate de neconformitatea cu standardele UE și lipsa investițiilor sunt deosebit de grave în întreprinderile agricole mici și mijlocii care, în 2011, au reprezentat 97,4 procente din numărul total al firmelor din domeniu. Cele mai multe din acestea sunt gospodării de familie, având doar 2-3 angajați, care, prin definiție, nu pot asigura un nivel mai înalt al diviziunii muncii, constată experții de la Centrul Analitic Expert Grup, autorii Ra-

portului Național de Dezvoltare Umană.

Problemele economice din agricultură au făcut ca o mare parte din forța de muncă să migreze spre alte sectoare economice (comerț intern sau construcții) sau să emigreze. Nu este deloc surprinzător faptul că în perioada 2000-2011 rata de ocupare în mediul rural, unde agricultura este principala sursă de venit, a scăzut mult mai puternic (de la 59,4 procente la 36 procente) decât în mediul urban (de la 48,6 procente la 44,1 procente). Mai mult decât atât, această tendință a afectat în special populația rurală cu un profil educațional mai puțin avansat, de obicei angajată în agricultură.

Carențele structurale menționate au influențat masiv structura comerțului exterior cu produse agroalimentare. Mai mult de jumătate din exporturile agroalimentare moldovenești pe piețele UE sunt legumele, fructele și cerealele, mai constată autorii raportului Dezvoltarea Umană.

Acesta este și rezultatul prea multor bariere structurale și instituționale interne ce restrâng competitivitatea producătorilor de vinuri; de asemenea, concurența acerbă pe piața europeană face dificilă reducerea dependenței exporturilor moldovenești de piețele răsăritene. Un alt fenomen negativ este eliminarea a două produse importante din grupul principal de articole exportate către UE: zahăr și ouă. Deoarece aceste exporturi erau concentrate către România, ambele sectoare au suferit o lovitură dureroasă după aderarea acestei țări la UE în 2007, relevând din nou problemele grave legate de conformitatea redusă a producătorilor moldoveni cu standardele de calitate europene.

LIBERALIZAREA COMERȚULUI, BENEFICII ȘI PENTRU UE

Semnarea Acordului de Liber Schimb dintre Republica Moldova și UE implică beneficii nete și pentru UE, în ciuda mărimii neglijabile a economiei moldovenești în comparație cu cea europeană, cu toate că principalele avantaje vor fi culese de Moldova, care depinde în mare măsură de piața UE. În același timp, declinul indicelui ICI (Intensitatea comerțului inter-regional) pentru produse agroalimentare până în 2008 se datorează barierei tarifare și, în special, barierei netarifare cu care se ciocnesc producătorii agroalimentari moldoveni pe piața europeană. Oricum, începând cu

2009 intensitatea comerțului și-a inversat cursul în virtutea acoperirii extinse a exporturilor duty-free către UE și unor schimbări pozitive în legătură cu alinierea la standardele internaționale de calitate. Ca rezultat, observăm o reorientare treptată a exportatorilor agroalimentari din Moldova către piața UE. Estimările Avantajului Comparativ Relevant (ACR), fundamentat pe cunoscutul concept Ricardian, oferă o evaluare mult mai detaliată, dezvăluind cele mai slabe și cele mai puternice segmente ale exporturilor agroalimentare din Moldova. Cu cât mai ridicat este ACR-ul unui anumit produs pe o anumită piață, cu atât mai competitiv este produsul pe piața respectivă.

Cerealele prezintă cel mai ridicat avantaj comparativ pe piața UE, fiind urmate de alte produse, cum ar fi piei, piei tăbăcite și blănuri, semințe oleaginoase, fructe oleaginoase, care au înregistrat un ritm impresionant pe parcursul ultimilor ani. Pe partea negativă, Moldova are dezavantaj comparativ (indicele ACR este mai mic de unitate) pentru majoritatea produselor agroalimentare exportate, datorită barierei netarifare ridicate și infrastructurii de calitate proastă pe plan intern. Acești factori explică indicele foarte mic al ACR-ului pentru produse animale, Moldova neavând capacitatea de a exporta pe piața UE din cauza nealinierei la standardele sanitare internaționale.

Pe de altă parte, potrivit raportului, produsele agroalimentare moldovenești care sunt mai puțin competitive în comparație cu cele europene au un nivel de procesare relativ înalt (de exemplu untul, produsele de patiserie, prăjiturile, biscuiții, preparatele alimentare, produsele de cofetărie). Această situație ar putea indica probleme legate de capitalul insuficient, capacitățile reduse de producție internă și competențe limitate, precum și alinierea precară la standardele internaționale de calitate.

SECTORUL INDUSTRIAL, MULT MAI INTEGRAT ÎN FLUXUL COMERCIAL CU UE ÎN COMPARAȚIE CU CEL AGROALIMENTAR

Având în vedere influxurile înalte ale investițiilor străine directe (ISD), standardele mai puțin riguroase decât pentru produsele destinate consumului uman și mediul extern favorabil, întreprinderile industriale moldovenești s-au dovedit a fi mai competitive pe piața europeană decât cele agroalimentare.

Cota acestor exporturi în ultimii ani a constituit aproximativ 2/3 din totalul exporturilor către UE. Totodată, circa 40 procente din acestea sunt exporturi și (re)exporturi realizate pe baza așa-numitor „acorduri de procesare și asamblare” (APA), aranjamente care sunt mai volatile și mai expuse șocurilor externe. Mai mult decât atât, problema insuficienței forței de muncă, în special în zonele rurale, devine tot mai gravă, iar combinată cu infrastructura proastă a drumurilor și costurile ridicate de transport ar putea submina tendința crescătoare a re-exporturilor în viitorul apropiat.

În ultimii ani cele mai competitive produse industriale au fost îmbrăcămintea și accesoriile de îmbrăcămintă. Circa jumătate din aceste exporturi în UE sunt de fapt bazate pe APA cu companii omoaloage din Italia, Marea Britanie și Germania. Cu toate acestea, cota acestor produse în total exporturi industriale către UE a scăzut semnificativ, de la 59 procente în 2006 la 45,5 procente în 2010, din cauza șocurilor puternice suferite de aceste întreprinderi în timpul recente crize economice mondiale. Un alt motiv este apariția robustă a noilor produse industriale – echipamente electrice – ce constau în proporție de peste 90 procente din fire și cabluri electrice izolate. Majoritatea acestor piese de schimb sunt exportate în România, unde lanțul valoric continuă la un nivel mai avansat de procesare.

Performanța exporturilor indus-

triale moldovenești pe piața europeană în comparație cu restul lumii a scăzut în anii 2009 și 2010. Aceasta reprezintă o consecință a crizei economice mondiale ce a lovit economiile europene mult mai sever și a recuperării mai dinamice înregistrate pe piețele din est. Totuși, aceste tendințe nicidecum nu indică o scădere a importanței pieței europene comparativ cu celelalte, având în vedere tendința de creștere pozitivă înregistrată înainte de criză.

INDUSTRIAȘII MOLDOVENI PIERD ÎN COMPARAȚIE CU CEI EUROPENI LA TEHNOLOGII ȘI CAPITAL

Cele mai multe segmente unde producătorii moldoveni pierd din competitivitate în comparație cu cei europeni sunt cele intensive în tehnologii și capital. Astfel, faptul că Moldova este importator net de asemenea produse este un rezultat evident al specificului înzestrării țării cu factori de producție. Ca rezultat, nivelul de protecție vamală a acestor produse este foarte redus sau chiar absent.

Totodată, R.Moldova aproape pentru toate produsele cu nivel înalt al ACR, exportatorii moldoveni se confruntă cu o concurență foarte intensă. De exemplu, pe segmentele de vestimentație și accesorii vestimentare – cel mai importat element industrial al Moldovei – firmele moldovenești sunt în competiție cu firme din 10 țări europene care, de asemenea, relevă importante avantaje competitive. În plus, poziția exportatorilor pe această piață este limitată și de concurența cu producătorii din alte 7 țări care nu sunt membre UE: China, India, Turcia, Indonezia, Bangladesh, Vietnam și Tunisia. Concurența intensă duce la scăderea marjelor de profit și solicită investiții semnificative pentru a menține segmentul de piață al producătorilor, ceea ce a devenit o provocare pentru multe firme moldovenești, dat fiind costul ridicat și deficitul de capital autohton.

Victor URSU

Giganții americani readuc producția în SUA, pe măsură ce tot ce este "made in China" devine tot mai scump de transportat

Cheltuielile mari cu transporturile navale datorate scumpirii combustibililor și reducerea semnificativă a costurilor cu forța de muncă din SUA sunt doar unii dintre factorii care au determinat marii producători din America să revină la producția locală, scrie The Atlantic.

După ani de zile în care s-a concentrat exclusiv pe producția în străinătate, gigantul american General Electric, unul dintre cei mai importanți jucători din industria mondială, se "întoarce" pe piața producătorilor locali. Și nu este singurul exemplu, tot mai multe companii americane revenind pe scena industriei locale, scrie The Atlantic.

În acest an, pe data de 12 februarie, complexul industrial destinat producției de electrocasnice, Appliance Park, al General Electric din statul american Kentucky, a început să prindă din nou viață, prin lansarea unei noi linii de asamblare pentru producția de boilere de ultimă generație, cu consum minim de energie. Aceasta este prima nouă linie de asamblare lansată în America în ultimii 55 ani iar aceste boilere erau anterior produse pentru General Electric într-o fabrică din China.

În 1951, compania a proiectat nu doar un complex industrial la Appliance Park, ci un adevărat oraș, cu șase fabrici, fiind sediul central al diviziei de electrocasnice al General Electric, locul în care toate aparaturile erau fabricate.

Până în anii 60 producția atingea impresionantul nivel de 60.000 de dispozitive săptămânal, alimentând astfel explozia consumului intern din SUA.

În 1955 complexul din Kentucky avea 16.000 de angajați iar numărul a continuat să crească până la 23.000 în 1973, la 20 de ani după ce se deschisese.

În 2008 însă, Jeffrey Immelt, directorul executiv al General Electric a încercat să vândă întreaga divizie de electrocasnice, inclusiv complexul Appliances Park, însă datorită

crizei economice nimeni nu s-a arătat interesat.

La 20 martie 2012, General Electric a lansat și a două nouă linii de asamblare, pentru producția unor uși de frigider, de înaltă tehnologie, versiuni îmbunătățite ale aparaturilor similare produse în Mexic.

Care este explicația pentru aceste schimbări în strategia conducerii ce miza pe proiectarea produselor în SUA și fabricarea lor în străinătate?

"Producția în străinătate nu mai reprezintă un model de afaceri profitabil pentru divizia de electrocasnice", afirma Immelt. Un buget de 800 mil. dolari va fi alocat relansării companiei pe piața producătoare locală.

Decizia autorităților de a relansa producția pe piața locală a fost influențată de mai mulți factori, printre care prețurile combustibililor de trei ori mai mari față de cele din 2000, ce a dus implicit la creșterea costu-

rilor cu transporturile navale internaționale, boom-ul gazelor naturale din America, ce a dus la o diminuare a costurilor cu producția, (costul cu gazele naturale este în Asia de patru ori mai mare față de cel din SUA), creșterea salariilor în China și scăderea costurilor cu salariile din America (un muncitor la fabrica de la Appliance Park primește de la 13,5 dolari pe oră, cu aproximativ cu 8 dolari mai puțin față de primele salarii din 1950) dar și o calificare mai înaltă a muncitorilor americani.

General Electric nu este singura care revine la producția internă. Transformările de la complexul industrial Appliance Park se regăsesc și la alți producători, printre care Whirlpool, producător de electrocasnice și Otis, cel mai mare producător de ascensoare din lume și-au mutat o parte din producție din China, respectiv Mexic în SUA.

Moody's a retrogradat ratingul suveran al Ucrainei

Agencia de evaluare financiară Moody's a retrogradat ratingul suveran al Ucrainei cu o treaptă, la "B3", din cauza perspectivelor economice slabe ale fostei republici sovietice și a deteriorării autorității, scrie Bloomberg. Astfel, calificativul Ucrainei a ajuns cu șase niveluri sub treapta care delimitează ratingurile recomandate pentru investiții. Același rating îl au țări precum Argentina, Jamaica și Belarus. În plus, agenția a menținut perspectiva negativă asupra ratingului Ucrainei, sugerând astfel că sunt posibile retrogradări viitoare. Fosta republică sovietică încearcă pentru a treia oară în cinci ani să obțină un ajutor financiar de la Fondul Monetar Internațional pentru a relansa economia, care în prezent este în scădere, și pentru a putea plăti anul viitor datorii de 10 miliarde dolari. Economia Ucrainei s-a contractat trimestrul trecut cu 1,3%.

UE aplică o amendă antitrust record, de 1,47 mld. euro, unor producători mari de electronice

Comisia Europeană a amendat șapte producători mari de electronice cu suma record de 1,47 miliarde de euro, după ce a descoperit dovezi de creștere artificială a prețurilor tuburilor catodice folosite la modelele mai vechi de televizoare și de monitoare PC, pe parcursul a 10 ani.

Companiile Philips, Samsung SDI, LG Electronics, Technicolor și MTPD, deținută în prezent de Panasonic, s-au înțeles în perioada 1996-2006 pentru restricționarea producției și împărțirea clienților, în scopul creșterii prețurilor tuburilor catodice, a anunțat miercuri Executivul UE, relatează Financial Times.

"Aceste carteluri prezintă cel mai grav tip de comportament anticoncurențial, strict interzis companiilor cu afaceri în Europa", a declarat Joaquín Almunia, vicepreședinte al CE însărcinat cu politica în domeniul concurenței.

Tuburile catodice reprezentau în perioada respectivă 70% din prețul ecranelor, a arătat Almunia. Amendă cumulată de 1,47 miliarde de euro este cea mai severă penalizare impusă vreodată de Comisie printr-o singură decizie. Autoritățile de reglementare din Europa și Statele Unite au aplicat deja amenzi semnificative mai multor producători de ecrane plate, pentru activități similare de fixare a prețurilor, în perioada 2001-2006.

Tehnologia ecranelor plate a început să înlocuiască ecranele cu tuburi catodice pentru televizoare și monitoare PC aproximativ din anul 2000.

Compania Chungwha Picture Tube, din Taiwan, a scăpat de amendă pentru că a alertat autoritățile de reglementare de existența cartelurilor.

Cea mai mare amendă a fost aplicată Philips, de 450 milioane de euro, dar compania a anunțat că va contesta decizia.

Restul companiilor nu au putut fi contactate pentru comentarii.

Pagină realizată de Olga GORCEAC

Islanda a surprins prin revenirea sa

Islanda a surprins prin revenirea sa după una dintre cele mai severe crize economice și financiare din Europa. În trimestrul trei, economia statului insular a crescut puternic, cu 3,5% față de trimestrul anterior, susținută în principal de exporturi, potrivit datelor Institutului de Statistică al țării preluate de La Tribune. Islanda sfidează Europa cu creșteri economice record înregistrate după anul 2009, când PIB-ul a scăzut cu 6,6%.

Cu toate că se confruntă cu probleme interne în industria pescuitului, autoritățile islandeze se așteaptă ca economia țării să avanseze pe ansamblul acestui an cu 2,5%, conform estimărilor băncii centrale a Islandei. Lipsită de sprijinul sectorului bancar privat, care a fost nimicuit de criza subprime din 2008, Islanda a beneficiat în principal de devalorizarea de aproximativ 70% a monedei naționale, coroana islandeză, moneda slabă stimulând creșterea exporturilor. În trimestrul al treilea exporturile Islandei au crescut cu 5,3%, iar importurile s-au redus cu 5,8%.

Relansarea economiei i-a permis țării să își redreseze finanțele publice. Deficitul bugetar ar trebui să ajungă la echilibru anul viitor după ce indicatorul s-a situat la 13,5% din PIB în 2008, iar șomajul ar trebui să scadă de la 8% în 2010 la 5%. În plus, împrumutul luat de la FMI, de 2,1 miliarde euro, a putut fi rambursat în avans.

Starbucks va plăti taxe de 20 milioane de lire sterline în Marea Britanie, deși nu a înregistrat profit

Compania americană Starbucks s-a oferit să plătească în Marea Britanie taxe de câte 10 milioane de lire sterline în următorii doi ani, în încercarea de a recâștiga clienții indignați de informațiile că în ultimii trei ani nu a plătit niciun fel de impozit pe profit, relatează publicația The Guardian.

Directorul general al Starbucks UK, Kris Engskov, a declarat că a fost surprins de nemulțumirea publică provocată de aranjamentele contabile folosite de companie și a promis să facă plățile către fiscul britanic, timp de doi ani, chiar dacă lanțul de cafenele nu a realizat profit.

Politicienii și experții fiscali au afirmat însă că decizia unilaterală, care nu a fost discutată cu autoritățile de profil, reprezintă o bătaie de joc la adresa sistemului fiscal. Autoritățile fiscale au reafirmat totodată poziția că impozitul pe profit nu este opțional.

Anunțul fără precedent al Starbucks a fost făcut la Camera de Comerț din Londra, unde Engskov a afirmat că anunțul schimbării care vor avea ca efect plata unui impozit pe profit mai mare în Marea Britanie, peste nivelul cerut de lege.

Starbucks a evitat în ultimii trei ani plata impozitului pe profit prin intermediul unor plăți internaționale complexe în cadrul grupului. În prezent, Starbucks înregistrează pierderi din cauza unor plăți către divizia din Olanda, unde sunt prăjite boabele de cafea, precum și către cea din Elveția, pentru achiziția acestor boabe.

AIG ar putea pierde 1,3 mld. dolari în urma uraganului Sandy

American International Group (AIG) estimează că va înregistra costuri de aproximativ 1,3 miliarde de dolari după taxe și plățile de reasigurări, în urma pagubelor produse de uraganul Sandy, aceasta fiind cea mai mare sumă anunțată de o companie de asigurări din SUA în urma furtunii.

AIG va efectua contribuții în valoare totală de un miliard de dolari către subsidiarele din SUA de asigurare de proprietate și accident, scrie Mediafax.

Uraganul Sandy a ajuns pe țărm în luna octombrie, lovind coasta statului New Jersey și provocând mai multe decese, pagube materiale substanțiale și suspendarea activității economice în regiune, inclusiv în New York.

Grupul Travelers, singurul asigurator din componența indicelui bursier Dow Jones Industrial Average, a anunțat recent că va cheltui 1,14 miliarde de dolari în urma uraganului Sandy.

Allstate, cea mai mare companie de asigurări auto și pentru locuințe listată la bursa în SUA, estimează că va înregistra costuri de 1,28 miliarde de dolari din cauza uraganului.

"Din cauza complexității factorilor care contribuie la aceste pierderi, nu poate exista nici o garanție că pierderile finale asociate acestei furtuni nu vor fi diferite de aceasta estimare", precizează AIG.

AIG a înregistrat în trimestrul al treilea al anului trecut costuri de 574 milioane de dolari în urma uraganului Irene.

În primul trimestru al anului trecut, grupul american a pierdut 1,7 miliarde de dolari din cauza dezastrelor naturale, o mare parte din sumă fiind asociată cutremurului devastator din martie 2011 din Japonia, urmat de un val uriaș care a provocat catastrofa nucleară de la Fukushima.

Prețurile alimentelor au scăzut în noiembrie, la nivel global

Prețurile alimentelor la nivel global au scăzut în noiembrie la cel mai scăzut nivel începând din iunie, a anunțat, joi, FAO, Organizația pentru Alimentație și Agricultură din cadrul Organizației Națiunilor Unite, avertizând, însă, că există perspective pentru majorarea prețurilor la grâu și porumb.

Indicele lunar al FAO pentru prețurile unui cos de materii prime folosite în sectorul alimentar s-a situat la 211 puncte în noiembrie, în declin cu 3 puncte sau 1,5%, față de nivelul din octombrie, potrivit MarketWatch, relatează Mediafax.

Raportat la noiembrie anul trecut, indicatorul a scăzut cu 3%.

Potrivit unei prognoze privind piața de cereale, publicată de asemenea joi, stocurile la nivel mondial ar urma să scadă cu 5%, la 495 milioane de tone până la sfârșitul anului agricol 2013.

"La actualul nivel de prognoză, raportul global dintre stocuri și cantitatea utilizată este estimat la 20,5%, cu 2 puncte procentuale mai puțin față de 2011-2012 și cu numai 1,7 puncte peste minimul de 18,8% înregistrat în 2007-2008", se arată într-un raport al FAO.

Indicele prețului zahărului a înregistrat în noiembrie cea mai mare scădere, de 4,8% față de octombrie, ca urmare a majorării capacității de export a Braziliei.

HOTĂRÎRE

cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la modalitatea de examinare a petițiilor de către participanții profesioniști la piața financiară nebancaară

nr. 38/14 din 28.09.2012

Monitorul Oficial nr. 248-251/1491 din 07.12.2012

În temeiul pct. 6.2 din Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei de dezvoltare a pieței financiare nebancaare pe anii 2011-2014, aprobat prin Legea nr. 35 din 03.03.2011 "Pentru aprobarea Strategiei de dezvoltare a pieței financiare nebancaare pe anii 2011-2014 și a Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei de dezvoltare a pieței financiare nebancaare pe anii 2011-2014" (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2011, nr. 70-73, art. 182), Comisia Națională a Pieței Financiare

Anexă la Hotărîrea CNPF
nr. 38/14 din 28.09.2012

HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Regulamentul cu privire la modalitatea de examinare a petițiilor de către participanții profesioniști la piața financiară nebancaară, conform anexei.
2. Participanții profesioniști la piața financiară nebancaară, în termen de pînă la 10 zile de la data intrării în vigoare a prezentei hotărîri, vor pune în aplicare prevederile prezentului Regulament.
3. Prezenta hotărîre intră în vigoare din data publicării.

VICEPREȘEDINTELE COMISIEI NAȚIONALE A PIEȚEI FINANCIARE

Victor CAPTARI

Nr. 38/14.

Chișinău, 28 septembrie 2012.

REGULAMENT

cu privire la modalitatea de examinare a petițiilor de către participanții profesioniști la piața financiară nebancaară

I. DISPOZIȚII GENERALE

1. Prezentul Regulament este elaborat în conformitate cu prevederile Legii nr. 190-XIII din 19.07.1994 "Cu privire la petiționare" și stabilește modalitatea de examinare a petițiilor parvenite din partea persoanelor fizice și/sau juridice în adresa participanților profesioniști la piața financiară nebancaară.

2. În sensul prezentului Regulament se utilizează următoarele noțiuni:

1) Petiție – o expunere scrisă adresată de o persoană sau de un grup de persoane unui participant profesionist la piața financiară nebancaară, în care se formulează o cerere, o revendicare, un punct de vedere, se contestă activitatea sau actele participantului profesionist sau nesoluționarea în termenul stabilit a unei cereri de către acesta.

2) Participanți profesioniști la piața financiară nebancaară (în continuare – participanți profesioniști) – persoane juridice ce desfășoară activități profesionale pe piața valorilor mobiliare și piața asigurărilor, fonduri nestatale de pensii, asociații de economii și împrumut, organizații de microfinanțare, organizații de credit ipotecar, birouri ale istoriilor de credit.

3) Persoană responsabilă – angajatul participantului profesionist, desemnat pentru soluționarea petiției și/sau transmiterea acesteia cu concluzia sa spre examinare conducătorului participantului profesionist.

3. În procesul examinării petiției de către participantul profesionist, petiționarul are următoarele drepturi:

1) să expună personal argumente persoanei responsabile;

2) să beneficieze de serviciile avocatului sau a specialistului desemnat de acesta;

3) să prezinte documente și informații suplimentare persoanei responsabile;

4) să ia cunoștință de documentele și informațiile relevante pe marginea cazului pus în examinare, dacă aceasta nu aduce atingere intereselor, drepturilor și libertăților altor persoane și dacă nu prezintă secret comercial sau alt secret protejat de lege;

5) să primească răspuns argumentat pe suport de hîrtie sau în formă electronică despre rezultatele examinării, reieșind din solicitarea sa;

6) să solicite suspendarea sau încetarea examinării petiției;

7) să solicite repararea prejudiciului în modul stabilit de legislație;

8) să solicite aplicarea parafei de înregistrare atît pe originalul, cît și pe copia petiției.

4. În scopul soluționării cît mai operative și eficiente a chestiunilor abordate în petiție, participantul profesionist poate invita petiționarul la sediul său, solicitînd după caz explicații, comentarii și materiale suplimentare.

5. Participantul profesionist este obligat să asigure confidențialitatea datelor care fac obiectul petiției, precum și a datelor cu caracter personal reglementate prin Legea nr. 133 din 8 iulie 2011 "Privind protecția datelor cu caracter personal".

II. PREZENTAREA PETIȚIILOR

6. Petițiile pot fi prezentate personal, prin curier, ori expediate prin poștă la adresa participantului profesionist, pe adresa electronică a participantului profesionist sau prin fax și urmează a fi înregistrate în mod obligatoriu de către acesta.

7. Petiția se depune pe suport de hîrtie sau în formă electronică în limba de stat sau într-o altă limbă în conformitate cu legislația.

8. Petițiile trebuie să fie semnate de autor, indicîndu-se numele, prenumele și domiciliul și alte date pentru identificarea petiționarului.

9. Petiția în formă electronică trebuie să corespundă cerințelor față de documentul electronic, precum și să conțină

informații privind numele, prenumele, domiciliul și adresa electronică a petiționarului și alte date de contact.

10. Petițiile care nu corespund cerințelor stabilite la pct. 8 și pct. 9 se consideră anonime și nu se examinează, cu excepția petițiilor ce conțin informații referitor la securitatea națională sau ordinea publică, care se remit spre examinare organelor competente.

11. Petițiile adresate repetat, care nu conțin argumente, date sau informații noi, nu se reexaminează, despre faptul dat urmînd a fi informat în scris sau în formă electronică petiționarul.

12. În situația în care o persoană adresează în aceeași perioadă de timp mai multe petiții cu același subiect, acestea se vor conexe, petiționarul urmînd să primească un singur răspuns.

13. Dacă după expedierea răspunsului parvine o nouă petiție cu același conținut sau care se referă la aceeași problemă, aceasta se atașează la petiția inițială, făcîndu-se mențiune că s-a răspuns și se informează petiționarul.

14. În cazul în care o petiție este semnată de mai multe persoane fizice sau juridice, se va indica persoana căreia urmează să i se expedieze răspunsul. În absența acestei mențiuni, primul semnatar este considerat a fi petiționarul căruia urmează să-i fie expediat răspunsul.

15. În cazul parvenirii unor petiții, textul cărora nu poate fi descifrat sau care nu conțin date suficiente pentru examinarea lor, în termen de 3 zile lucrătoare petiționarul va fi înștiințat despre acest fapt, solicitîndu-i-se concretizarea problemelor abordate.

16. În cazul în care o petiție este adresată greșit, ea va fi remisă înapoi petiționarului în termen de 3 zile lucrătoare.

III. ÎNREGISTRAREA PETIȚIILOR

17. Înregistrarea și evidența petițiilor se realizează prin intermediul angajatului desemnat de către conducătorul participantului profesionist.

18. La înregistrarea petiției, pe prima pagină a acesteia se aplică parafa de înregistrare, în care se indică data primirii și numărul de înregistrare.

19. Înregistrarea petițiilor, precum și a răspunsurilor la acestea, se efectuează în registrele corespondenței de intrare și ieșire, ținute în mod obligatoriu de către participantul profesionist.

20. Scrierea în registre se face astfel, încît să excludă posibilitatea de a fi radiată (ștearsă, distrusă) în mod mecanic, chimic sau în orice alt mod, fără a lăsa urme vizibile ale radierii (ștergerii, distrugerii).

21. Înscrierile în registre trebuie să fie vizibile și clare.

22. După înregistrarea petițiilor conform cerințelor stabilite, angajatul desemnat le înaintează conducătorului participantului profesionist.

23. Conducătorul participantului profesionist indică pe rezoluție persoana responsabilă de soluționarea petiției.

IV. EXAMINAREA PETIȚIILOR

24. Responsabil de soluționarea petiției este persoana nominalizată prima în rezoluție.

25. Lipsa persoanei responsabile (concediu medical, concediu social, concediu anual, deplasare etc.) nu scutește participantul profesionist de examinarea în termen și adecvată a petițiilor.

26. În cazul în care prin petiție sînt sesizate anumite aspecte din activitatea unui angajat al participantului profesionist, aceasta nu poate fi examinată de persoana în cauză sau de către un subordonat al acesteia.

27. Pentru soluționarea legală a petițiilor ce le sînt adresate, conducătorii participanților profesioniști vor dispune măsuri de cercetare și analiză detaliată a tuturor aspectelor sesizate.

28. În răspuns se va indica, în mod obligatoriu, temeiul legal al soluției adoptate.

29. Petițiile se examinează în termen maxim de 30 de zile, iar cele care nu necesită o studiere și examinare suplimentară – fără întîrziere sau în termen de 15 zile de la data înregistrării.

30. Termenul de examinare a petiției curge din momentul înregistrării acesteia de către participantul profesionist.

31. Petițiile remise de Comisia Națională a Pieței Financiare se examinează în termen de cel mult 15 zile din momentul recepționării acestora, iar în cazul în care se va indica un alt termen acesta urmează să fie respectat.

32. În cazuri deosebite termenul de examinare poate fi prelungit de către conducătorul participantului profesionist cu cel mult o lună, fapt despre care este informat petiționarul.

33. Petițiile, prin care se solicită o informație confidențială, se examinează în termenele stabilite în legislația privind accesul la informație.

34. Răspunsul la petiție se perfectează în 2 exemplare originale și se prezintă pentru semnare conducătorului participantului profesionist într-un termen care ar asigura posibilitatea verificării lui și introducerii unor modificări sau completări.

35. Răspunsurile se semnează de către conducătorul participantului profesionist ori de persoana împuternicită de acesta.

36. Rezultatul examinării se aduce obligatoriu la cunoștința petiționarului pe suport de hîrtie, iar la solicitarea acestuia – în formă electronică sau verbală, cu consemnările corespunzătoare în Registrul de evidență a corespondenței de ieșire.

37. Dovada recepționării răspunsului de către petiționar se pune în sarcina participantului profesionist (semnătura petiționarului, avizul de recepție a scrisorii sau alte mijloace ce confirmă primirea răspunsului).

38. În cazul în care petiționarul nu este de acord cu răspunsul parvenit din partea participantului profesionist sau a primit refuz neîntemeiat de a examina petiția, sau se tergiversează examinarea acesteia, el este în drept să se adreseze Comisiei Naționale a Pieței Financiare și/sau instanței de judecată.

V. SUPRAVEGHEREA ȘI RĂSPUNDEREA ÎN CADRUL EXAMINĂRII PETIȚIILOR

39. Petițiile, răspunsurile la acestea și documentele cu privire la examinarea petițiilor se păstrează în dosare separate.

40. Conducătorul participantului profesionist, precum și angajații acestuia, sînt obligați să asigure integritatea documentelor cu privire la examinarea petițiilor.

41. Dosarele cu materialele examinării petițiilor se păstrează în birourile de serviciu sau în încăperi amenajate special pentru arhivă, dotate cu mijloace adecvate de păstrare, pentru a preveni degradarea, distrugerea sau sustragerea documentelor.

42. Conducătorul participantului profesionist este obligat să evalueze semestrial activitatea de soluționare a petițiilor și să aplice sancțiuni corespunzătoare în cazul depistării unor nereguli, precum și să întreprindă măsuri în vederea înlăturării cauzelor și condițiilor care generează petiții întemeiate.

43. Conducătorul participantului profesionist este direct responsabil de buna organizare și desfășurare a activității de primire, examinare și rezolvare a petițiilor, precum și de legalitatea soluțiilor și comunicarea acestora în termen optim.

44. Încălcarea prevederilor prezentului Regulament de către participantul profesionist se sancționează în conformitate cu legislația în vigoare.

45. Situațiile apărute în legătură cu organizarea și desfășurarea activităților în cadrul examinării petițiilor de către participantul profesionist, neprevăzute de prezentul Regulament, vor fi soluționate/reglementate în conformitate cu legislația în vigoare.

CAPITAL Market

Bilingual Publication of National Commission of Financial Market

Wednesday, 12 December 2012.

№30

Amicable settlement in case of road accident

About 20% of the Moldovan drivers would prefer to reach an agreement at the place of the accident without announcing the police for establishing the culpability and the insurance company. These data were deduced from an opinion poll conducted by the newspaper Capital Market on a sample of 50 drivers interviewed in traffic. On the one hand, these figures make us think about the most rapid way of solving such a case. On the other hand, they make us think which way involves the smallest risks. Or there is a middle way that brings the drivers only advantages?

A traffic jam of half a kilometer, angry drivers and liters of fuel used in vain. It is a known situation for many drivers and for passengers who use the public transport and risk being late owing to a road accident.

According to Antonina Talpa, press officer of the Chisinau Traffic Police Division, by 25 road accidents happen in the municipality of Chisinau every day. As many as 8,207 minor accidents without victims have occurred since the start of this year until November 25.

It is logical that when accidents happen, even if minor, there appear traffic jams as the drivers involved must stop the vehicle and not change its position. The objects involved in the accident, like broken glass and pieces of the car, must not be moved. The traffic police must be called to record the accident. Afterward, there is collected information about the participants in the accident (name and surname, contact telephone numbers, CASCO insurance company and/or the mandatory RCA insurance, etc.). Eyewitnesses must be present, including the passengers from the vehicles involved in the accident, if they followed the circumstances of the accident. The witnesses have the right to write explanations over what happened, while the participant in the accident has the right to ask attaching these explanations to the case file. All these procedures require time and close with the signing of the official report, where it is indicated whether the drivers agree or not agree with the findings of the traffic police.

These are only the procedures performed at the place of the acci-

dent. Afterward, within three days of the accident, the drivers must inform the insurance company about the accident on the phone numbers indicated in the insurance policy or in the insurance rules. A representative of the insurance company must examine the damaged vehicle and establish the causes, size of damage and other associated circumstances.

"ON-THE-SPOT AGREEMENT" OUTSIDE INSURANCE SYSTEM

Vladimir Stirbu said that the 'on-the-spot agreements' are civil relations outside the insurance system. He considers that the drivers who offer money even if they have civil liability insurance policy do not choose the best option. But it is ultimately their decision. "However, analyzing the reasons for which some of the people decide to act like this, it becomes obvious that they do so in order to avoid the procedures that are sometimes very difficult in the process of obtaining insurance damages, including because the Traffic Police must confirm the culpability of the person who caused the accident. Certain penalties, fines and other punishments derive from here," stated Stirbu.

Ion Lacatus, director of the insurance company Euroasig, said that this is a figure that shows the reality. According to him, this category of drivers includes those who do not trust much the insurance companies or they were involved in road accidents and are disappointed by the services provided to them, or the damage caused the accident is minor and the persons prefer to solve the case on the spot in an amicable

way, with the person to blame not being penalized by imposing penalty points on him and avoiding other related disadvantages.

"Currently, such procedures do not have legal coverage and those who resort to such solutions risk being unable to claim damages from the person who is to blame for the accident. Euroasig has a non-stop accident commissioner service. It was determined that in about 10% of the cases of accident, the drivers reach an amicable settlement before the accident commissioner intervenes. This refers to minor accidents where the damages paid are small," said Lacatus.

Anton Caba, administrator of "AV Broker de Asigurare-Reasigurare", believes that more than 20% of the drivers prefer to solve the case on the place of the accident. "This is because some of the drivers are in a hurry or want to avoid the long and, sometimes, difficult procedures performed in the case of an accident dealt with in accordance with the legislation," stated Caba. According to him, their choice is explicable if taking into account the saying "a bird in the hand is worth two in the bush". Thus, the victim is glad that he receives the money on the place of the accident and does not need to wait for a long period of time, being unsure what sum he will receive in the end. On the other hand, the person who caused the accident is glad to pay by 20% more, but not to be penalized and to remain in amicable relations with the injured side.

"Sincerely speaking, there are two types of behavior of our clients in case of traffic accidents. The first is when the vehicle is hit in front and the protection bar was damaged (its repair costs 50 euros), but the victims is offered 200 euros. The person thinks what to do: to take the money or to call the police and use the services of the insurance company. Another type of behavior is when the clients call us and ask us directly if the insurance company will pay more than the person to blame offers," said Caba.

THE THIRD OPTION

The third option that combines the rapidity of the 'on-the-spot' method with the certainty of obtaining damages for the accident is the amicable confirmation. This means that the insured person must have an amicable confirmation certificate that contains two self-copiable pages with the same legal value.

The spaces that must be filled out by the drivers involved in the accident include the date and place of the accident, the identification data of the drivers and owners of the vehicles involved in the accident, data about the involved vehicles and the companies with which the owners signed civil liability insurance contracts, information about the circumstances of the accident, the sketch of the accident.

Vladimir Stirbu commented on the decision of some of the drivers to solve the case of the accident without using the services of the traffic police this way: "Such actions show that these persons are ready to implement the amicable confirmation, i. e. a legalized 'on-the-spot' agreement, by which, after one of the sides involved in the accident admits their blame, can be presented to the insurer without a Traffic Police decision concerning the proving of guilt."

According to him, the procedure requires using amicable proving forms and the civil liability insurance policy issued by the insurance company. In case of an accident, the sides involved in the accident, who decide to make use of this method, fill out the amicable proving form that includes details about the accident, the damage caused, such documentary elements as photographs and the confirmation of the guilt.

It should be noted that this procedure is not stipulated in the current legislation. "The National Financial Market Commission is examining the possibility of amending the legislation so as to regulate the amicable confirmation procedure," stated Stirbu.

FOR OR AGAINST AMICABLE CONFIRMATION

Ion Lacatus said that we will inevitably have to start implementing the amicable confirmation after the integration into the EU. In order to be able to use this practice, it should be implemented in relation with other mechanisms.

"This will be possible in about a year or even two. This method is designed to save time and emotions and to contribute to the comfort of the traffic participants in dealing with a road accident. But, after the implementation of this mechanism the number of frauds may increase as the chances of changing the circumstances of the accident are higher. I say this because about 15-20% of the presented cases include fraud attempts even in the current conditions. As regards the amicable confirmation, my fear is related to the frequency of frauds, not their value," believes Lacatus.

Vladimir Stirbu considers that besides such advantages as the facilitation of the procedures for solving cases of minor accidents and easing traffic, there should be taken into account a number of factors that can influence things, especially the fraud in insurance, the protection by insurance of the person to blame, depending on the results of the breath test, the limit of damages that can be compensated by amicable confirmation, etc.

Anton Caba thinks that it is too early to implement the amicable confirmation, given the realities in Moldova. "I do not believe in the honesty of some of the Moldovan drivers. The market is not prepared for this instrument, while our conationalists are very 'ingenious'," he stated.

"But I consider that the insurance companies will enjoy benefits if such an element is applied as not many so many people will go to them to ask for minor damages. This will enable them to center on solving major cases in a qualitative way. This will optimize costs in their work."

Tatiana SOLONARI

Mortgage security – where does balance incline to?

The procedure for the forced taking of security was simplified by amending the Law on Mortgage and the Law on the Notary Service. Since March 2013, the mortgage lending institutions will be able to initiate this procedure without going to court, in the case of the clients that do not honor their contractual obligations. Do the creditors or debtors enjoy equal concessions? It will become evident when the new provisions are implemented.

The authors of the law said the proposed changes were extremely necessary for a better functioning of the mortgage lending market that is at the initial stage of development and for its harmonization with the legislation of the European Union. According to the new legal provisions concerning

the optimization of the legal framework and the creation of an extra-judiciary mechanism for the forced execution of the mortgage right, the procedure for taking the security by force was simplified so that it can be performed without summoning the sides involved and without judiciary debates. Thus, if the debtor has a poor creditworthiness history, the creditor can initiate directly the taking of the mortgaged realty by force, without being obliged to go to court. The new Execution Code envisions the signing of a notary contract between the sides, the procedure being free. At the same time, the legal way of executing the mortgage right is not excluded.

"Including the execution formula in the notarial contract is optional for the client. On the maturity day, when the debtor must honor his obligations, the document is made obligatory. De jure, it starts work when the mortgage contract is authenticated, while the action itself starts when the interest is not paid," explained Ro-

man Talmaci, chairman of the National Union of Bailiffs. He said the provisions of the new law will be also applied to the contracts under implementation, by an additional agreement between the sides. The lending institutions will have a number of options as regards the exercise of the mortgage right, such as the agreement signed with the mortgage debtor regarding the voluntary transmission of the mortgage object, the court decision, the court ordinance and the mortgage contract invested with execution formula, which will enable to transmit the mortgage object by force. Moldova has a law on mortgage, but it is hardly implemented. One of the reasons is that most of the financial institutions cannot provide loans for a building that is 30-40% ready because there is a risk of losing the investments. The second reason is the different interpretation of the law as a result of which the issuing of the court ordinance is postponed for years. Furthermore, the people do

not trust the real estate companies that often do not put the apartments in commission within the term provided in the contract.

Carmina Vicol, director general of the micro-finance company ICS Prime Capital SRL, said that the previous law should have regulated all the relations between the creditor and debtor when a mortgage loan is taken. In addition, it aimed to facilitate the security execution procedure when the debtor does not pay the interest. In reality, it is a much more theoretical mechanism that in practice is very difficult, especially because the law requires an ordinance that is issued by the judge and based on which the institution can exercise its right. From here appeared the multiple interpretations in justice and the postponement of the trials. Any ill-willed client can delay the trial. There are spent many resources and much time that can be used for the good clients for offering them much more advantageous lending conditions.

Raisa Andronic:

“Facultative pension can represent an efficient instrument for motivating salary earners”

The bill on optional pension funds that was drafted by the National Financial Market Commission, which is designed to stimulate the creation and development of an alternative pension system, is now being examined by the Government. We discussed the main provisions of this bill with Raisa Andronic, deputy head of the Commission's General Collective Placements and Microfinance Division.

– Missis Andronic, what were the preconditions for drafting a bill on non-state pension funds? Why the law of 1999 did not work and what were its drawbacks?

– The Republic of Moldova now has only a public pension system (pillar I). The Law on Facultative Pension Funds that took effect on 25.03.1999 contains provisions about the method of constituting, running and stopping the work of non-state pension funds, with the status of non-commercial organizations. But the existing law has a series of drawbacks. Some of the provisions are outdated and create difficulties in the work of the funds. There are no normative documents subordinate to the law, which were to be drafted within three months of the coming into force of this law. This situation generates additional risks for the funds and for the participants in them. Owing to the outdated legal framework and the lack of people's real interest, the three non-state pension funds registered officially could not work.

The formulation of the bill on facultative pension funds was imposed by the necessity of reforming the existent legal framework and the compliance with the best international practices. We hope that with the approval of the new law that radically changes the approach to this type of funds, the interest of the participants in the financial market will increase.

– Why does the Republic of Moldova need a private pension system?

– The current pension system is a distributive one, without accumulation components, this being the inferior limit of the system. The financial pressure on the pension system caused by the demographic changes in the last few decades generate the necessity of instituting an accumulation system based on private contributions and administered by the private sector. It is a natural tendency.

The development of additional pensions will enable the elderly persons to maintain a certain living standard when retired. Unlike the state system based on solidarity between generations, where there are no individual accounts and the money is paid immediately to the current pensioners, without financial placements, the new pension funds are to be consti-

tuted based on the individual contributions of the participants, being administered by private societies. Every person will receive in the end the amounts that they contributed in time and the earnings made from the investment of money. Thus, the private pension system has several advantages compared with the public one: the money of the participants is invested on a long term, not spend immediately, while the participants have the right to own the personal account where the money is collected for pension.

– What essential changes will the new law bring?

– The new raft law on facultative pension funds aims to strengthen the development of the optional pension funds sector, to promote the people's trust in facultative pension funds, to increase the protection level of the money transferred to the facultative pension funds and to comply with the EU regulations.

All the sides interested in providing facultative pensions by constituting pension societies will be able to constitute facultative pension funds and to create a pension funds by obtaining a license of service provider for managing the assets of the pension fund through investment societies or insurance companies.

– Is it enough to adopt a law in order to implement an optional pension system? Isn't a fiscal reform needed? Or the new law provides state fiscal stimuli for increasing the participation of the employers and salary earners in private pension funds?

– Among the reasons why the regulatory framework is imperfect is the imperfection of the fiscal instruments related to the work of the nonstate pension funds. Though the current Tax Code provides that the sum that does not exceed 15% of the incomes earned by a private individual during a fiscal year is not deductible from the payment of the incomes tax both for the employer and for the employee, these concessions aren't enough for stimulating the attraction of private pensions. Also, the value of the contributions to a pension fund is included in the basis for calculating the state social insurance contribu-

tions and mandatory health insurance contributions. Consequently, it is necessary to institute full deductibility for the contributions to a non-state pension fund, as other states with optional pensions do, namely: exemption of the paid contributions from the payment of income tax, of the contributions into the public social insurance system and mandatory health insurance system.

As a rule, in the countries where the demographic situation is unfavorable and the state social insurance budget cannot insure a decent pension, tax concessions are also provided on the payment of the pension. This refers only to the payments made in the form of pensions, except such payments as amounts refunded when the contract is terminated until the provision of the right to pension. Thus, the collections are stimulated by saving and the major goal of the law – to pay additional pension – is achieved.

The National Financial Market Commission initiated proposals for amending the fiscal legislation with a view to increasing the part deducted from the contributions paid into the optional pension funds, exempting these contributions from paying the tax to the public social insurance system and mandatory health insurance system (for private individuals and legal entities), and instituting full deductibility for payments made in the form of pensions, as other states with developed private fund systems do.

– How long will it take to implement a multi-pillar system in the pension system, in your opinion?

– It is evident that we cannot speak about a certain date until the law is not in force and thus is not functional. The bill is being examined by the Government and we hope that it will be approved and submitted to Parlia-

ment for approval in the nearest future.

I want to say that the given bill refers only to pension funds with voluntary participation (pillar III by the classification principles accepted by the World Bank). The National Financial Market Commission is for launching private pension funds with obligatory participation in Moldova (pillar II by the same classification), one of the reasons being the fact that the low incomes of the population do not encourage the people to take part in the optional pension funds. Therefore, the public social insurance system must be reformed substantially by creating and developing private pension funds with obligatory participation that will manage a part of the social insurance contributions, in conditions of a transparent and efficient public control over their management. The essential transformation of the pension system from the current redistributive system into capitalization systems will enable to pay a larger part of the pensions from savings invested in financial assets.

– Who will be able to manage an optional pension fund and what scheme will be used to pay contributions into this fund?

– The assets of the optional pension funds will be managed by a pension society, which is a joint stock company constituted exclusively with the aim of collecting contributions, administering and investing the assets of the optional pension funds, by an investment society that is a professional participant in the capital market or an insurance society that holds a license in accordance with the legislation on insurance.

In order to maximize the rate of profit, all the employers can increase productivity by using a number of instruments to make the employees reliable. The most modern and efficient of them is the employer's participation in the employee's pension. The optional pension for employers may represent an efficient instrument for motivating the salary earners and for managing the human resources, and an advantageous solution from fiscal viewpoint – the deductibility of the contributions transferred to the pension funds. Thus, the state encourages the employers to contribute to the optional pension funds for their own employees.

The optional pension fund system will be constituted based on the voluntary contributions of the employees and/or employers. The larger the con-

tribution to the optional pension is, the higher the pension can be. Every participant decided to which pension fund to contribute and the size of the contribution by signing an individual document concerning the accession to the fund. The contributions are retained and transferred by the employer together with the mandatory social insurance contributions or by the participant to the pension fund specified in the individual document on accession. The contribution can be divided between the employer and employee according to the provisions set by collective work contract or, when it is absent, based on an agreement signed with representatives of the employers or negotiated in an individual way.

– Would the depositors be sure that these funds will not ‘disappear’ in a period of time?

– There are many opinions that this is the most unsuitable moment for launching pension funds. Some invoke the sad experience of the investments funds of the 1990s, while others the effects of the economic crisis that will be felt for at least 3-4 years more, according to forecasts. But the National Financial Market Commission will continue to improve the legal framework needed to develop the given sector, paying grater attention to the participants and beneficiaries.

Thus, in order to limit the risks and ensure the improvement of the financial situation of the optional pension fund, the bill contains special administration and remedy measures, provides details about the supervision and control measures and allows instituting measures for removing the irregularities. As an ultimate measure, the special administration is instituted as a result of the withdrawal of the pension fund's authorization or the administrator's license.

There will be created the fund for guaranteeing the contributions in the optional pension system that will be regulated and supervised by the National Financial Market Commission. It will be designed to compensate for the losses of the participants and beneficiaries of the optional pension funds if these losses cannot be covered by the administrators or providers of optional pensions. Such a fund is needed in order to ensure the security of the means transferred to optional pension funds. It will consist of the contributions of the administrators or providers of pension funds.

– Thank you for your explanations!

Lilia PLATON

By implementing the amendments to the legislation concerning the investing of the notarial document with execution formula, they aim to reduce the cost of the procedure for transferring the secured property. Currently, the state tax paid for the exercise of the security right by court decision represents 0.5% of the estimative value set by the sides for the secured property or of the value of the guaranteed debt. The maxim ceiling that can be paid as state tax is limited to 25,000 lei for private individuals and 50,000 lei for legal entities. Roman Talmaci said the persons will be able to challenge in court the forced execution document if the court declares the forced execution act as null and void. The lending institution will restore the property and will repair the caused damage. According to the new provisions, the property selling procedure will be different. The person will come into possession of the property by public auction. Currently, this is done by three ways: auction, tender and direct negotiations.

The changes will facilitate the swifter performing of the mortgage right execution procedures and,

respectively, the clearing of the bank debts and will minimize the costs related to the loan by saving court coasts both for the mortgage creditor and the mortgage debtor. It should be noted that the Republic of Moldova is among the countries with the most expensive mortgage loans. The average interest rate on mortgage loans is 11.19% on a monthly payment of about 1,200 euros.

“It is hard to estimate now how much the interest rate on mortgage loans will decrease as we don't know how successfully the new amendments will be implemented. We, the creditors, are waiting for beneficial effects so that we use them afterward for our clients' benefit. I'm sure that no bank of lending company will abuse the new provisions,” stated Carmina Vicol.

Economic experts say that even so an essential reduction in the interest on the mortgage loan is not possible owing to the high costs of the money attracted by deposits and of the foreign financing that include higher interest concerning the country risks and the relatively high inflation.

Ion Proca, manager marketing of BasConslux SRL, said that fewer people now purchase apartments by mortgage loans. Since the start of this year, the company recorded only three transactions with security. “The clients opt more for the mortgage offered by us, which is the payment in installments with an initial contribution of 30% of the apartment's cost. For many clients, this procedure is much more convenient than a mortgage loan taken out from bank, at a floating interest rate, especially because the interest can represent 70-80% of the counter-value of the apartment in only five years,” said Proca.

According to the data of IS Cadastru, this September there have been sold 1,599 mortgage apartments, which is by 12% more than in September 2011. The municipality of Chisinau accounts for 44% of the transactions of the total number recorded in the country.

Recently, the Ministry of Regional Development and Construction proposed creating a mortgage loan risk guaranteeing fund so as to

ensure the population's access to the lending system and to improve its quality by increasing the volume of loans, reducing the interest rate and the size of the advance, and creating a mortgage loan gigantic system. The real estate agents consider that the state can do more in this respect. For example, the interest on the mortgage loans can be compensated partially by the Government. This way the real estate market will become livelier and the granting of concessions for obtaining mortgage loans will lead to a rise in the demand on the market, the sales volume and the investments in the field.

Lara Realty Agency expert Nicolae Ostafeiciu said the idea of creating mortgage loan risk guaranteeing fund is viable and can be implemented in Moldova, but the only problem is who will pay the insurance in this fund. It the people pay it, the bank will be insured if the money is not paid back, but it is the client who pays. I think that a solution in this case will be for the state to provide support from the budgetary funds.

Lilia PLATON

Tranzacții cu valori mobiliare ale emitenților din Republica Moldova, pe piața bursieră (Perioada 3-7 decembrie 2012)

Data tranzacției, ora	codul ISIN	Denumirea emitentului	Preț (lei)	Numărul de acțiuni (unități)	Volumul total al tranzacțiilor (lei)	Tipul tranzacției	Emisia	Pondere VM tranzacționate în total emisie (%)	Valoarea nominală, lei
03.12.12 10:40	MD14TRAS1003	SA "INTREPRINDEREA DE TRANSPORTURI AUTO nr.1"	10,00	9750	97500,00	LICITATIE CU STRIGARE PACHET UNIC	230680	4,23	17,00
03.12.12 10:42	MD14CONB1009	SA "CONSTRUCTORUL"	7,00	2000	14000,00	LICITATIE CU STRIGARE PACHET UNIC	658501	0,30	30,00
03.12.12 10:55	MD14PIEL1001	SA "PIELART"	26,00	83847	2180022,00	LICITATIE CU STRIGARE PACHET UNIC	1194432	7,02	40,00
03.12.12 14:40	MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	1100,00	20	22000,00	Vinzare Cumparare	1037634	0,00	200,00
04.12.12 11:48	MD14UNIF1001	SA "UNIFARM"	1,00	693	693,00	LICITATIE CU STRIGARE PACHET UNIC	124225	0,56	1,00
04.12.12 11:48	MD14UNIF1001	SA "UNIFARM"	1,00	589	589,00	LICITATIE CU STRIGARE PACHET UNIC	124225	0,47	1,00
04.12.12 14:31	MD14GOTI1002	SA "TIPOGRAFIA DIN RISCANI"	10,00	2300	23000,00	Vinzare Cumparare	19524	11,78	10,00
04.12.12 14:31	MD14PETR1002	SA "PETRICANCA"	156,95	406	63721,70	Vinzare Cumparare	19183	2,12	200,00
05.12.12 11:07	MD14KELY1006	SA "ELEVATOR KELLEY GRAINS"	10,00	9881	98810,00	Oferta publica pe piata secundara	1348659	0,73	10,00
05.12.12 11:07	MD14ELIA1008	SA "ELEVATORUL IARGARA"	5,00	1940	9700,00	Oferta publica pe piata secundara	781881	0,25	5,00
05.12.12 14:31	MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	21,00	159	3339,00	Vinzare Cumparare	1779826	0,01	20,00
05.12.12 14:31	MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	21,00	361	7581,00	Vinzare Cumparare	1779826	0,02	20,00
05.12.12 14:31	MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	21,00	9	189,00	Vinzare Cumparare	1779826	0,00	20,00
06.12.12 10:08	MD14TRAS1003	SA "INTREPRINDEREA DE TRANSPORTURI AUTO nr.1"	10,00	9750	97500,00	LICITATIE CU STRIGARE PACHET UNIC	230680	4,23	17,00
06.12.12 14:31	MD14API1001	SA "API"	2,09	5793	12107,37	Vinzare Cumparare	1608315	0,36	10,00
06.12.12 14:31	MD14VIRE1007	SA "DESERVIRE ORHEI"	3,50	3254	11389,00	Vinzare Cumparare	378840	0,86	10,00
07.12.12 10:06	MD14UNIV1001	SA "UNIVERSUL"	10,00	500	5000,00	LICITATIE CU STRIGARE PACHET UNIC	26600	1,88	10,00
07.12.12 10:09	MD14GEST1002	SA "GEST-CAPITAL"	1,00	128970	128970,00	LICITATIE CU STRIGARE PACHET UNIC	2866000	4,50	1,00
07.12.12 14:31	MD14FMCR1003	SA "FMC - RISCANI"	17,00	1541	26197,00	Vinzare Cumparare	47419	3,25	34,00
07.12.12 14:31	MD14GOTI1002	SA "TIPOGRAFIA DIN RISCANI"	10,00	700	7000,00	Vinzare Cumparare	19524	3,59	10,00
TOTAL				262463	2809308,07				

Statistica tranzacțiilor extrabursiere pentru perioada 26.11.2012-30.11.2012 Tipul tranzacției: Vînzare-cumpărare

Denumirea emitentului	Numarul inregistrarii de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzactii (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)
1. BAZA DE TRANSPORT AUTO NR.31 S.A., CHIȘINĂU	MD14BTAC1009	10	1	200	552
2. FRANZELUȚA COMBINATUL DE PANIFICAȚIE S.A., CHIȘINĂU	MD14FRAN1004	20	3	1206	25929
3. SUCCES, OR. SOROCA	MD14SUCE1003	5	5	356	1780
4. MACON S.A., CHIȘINĂU	MD14MACN1002	5	2	161	805
5. TUTUN-CTC S.A., CHIȘINĂU	MD14TCTC1007	20	1	1040	20800
6. PRESUDOR, CHIȘINĂU	MD14PDSR1004	23	47	14050	401690
Total			59	17013	451556

Tipul tranzacției: Moștenire

Denumirea emitentului	Numarul inregistrarii de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzactii (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)
1. INTERPARES PRIM, MUN. CHIȘINĂU	MD14ASIP1008	1	2	408	408
2. ELEVATORUL-IARGARA S.A., IARGARA	MD14ELIA1008	5	1	290	1450
3. DACIA-LV S.A., CHIȘINĂU	MD14DACA1008	15	1	5225	78375
4. JLC-INVEST, MUN. CHIȘINĂU	MD14JLIN1008	-	3	754004	203581
5. MINERAL, OR. CRICOVA	MD14NERA1005	20	1	460	9200
6. TUTUN-CTC S.A., CHIȘINĂU	MD14TCTC1007	20	2	590	11800
7. UNIFARM S.A., UNGHENI	MD14UNIF1001	1	2	1178	1178
8. EDILITATE S.A., CHIȘINĂU	MD14EDIL1005	10	1	338	3380
9. ESTATE GROUP, MUN. CHIȘINĂU	MD14ESRO1004	4	1	112	448
Total			14	762605	309820

Tipul tranzacției: Donație

Denumirea emitentului	Numarul inregistrarii de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzactii (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)
1. BAZA DE TRANSPORT AUTO NR.36 S.A., CĂUȘENI	MD14ATBS1001	10	1	4296	42960
2. FABRICA DE MOBILĂ "VIITORUL" S.A., CHIȘINĂU	MD14VIO1006	50	1	7667	383350
3. MARIUȚA, OCNIȚA	MD14RIUA1002	10	1	20000	200000
Total			3	31963	626310

Tipul tranzacției: Tranzacțiile cu valorile mobiliare nesolicitate în condițiile Legii 392-XVI din 13.05.1999

Denumirea emitentului	Numarul inregistrarii de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzactii (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)
1. IAUNI S.A., CIADÎR-LUNGA	MD14IAHN1003	10	10	16681	166810
Total			10	16681	166810

PLANUL DE NEGOCIERI sesiunea bursieră din 12 Decembrie 2012

Nr. cererii de vânzare	Nr. d/o	Emitențul valorilor mobiliare	Numărul înregistrării de stat al valorilor mobiliare, ISIN	Numărul valorilor mobiliare în pachet, unități	Prețul pentru o unitate, lei	Valoarea totală a pachetului, lei	% din volumul emisiei	Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei	Data depunerii cererii	Data începerii licitației	Termenul de valabilitate al cererii
1	8461	SA "BASTINA"	MD14BATT1003	7 500,00	15,00	112 500,00	2,21	8,00	27.11.2012	27.12.2012	27.12.2012
2	8467	SA "MACARA"	MD14MACA1007	7 500,00	45,00	337 500,00	5,49	7,00	30.11.2012	06.12.2012	19.12.2012
3	8473	SA "DANA"	MD14DANA1005	7 000,00	15,00	105 000,00	4,24	25,00	07.12.2012	12.12.2012	18.12.2012
4	8474	SA "CONSTRUCTORUL"	MD14CONB1009	4 000,00	7,00	28 000,00	0,61	30,00	07.12.2012	12.12.2012	13.12.2012
5	8475	SA "BUNASTARE"	MD14STAR1003	77,00	10,00	770,00	0,41	10,00	10.12.2012	13.12.2012	14.12.2012
6	8476	SA "BUNASTARE"	MD14STAR1003	600,00	10,00	6 000,00	3,17	10,00	10.12.2012	13.12.2012	14.12.2012
7	8477	SA "TUTUN-CTC"	MD14TCTC1007	362,00	20,00	7 240,00	0,01	20,00	11.12.2012	14.12.2012	17.12.2012
8	8478	SA "BUCURIA"	MD14BUCU1002	229,00	10,00	2 290,00	0,01	10,00	11.12.2012	14.12.2012	17.12.2012
9	8479	SA "UNIVERSUL"	MD14UNIV1001	1 000,00	10,00	10 000,00	3,76	10,00	11.12.2012	14.12.2012	14.12.2012
10	8480	SA "GEST-CAPITAL"	MD14GEST1002	128 970,00	1,00	128 970,00	4,50	1,00	11.12.2012	14.12.2012	17.12.2012

Oferte/cereri comerciale la BVM la data de 11.12.2012

Коммерческие предложения на ФБМ на 11.12.2012 г.

Cod ISIN	Denumirea emitentului	Cereri pentru cumpărare, un.	Prețul pentru unitate, lei	Oferte pentru vânzare, un.	Cod ISIN	Denumirea emitentului	Cereri pentru cumpărare, un.	Prețul pentru unitate, lei	Oferte pentru vânzare, un.
MD14BAT1003	SA "BASTINA"	0,00	15,00	7500,00	MD14MACN1002	SA "MACON"	0,00	30,00	1525,00
MD14MACA1007	SA "MACARA"	0,00	45,00	7500,00	MD14MAUR1006	SA "MAURITUS"	0,00	180,00	782,00
MD14DANA1005	SA "DANA"	0,00	15,00	7000,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	110,00	7,00
MD14CONB1009	SA "CONSTRUCTORUL"	0,00	7,00	4000,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	120,00	300,00
MD14STAR1003	SA "BUNASTARE"	0,00	10,00	77,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	124,00	1794,00
MD14STAR1003	SA "BUNASTARE"	0,00	10,00	600,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	124,99	335,00
MD14TCTC1007	SA "TUTUN-CTC"	0,00	20,00	362,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	125,00	800,00
MD14BUCU1002	SA "BUCURIA"	0,00	10,00	229,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	129,00	166,00
MD14UNIV1001	SA "UNIVERSUL"	0,00	10,00	1000,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	130,00	408,00
MD14GEST1002	SA "GEST-CAPITAL"	0,00	1,00	128970,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	135,00	8730,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1100,00	1621,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	138,00	683,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1200,00	1042,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	150,00	1141,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1210,00	5,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	200,00	459,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1225,00	55,00	MD14MCAR1008	SA "MOLDCARTON"	0,00	10,00	190,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1230,00	1,00	MD14MEZO1000	SA "MEZON"	0,00	10,00	2000,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1235,00	263,00	MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	104,00	45,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1275,00	93,00	MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	106,00	400,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1285,00	100,00	MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	110,00	306,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1295,00	100,00	MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	115,00	3308,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1300,00	610,00	MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	145,00	34,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1400,00	95,00	MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	200,00	144,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1487,00	8,00	MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	280,00	67,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1500,00	4,00	MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	299,00	196,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1560,00	100,00	MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	300,00	87,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1800,00	100,00	MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	390,00	4247,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1900,00	572,00	MD14MIOA1005	SA "MIOARA"	0,00	1,00	4086,00
MD14AGRN1003	SA "AGROMASINA"	0,00	9,55	5,00	MD14MOEL1006	SA "MOLDELECTROMONTAJ"	0,00	75,00	850,00
MD14AGRN1003	SA "AGROMASINA"	0,00	10,00	144,00	MD14MOLG1004	SA "MOLDOVAGAZ"	0,00	28,00	104,00
MD14ALET1005	SA "ALET"	0,00	0,10	106970,00	MD14MOLG1004	SA "MOLDOVAGAZ"	0,00	29,00	30,00
MD14ALLA1007	SA "AVICOLA "GALLINULA"	0,00	2,00	100,00	MD14MOLG1004	SA "MOLDOVAGAZ"	0,00	30,00	30,00
MD14AMAS1009	SA "ALIMENTARMAS"	0,00	2,99	100,00	MD14MOLG1004	SA "MOLDOVAGAZ"	0,00	33,00	128,00
MD14AMAS1009	SA "ALIMENTARMAS"	0,00	3,00	1365,00	MD14MOLG1004	SA "MOLDOVAGAZ"	0,00	35,00	54,00
MD14APRO1001	SA "APROMAS"	0,00	5,75	4112,00	MD14MOLG1004	SA "MOLDOVAGAZ"	0,00	60,00	100,00
MD14ARAL1001	SA "UZINA TURNATORIE ARALIT"	251,00	30,38	0,00	MD14MOLG1004	SA "MOLDOVAGAZ"	0,00	120,00	100,00
MD14ARTU1009	SA "RAUT"	0,00	6,00	13800,00	MD14MOLG1004	SA "MOLDOVAGAZ"	0,00	199,99	130,00
MD14AVCO1000	SA "AVICOLA "	0,00	25,00	26602,00	MD14MOLG1004	SA "MOLDOVAGAZ"	246,00	20,00	0,00
MD14AVIF1005	SA "AVICOLA ROSSO SL"	0,00	10,00	55,00	MD14MTUR1005	SA "MOLDOVA - TUR"	0,00	12,00	4568,00
MD14AVIP1001	SA "AVIS PRIM"	0,00	6,00	3804,00	MD14NEL1003	SA "FABRICA DE CONFECTII "IONEL"	0,00	4,00	1867,00
MD14BALT1008	SA IM "BALTEANCA"	0,00	6,00	242100,00	MD14NEL1003	SA "FABRICA DE CONFECTII "IONEL"	0,00	5,50	357,00
MD14BARD1000	Intreprinderea Mixta Fabrica de Vinuri "VINARIA BARDAR" SA	0,00	16,50	2,00	MD14NEL1003	SA "FABRICA DE CONFECTII "IONEL"	0,00	6,50	3310,00
MD14BAT1003	SA "BASTINA"	0,00	20,00	25,00	MD14NICO1002	SA "NICODIM"	0,00	0,17	34697,00
MD14BAZA1003	SA "BAZA TRANSPORTULUI AUTO NR. 14 DIN FLORESTI"	0,00	10,00	4850,00	MD14NLAC1003	SA "COMBINATUL DE INDUSTRIALIZARE A LAPTELUI din CUPCINI "NLAC"	0,00	4,99	1150,00
MD14BECM1002	BC "BANCA DE ECONOMII"	0,00	40,00	1342,00	MD14NLAC1003	SA "COMBINATUL DE INDUSTRIALIZARE A LAPTELUI din CUPCINI "NLAC"	0,00	5,00	117875,00
MD14BECM1002	BC "BANCA DE ECONOMII"	0,00	50,00	316,00	MD14NLAC1003	SA "COMBINATUL DE INDUSTRIALIZARE A LAPTELUI din CUPCINI "NLAC"	0,00	6,00	5427,00
MD14BECM1002	BC "BANCA DE ECONOMII"	0,00	64,50	49,00	MD14NOCA1000	SA "BETACON"	0,00	10,00	20,00
MD14BECM1002	BC "BANCA DE ECONOMII"	0,00	200,00	88,00	MD14NTEH1006	SA UZINA EXPERIMENTALA DE UTILAJ TEHNOLOGIC "NTEH"	0,00	15,00	30,00
MD14BECM1002	BC "BANCA DE ECONOMII"	1000,00	11,00	0,00	MD14NUSA1004	SA "GAINUSA"	0,00	0,70	144497,00
MD14BETA1007	SA "BETON ARMAT"	100,00	20,00	0,00	MD14OBIS1008	SA "MOBISTIL"	0,00	0,10	20,00
MD14BFCM1001	SA "BANCA DE FINANTE SI COMERT"	0,00	139,00	14,00	MD14OBIS1008	SA "MOBISTIL"	0,00	1,00	1759,00
MD14BFCM1001	SA "BANCA DE FINANTE SI COMERT"	0,00	150,00	4819,00	MD14ORBI1009	SA "ORHEI-MOBILA"	0,00	2,00	3455,00
MD14BSOC1004	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	0,00	200,00	508,00	MD14OSAM1003	SA "CONSAM"	0,00	0,69	20058,00
MD14BSOC1004	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	0,00	240,00	690,00	MD14OSAM1003	SA "CONSAM"	0,00	0,70	9218,00
MD14BSOC1004	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	0,00	270,00	169,00	MD14OTIS1008	Compania Internationala de Asigurari "ASITO" SA	0,00	17,00	30,00
MD14BSOC1004	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	0,00	280,00	1138,00	MD14OTIS1008	Compania Internationala de Asigurari "ASITO" SA	0,00	20,00	11630,00
MD14BSOC1004	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	0,00	300,00	834,00	MD14OTIS1008	Compania Internationala de Asigurari "ASITO" SA	0,00	93,00	102,00
MD14BSOC1004	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	0,00	1000,00	50,00	MD14OTIS1008	Compania Internationala de Asigurari "ASITO" SA	0,00	100,00	2346,00
MD14BSOC1004	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	0,00	1150,00	145,00	MD14PIE1000	SA Intreprinderea Mixta "PIELE"	0,00	14,00	30,00
MD14CAHA1004	SA "CARAHASANI-VIN"	0,00	150,00	5000,00	MD14PIEL1001	SA "PIELART"	0,00	7,70	4,00
MD14CARP1005	SA "FLOARE - CARPET"	0,00	5,00	17,00	MD14PLOV1002	SA "PLOVDIV"	0,00	9,00	6439,00
MD14CARP1005	SA "FLOARE - CARPET"	0,00	23,00	1776,00	MD14PROC1009	SA "PRODUSE CEREALIERE"	0,00	5,50	26277,00
MD14CEPU1006	SA "CEREALE-PRUT"	0,00	20,00	9000,00	MD14PROC1009	SA "PRODUSE CEREALIERE"	0,00	1,00	1017190,00
MD14CERA1008	SA "CERAMICA_T"	0,00	1,60	331579,00	MD14PROC1009	SA "PRODUSE CEREALIERE"	0,00	5,25	106300,00
MD14CERF1003	Combinatul de Produse Cerealiere "CEREALE FLOR"	0,00	9,99	255,00	MD14PROC1009	SA "PRODUSE CEREALIERE"	0,00	8,05	115000,00
MD14CERF1003	Combinatul de Produse Cerealiere "CEREALE FLOR"	0,00	15,00	129229,00	MD14RAP1009	SA "AUTORAPID"	0,00	5,00	434,00
MD14CICU1007	SA "PISCICULTORUL"	0,00	12,00	9930,00	MD14REME1002	SA "REMEDIUUM FARM 306"	0,00	2,00	833,00
MD14CIMA1009	SA "ICAM"	0,00	5,00	139,00	MD14REV11007	SA "TRANSERVICE"	0,00	10,00	100,00
MD14COPA1008	SA "INTREPRINDEREA DE COLECTARE A VITELOR SI A PASARILOR"	0,00	9,00	13717,00	MD14RFO1001	SA "MARFCONSUM - SUD"	0,00	10,00	200,00
MD14COVI1002	SA "COMBINATUL DE VINURI DIN TARACLIA"	0,00	7,00	990,00	MD14RICA1004	SA "FABRICA DE CONSERVE DIN GLODENI"	0,00	10,00	107729,00
MD14COVI1002	SA "COMBINATUL DE VINURI DIN TARACLIA"	0,00	10,00	19377,00	MD14RMEZ1007	SA "CARMEZ"	0,00	25,00	88,00
MD14CPCC1000	SA "COMBINATUL DE PRODUSE CEREALIERE DIN CHISINAU"	0,00	17,90	23000,00	MD14RMEZ1007	SA "CARMEZ"	0,00	30,00	500,00
MD14CPCC1000	SA "COMBINATUL DE PRODUSE CEREALIERE DIN CHISINAU"	0,00	18,00	13310,00	MD14RMEZ1007	SA "CARMEZ"	0,00	35,00	15374,00
MD14CPCC1000	SA "COMBINATUL DE PRODUSE CEREALIERE DIN CHISINAU"	0,00	48,45	58176,00	MD14ROCO1000	SA "NOROC"	0,00	5,00	7886,00
MD14CPCC1000	SA "COMBINATUL DE PRODUSE CEREALIERE DIN CHISINAU"	0,00	50,00	23511,00	MD14ROZA1009	IM "SUDZUCKER-MOLDOVA"	0,00	39,00	685,00
MD14CRIS1004	SA "CUPCINI - CRISTAL"	0,00	10,15	43349,00	MD14ROZA1009	IM "SUDZUCKER-MOLDOVA"	50,00	12,00	0,00
MD14CTIP1005	S.A. Centrul Tehnic International "CTI-CAPITAL"	0,00	5416,00	4394,00	MD14RUMD1003	SA "DRUM-2" din ORHEI	0,00	2,00	1622,00
MD14DEUN1007	SA "FABRICA DE UNT DIN TARACLIA"	0,00	5,00	13332,00	MD14SCOM1001	SA "UNIVERSCOM"	0,00	20,00	5641,00
MD14ELOM1006	SA "ELCOM"	0,00	3,40	148,00	MD14SCOM1001	SA "UNIVERSCOM"	0,00	25,00	3091,00
MD14ENER1001	BC "ENERGBANK" SA	0,00	125,00	3102,00	MD14SCOM1001	SA "UNIVERSCOM"	0,00	30,00	4516,00
MD14ENER1001	BC "ENERGBANK" SA	0,00	140,00	2280,00	MD14SECA1007	SA "MICARNES"	97,00	25,00	0,00
MD14ETUL1001	SA "FABRICA DE VINURI ETULIA"	0,00	10,00	705,00	MD14SERV1005	SA "FABRICA DE CONSERVE DIN COSNITA"	0,00	5,55	50,00
MD14FAOL1009	SA "FABRICA DE CONSERVE OLANESTI"	0,00	3,99	9656,00	MD14SLIR1003	SA "SLI"	0,00	30,00	1100,00
MD14FASE1004	SA "FABRICA DE CONSERVE DIN CALARASI"	0,00	50,00	11998,00	MD14SPIL1005	SA "SPICUL"	0,00	6,00	4171,00
MD14FDPO1002	SA "FABRICA DE PAINE ORHEI"	0,00	10,00	11,00	MD14SPRE1003	SA "SPERANTA"	0,00	7,00	23868,00
MD14FLAU1001	SA "FLOAREA SOARELUI"	0,00	200,00	283,00	MD14STEJ1009	SA "STEJOUR"	0,00	50,00	106,00
MD14FLAU1001	SA "FLOAREA SOARELUI"	0,00	240,00	95,00	MD14STEJ1009	SA "STEJOUR"	0,00	95,00	20,00
MD14FLAU1001	SA "FLOAREA SOARELUI"	0,00	250,00	850,00	MD14SUCS1007	SA "SUCCES"	0,00	10,00	183690,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	22,50	105,00	MD14SUDT1005	SA "SUD TRANS"	0,00	2,60	22973,00
MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	23,50	312,00	MD14TAXI1007	SA "TAXI SERVICE"	0,00		

HOTĂRÎRE

cu privire la rezultatele controlului tematic privind respectarea legislației în domeniul asociațiilor de economii și împrumut de către A.E.Î. "MICROCREDIT"

Nr. 48/8 din 23.11.2012

Monitorul Oficial nr. 248-251/1495 din 07.12.2012

În temeiul Ordonanței Comisiei Naționale a Pieței Financiare (CNPF) nr. 33/7-O din 3 august 2012 și Ordinului vicepreședintelui CNPF nr. 94 din 03 august 2012, a fost efectuat controlul tematic privind respectarea legislației în domeniul asociațiilor de economii și împrumut de către A.E.Î. "MICROCREDIT" (or. Ungheni, str. Națională 10) pentru perioada de activitate 01.09.2009 – 31.07.2012.

A.E.Î. "MICROCREDIT" (în continuare – asociația) a fost înregistrată la Camera Înregistrării de Stat cu nr. 1004609000501, certificat de înregistrare de stat seria MD nr. 0085354 din 12.02.2004 și deține licența de categoria B seria CNPF nr. 000022, eliberată la data de 19.12.2008.

Conform datelor din rapoartele financiare și specializate aferente perioadei supuse controlului, asociația a înregistrat următorii indicatori normativi caracteristici activității asociațiilor de economii și împrumut, care se prezintă în tabelul nr.1.

Din datele reflectate se constată că la situația din 30.09.2009 și în perioadele 01.01.2010 – 30.11.2010 și 01.07.2012 – 31.07.2012 nu au fost respectate cerințele art. 33 alin. (3) lit. e) din Legea asociațiilor de economii și împrumut nr. 139-XVI din 21.06.2007 (în continuare – Legea nr. 139-XVI din 21.06.2007) și pct. 4 din Normele de prudență financiară a asociațiilor de economii și împrumut, aprobate prin Hotărârea CNPF nr. 17/8 din 30.04.2008 (în continuare – Normele de prudență financiară), conform cărora asociația care deține licența de categoria B este obligată să dețină și să mențină rezerva instituțională în raport cu valoarea activelor la orice dată de minimum 10 la sută începând cu al șaselea an de activitate. Contrar cerințelor pct. 7 din Normele de prudență financiară, pe întreaga perioadă supusă controlului valoarea totală a cotelor de membru ale asociației a depășit limita de 20 la sută din rezerva instituțională. Nerespectând prevederile pct. 13 din Normele de prudență financiară, la situația din 31.12.2009 și în perioadele 01.05.2011 – 30.06.2011 și 01.09.2011 – 30.09.2011, asociația nu a constituit și menținut la orice dată active lichide în mărime de minimum 10 la sută din valoarea totală a depunerilor de economii.

Analiza evoluției principalilor indicatori ai activității asociației de economii și împrumut, care se prezintă în tabelul nr.2, constată majorarea valorii împrumuturilor acordate cu 55,3 la sută din contul creșterii semnificative a depunerilor de economii cu 75,3 la sută. Diminuarea profitului net cu 57,0 la sută a fost condiționată de majorarea provizioanelor pentru pierderi din împrumuturi cu 61,5 la sută.

Contrar prevederilor art. 9 alin. (2) lit. b), art. 44 alin. (1) din Legea nr. 139-XVI din 21.06.2007 și art. 29 alin. (6) din Legea contabilității nr. 113-XVI din 27.04.2007 (în continuare – Legea nr. 113-XVI din 27.04.2007), rapoartele specializate ale asociației nu reflectă imaginea reală și fidelă a elementelor contabile ale acesteia. Astfel, au fost constatate cazuri în care valorile privind mijloacele bănești plasate în conturi curente, la situația din 31.03.2012, 31.05.2012 și 31.07.2012, precum și cele aferente creanțelor insolvabile trecute la pierderi, la data de 31.07.2012, nu corespund valorilor înregistrate în registrele contabile obligatorii care au servit drept bază pentru întocmirea rapoartelor în cauză, divergența înregistrată fiind de circa 2,0 mii lei și, respectiv, 676,5 mii lei. Totodată,

adevărată a politicii de împrumut a asociației, în perioada 01.05.2010 – 31.07.2010, fiind acordate la 23 membri ai asociației împrumuturi în sumă totală de 472,6 mii lei cu încălcarea prevederilor pct. 21 lit. c) din Normele de prudență financiară, conform cărora valoarea împrumutului acordat unui membru nu poate depăși limita de 75 la sută din rezerva instituțională.

Directorul executiv al asociației nu a asigurat efectuarea inventarierii patrimoniului asociației pentru anii de gestiune 2010 și 2011, încălcându-se astfel prevederile art. 13 alin. (2) lit. e) și art. 24 alin. (1) din Legea nr. 113-XVI din 27.04.2007.

Contrar cerințelor Hotărârii CNPF nr. 20/3 din 24.05.2010 "Cu privire la rezultatele examinării și analizei datelor din rapoartele financiare ale asociațiilor de economii și împrumut pentru anul 2009", asociația a admis încasarea de la membri în perioadele decembrie 2010, martie, iunie – iulie 2011 a depunerilor de economii în sumă totală de 559,2 mii lei, în condițiile în care ponderea împrumuturilor și dobânzilor aferente restante mai mult de 30 de zile în total portofoliul de împrumut a constituit peste 5,0 la sută, iar depunerile de economii au depășit valoarea dublă a rezervei instituționale.

Reieșind din cele expuse, în temeiul prevederilor art. 8 lit. b) și lit. f), art. 9 alin. (1) lit. d), art. 25 alin. (2) din Legea nr. 192-XIV din 12.11.1998 "Privind Comisia Națională a Pieței Financiare", art. 9 alin. (2) lit. b) și lit. e), art. 46 alin. (1), alin. (2) și alin. (5), art. 49 alin. (1) lit. c) și alin. (2) lit. a) din Legea nr. 139-XVI din 21.06.2007, Normelor de prudență financiară, Comisia Națională a Pieței Financiare

HOTĂRĂȘTE:

1. Se inițiază procedura de tragere la răspundere contravențională a directorului executiv al A.E.Î. "MICROCREDIT" conform Codului contravențional al Republicii Moldova.

2. Se interzice A.E.Î. "MICROCREDIT" acceptarea depunerilor de economii în condițiile în care ponderea împrumuturilor și dobânzilor aferente cu termen expirat mai mult de 30 de zile în total portofoliul de împrumuturi constituie peste 5,0 la sută și depunerile de economii depășesc valoarea dublă a rezervei instituționale.

3. Se prescrie administratorilor A.E.Î. "MICROCREDIT" întreprinderea măsurilor privind înlăturarea încălcărilor reflectate în actul de control și respectarea necondiționată a prevederilor actelor legislative și normative.

4. Se ia act de reflectarea în raportul specializat al asociației la situația din 31.08.2012 a valorilor ajustate ale creanțelor insolvabile trecute la pierderi.

5. A.E.Î. "MICROCREDIT" va prezenta lunar CNPF, pînă la înlăturarea integrală a încălcărilor constatate, rapoarte cu privire la măsurile întreprinse în vederea executării pct. 3, cu anexarea copiilor documentelor justificative.

6. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Direcției generale plasamente colective și microfinanțare.

7. Prezenta hotărâre intră în vigoare din data publicării.

VICEPREȘEDINTELE COMISIEI
NAȚIONALE A PIEȚEI FINANCIARE
Victor CAPTARI

Nr. 48/8.

Chișinău, 23 noiembrie 2012.

Tabelul nr.1.

Perioada	Valoarea înregistrată	Normativul stabilit	Abaterea absolută (+, -)
Rezerva instituțională			
30.09.2009	322,4	324,7	-2,3
31.12.2009	258,6	280,9	-22,3
31.01.2010	131,8	265,2	-133,4
28.02.2010	77,4	254,3	-176,9
31.03.2010	59,4	257,9	-198,5
30.04.2010	-58,3	235,8	-294,1
31.05.2010	-20,8	238,4	-259,2
30.06.2010	14,7	244,3	-229,6
31.07.2010	45,0	248,6	-203,6
31.08.2010	114,6	249,7	-135,1
30.09.2010	129,1	254,5	-125,4
31.10.2010	159,5	245,4	-85,9
30.11.2010	219,0	236,5	-17,5
30.06.2012	384,8	398,9	-14,1
31.07.2012	393,5	394,1	-0,6
Plasarea lichidităților obligatorii			
31.12.2009	71,9	75,7	-3,8
30.04.2011	137,0	161,9	-24,9
31.05.2011	136,2	174,7	-38,5
30.06.2011	184,2	188,7	-4,5
31.08.2011	184,2	209,6	-25,4
30.09.2011	190,9	222,2	-31,3

Tabelul nr.2.

Nr.	Indicatorii	31.07.2011	31.07.2012	2012 față de 2011 (-, +)	2012 față de 2011 (%)
1.	Împrumuturi acordate	1664,0	2584,5	+920,5	155,3
2.	Provizioane pentru pierderi din împrumuturi	-49,6	-80,1	+30,5	161,5
3.	Total active	2698,3	3941,4	+1243,1	146,1
4.	Credite bancare și împrumuturi primite	230,6	0	-230,6	-
5.	Depuneri de economii	1987,1	3482,8	+1495,7	175,3
6.	Profit net (pierdere netă)	88,9	38,2	-50,7	43,0

Nefiind respectat principul de minimizare a riscurilor, prevăzut la art. 4 alin. (2) lit. e) din Legea nr. 139-XVI din 21.06.2007, valoarea totală a unui împrumut negaranțat acordat unui membru în luna martie 2010 și în perioada 01.05.2010 – 31.08.2010 a depășit limita de 40 la sută din rezerva instituțională, ceea ce contravine cerințelor pct. 22 din Normele de prudență financiară. Totodată, în contextul valorii negative și insuficiente a rezervei instituționale, contrar cerințelor art. 40 alin. (2) lit. c) din Legea nr. 139-XVI din 21.06.2007 și pct. 19 din Normele de prudență financiară, consiliul asociației nu a asigurat implementarea

Împreună
în lumea
finanțelor

Secția de marketing
Tel.: +373 69 821216

„BTA 35” SA**COMUNICAT INFORMATIV**

În corspundere cu decizia adunării generale ordinare a acționarilor din 13 aprilie 2012 a fost efectuată tranzacție cu imobil: terenul cu S – 2.4906 h. și clădirea amplasată pe acest teren cu S – 234,8 m. p. în scopul achitării datoriilor societății.

În atenția acționarilor SA**„FABRICA DE VINURI ETULIA”!**

Conform deciziei Camerei Înregistrării de Stat pe lângă Ministerul Justiției al RM, din 29.11.2012, s-a hotărât lichidarea SA „FABRICA DE VINURI ETULIA”, cu numirea lichidatorului Rața Nicolae”.

Lichidatorul SA „FABRICA DE VINURI ETULIA” Rața Nicolai

SA „Drumuri-Orhei”

În conformitate cu Decizia Consiliului SA „Drumuri-Orhei” din 6 noiembrie 2012 desfășurată cu prezența 100% membri ai Consiliului

A FOST APROBATE CU VOTUL UNANIM:

1. Darea de seamă privind rezultatele emisiunii suplimentare de acțiuni în rezultatul fuziunii (absorbției) la ea a „Drumuri-Rezina” S.A. și „Drumuri-Telenești” S.A. calificată ca efectuată.
2. Lista subscriitorilor la emisiunea suplimentară de acțiuni.
3. Modificări la statutul societății în legătură cu emisiunea suplimentară de acțiuni.

SA „Succin”**COMUNICAT INFORMATIV**

Hotărârile adunării generale anuale ordinare a acționarilor cu prezența acestora din 28.06.2011 pe adresa str. Podgorenilor, 36, mun. Chișinău, cvorum 72,82%

AU FOST EXAMINATE SI APROBATE URMATOARELE DECIZII

1. Examinarea și sprobarea dării de seamă financiare a societății pentru anul 2010.
2. Examinarea și aprobarea normativelor de repartizare a profitului pentru anul 2010 și normativelor de repartizare pe anul 2011.
3. Aprobarea Statutului S.A. „CZOM” în redacție nouă și schimbarea denumirii în SA „SUCCIN”.
4. Alegerea membrilor Consiliului societății și aprobarea cuantumului retribuției muncii acestora Bujor Ludmila, Cîrlan Lilia, Bureico Alla, Pînzaru Veronica, Reba Nadejda..
5. Alegerea Comisiei de Cenzori și aprobarea cuantumului retribuției muncii acesteia Cucu Diana.
6. Confirmarea organizației de audit și stabilirea cuantumului retribuției serviciilor ei „First Audit Internațional” S.A..
7. Cu privire la autentificarea procesului verbal al adunării acționarilor.

**Уважаемые акционеры
АО «Dacia-LV»**

Доводим до вашего сведения, что 07 декабря 2012 года состоялось внеочередное общее собрание акционеров в очной форме с кворумом 86,207% и были приняты

СЛЕДУЮЩИЕ РЕШЕНИЯ:

1. Принято решение об увеличении уставного капитала общества.
2. Принято решение об открытии дополнительной эмиссии закрытого типа. Акты приема-передачи имущества не утверждались.
3. Рассмотрено предложение, поступившее от потенциального инвестора, который внесен в предварительный список подписчиков на акции АО „Dacia-LV”.
4. Поручено Совету общества принять решение по закрытию дополнительной эмиссии закрытого типа, окончательно утверждению списка подписчиков и регистрации результатов эмиссии в НКФР и Регистрационной палате.
5. Внесены изменения в статью 7.1 Устава общества.
6. Утвержден новый состав Совета общества.
7. Поручено членам ревизионной комиссии общества заверить подписи председателя и секретаря общего собрания акционеров SA „Dacia-LV”.

**C уважемем Директор АО «Dacia-LV»
Ставила Г.**

**SA „Combinatul de articole
din carton”**

Prin prezentul anunț, societatea pe acțiuni „Combinatul de articole din carton” informează publicul larg despre faptul că evenimentele și acțiunile ce afectează activitatea financiar-economică a emitentului care sunt descrise în art. 54 alin. (6) și (7) din Legea nr. 199-XIV cu privire la piața valorilor mobiliare, nu au avut loc.

Administrația societății.

**STIMAȚI ACȚIONARI AI
S.A. „RADIATOR”**

În conformitate cu decizia Consiliului Societății din 11.12.2012 organul executiv al S.A. „RADIATOR” convoacă Adunarea Generală Extraordinară a Acționarilor care se va ține cu prezența acționarilor la 28 decembrie 2012, ora 10-00, pe adresa mun. Chișinău, str. Columna 170/3 cu

ORDINEA DE ZI:

1. Cu privire la emisiunea suplimentară de acțiuni și majorarea capitalului social.
2. Cu privire la modificările la Statutul SA „RADIATOR”.
3. Cu privire la contractarea creditului/împrumutului bancar și împuternicirea Directorului societății de a semna documentele aferente.
4. Cu privire la procurarea echipamentului și utilajului pentru îndeplinirea obligațiilor investiționale și împuternicirea Directorului societății de a semna documentele aferente.

Lista acționarilor care au dreptul să participe la Adunarea Generală Extraordinară va fi întocmită de registratorul Societății – „Registru-F” SA conform situației la 11 decembrie 2012.

Înregistrarea se va efectua de la ora 09-00 pînă la 09-55.

Cu materialele pe ordinea de zi a Adunării Generale Extraordinare acționarii pot face cunoștință, începînd cu data de 17 decembrie 2012 în incinta SA „RADIATOR” pe adresa mun. Chișinău, str. Columna 170/3, (în zilele de lucru de la ora 09:00 pînă la 16:30).

Pentru participare la adunare acționarii vor prezenta buletinul de identitate, iar reprezentanții acestora vor prezenta buletinul de identitate și mandatul autentificat în modul stabilit de legislație.

Organul executiv al S.A. „RADIATOR”

S.A. „ELEVATORUL IARGARA”

Darea de seamă privind rezultatele ofertei publice de preluare benevolă a acțiunilor S.A. „ELEVATORUL IARGARA”

12 decembrie 2012, Mun. Chișinău.
Ofertantul: SC „Ceba Grup” SRL, numărul de identificare de stat-cod fiscal 1007608000804; Compania de brokeri: S.C. „BROKER M-D” S.A., Licența seria CNPF nr. 000575 din 04.05.2010;

Emitentul: S.A. „ELEVATORUL IARGARA”, numărul identificării de stat-cod fiscal 1003605005073, cu sediul în str. 31 August 1989,3, or. Iargara, r-I Leova;

Hotărârea CNPF privind înregistrarea ofertei publice: nr. 40/9 din 12.10.2012;

Numărul valorilor mobiliare solicitate în cadrul ofertei: 390942 unități;

Numărul și cota valorilor mobiliare propuse spre vânzare în cadrul ofertei: 1940 unități, ceea ce constituie 0.25 la sută;

Numărul de valori mobiliare procurate: 1940 unități;

Suma totală plătită: 9700 lei;

Cota valorilor mobiliare deținute de ofertant și persoanele sale afiliate după încheierea ofertei: 43251 unități, ceea ce constituie 5.53 la sută din totalul acțiunilor cu drept de vot plătate de S.A. „ELEVATORUL IARGARA”;

Data și modul de achitare cu deținătorii de valori mobiliare, care au acceptat oferta: Persoanele care au acceptat oferta publică vor putea primi mijloacele financiare la sediul S.C. „BROKER M-D” SA, amplasat pe adresa mun. Chișinău, str. V. Alecsandri, 119A, începînd cu data de 10 decembrie 2012.

Organul executiv al SC „Ceba Grup” SRL

Stimate acționar „BTA 35” SA

Organul executiv „BTA 35”SA în baza deciziei Consiliului Societății din 06 decembrie 2012 anunța convocarea adunării generale extraordinare a acționarilor, cu prezența acționarilor, care va avea loc la 15 ianuarie 2013 pe adresa: str. Calea Leșilor, 10, mun Chișinău.

ORDINEA DE ZI:

1. Contractarea la B.C. „Victoriabank” S.A. a unui credit ordinar în sumă totală pînă la 3 000 000 (trei milioane) MDL, pe termen de 48 (patruzeci și opt) luni.
2. Așigurarea creditului în suma pînă la 3 000 000 (trei milioane) MDL, care urmează a fi contractat de S.A. „BTA 35”, la B.C. „Victoriabank” S.A. pe termen de 48 (patruzeci și opt) luni;
3. Eliberarea de împuterniciri pentru semnarea documentelor cu B.C. „Victoriabank” SA

Inceputul adunării – orele 11.00.

Inceputul înregistrării – orele 10.30

Lista acționarilor care au dreptul să participe la Adunarea generală este perfectată la 07 decembrie 2012. Cu materialele pregătite pentru ținerea adunării acționarii pot face cunoștința, începînd cu 05 ianuarie 2013 la adresa: str. Calea Leșilor, 10, mun. Chișinău, în zilele de lucru de la 16.00 pînă la 17.00.

Acționarii sunt obligați să aibă asupra lor pașaportul sau buletinul de identitate, iar în cazul transmiterii dreptului de vot, procura autentificată în modul stabilit de legislația în vigoare a RM.

Organul executiv

S.A. „Timplarul”

Извещает своих акционеров, что Советом общества принято решение о созыве 31 декабря 2012 года в 17.00 внеочередного общего собрания акционеров в очной форме по адресу: г. Кишинев, ул. Петрикань, 17, место проведения кабинет председателя Совета А.О. «Тымпларул».

ПОВЕСТКА ДНЯ:

1. Отчет ликвидатора о проведенной работе.
2. Утверждение ликвидационного баланса А.О. «Тымпларул».

Список акционеров, имеющих права участвовать в собрании составлен на 23 ноября 2012 года (закрытие реестра)

Регистрация акционеров с 16.00 до 16.45 при наличии документа, удостоверяющего личность, а для представителей акционеров доверенности, заверенной в установленном законом порядке. С материалами к собранию можно ознакомиться в бухгалтерии АО по адресу: г. Кишинев, ул. Петрикань, 17, с 9.00 до 16.00 часов с 17 декабря 2012 года, телефон: 022 317078.

S.A. „LIFTMONTAJ”

Comunicat privind rezultatele Adunării Generale Extraordinare a Acționarilor S.A. „LIFTMONTAJ” din 30 noiembrie 2012

Adunarea Generală Extraordinară a Acționarilor S.A. „LIFTMONTAJ” a fost ținută în data de 30 noiembrie 2012, pe adresa mun. Chișinău, str.M. Manole 6/2, cu prezența a 583 097 (92,98%) acțiuni ordinare nominative cu drept de vot. În cadrul Adunării Generale Extraordinare a Acționarilor au fost primite, în baza ordinei de zi,

URMĂTOARELE HOTĂRÎRI:

1. A aproba noului Administrator.
2. A aproba încetarea procedurii de reorganizarea a S.A. „LIFTMONTAJ” din data de 29 decembrie 2005.
3. A aproba încheierea unei tranzacții de proporții și conflict de interese.
4. A aproba funcționarea membrilor Consiliului al S.A. „LIFTMONTAJ” fără remunerarea muncii.

Organul executiv al S.A. „LIFTMONTAJ”

SA „Drumuri-Cimișlia”

În conformitate cu Decizia Consiliului SA „Drumuri-Cimișlia” din 24 noiembrie 2012 desfășurată cu prezența 100% membri ai Consiliului

A FOST APROBATE CU VOTUL UNANIM:

1. Darea de seamă privind rezultatele emisiunii suplimentare de acțiuni în rezultatul fuziunii (absorbției) la ea a „Drumuri-Leova” S.A. și ÎS„Drumuri-Basarabeasca” calificată ca efectuată.
2. Lista subscriitorilor la emisiunea suplimentară de acțiuni.
3. Modificări la statutul societății în legătură cu emisiunea suplimentară de acțiuni.

C.F. „Colaborare” S.A. în proces de lichidare,

comunică că, în baza pct. 25 din „Regulamentul privind vânzarea acțiunilor societăților pe acțiuni în condițiile art. II din Legea nr. 163-XVI din 13.07.2007 și a cotelor de participare ale societăților cu răspundere limitată din portofoliile fondurilor de investiții supuse lichidării”, aprobat prin Hotărârea C. N. V. M. nr. 31/2 din 02.08.2002, în baza Hotărârii Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 34/4 din 17.08.2012 se propune spre vânzare publicului larg partea socială deținută în Î.C.S. „Maureza” S.R.L.

PARTEA SOCIALĂ CARE SE PROPUNE SPRE VÎNZARE PERSOANELOR TERȚE:

Denumirea societății	Adresa	Capitalul social, lei	Cota (%) în capitalul social	Prețul de vânzare a părții sociale (lei)	Deținător nominal
Î.C.S. „Maureza” S.R.L.	mun. Chișinău, str. Ghiocilor, 1	1515048	66,63	47281	C.F. „Colaborare” S.A.

Data petrecerii licitației: 17.01.2013, ora 11-00 (mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, 77, (incinta Comisiei Naționale a Pieței Financiare);

Doritorii de a procura partea socială respectivă vor prezenta administratorului din oficiu (vor înregistra la Comisia Națională a Pieței Financiare) pînă la 16.01.2013 ora 17-00:

- cererea de participare la licitație;
- actul care confirmă identitatea persoanei date;

– actul care confirmă depunerea accontului la contul bancar (mărimea accontului va constitui 10% din prețul părții sociale licitate).

C.F. „Colaborare” S.A.: bd. Ștefan cel Mare, 77, bir. 9, tel. 859521, c/d 222434982000121 în B.C. „Comerțbank” S.A., mun. Chișinău, c/b CMTB-MD2X, c/f 1002600041088.

Administrator din oficiu C.F. „Colaborare” S.A. A. Dima

**Stimate actionar
al „BCR Chisinau” S.A.!**

Va aducem la cunostinta ca, conform Hotaririi Consiliului de Supraveghere al Bancii (proces verbal nr. 27 din 07 decembrie 2012), la data de 17 decembrie 2012, ora 9.00, va avea loc Adunarea Generala Extraordinară a actionarilor BCR Chisinau S.A.,

CU URMATOAREA ORDINE DE ZI:

Cu privire la modificarea Statutului Banca Comerciala Româna Chisinau S.A.

Forma de desfasurare a adunarii – cu prezenta actionarului.

Adunarea va avea loc la sediul BCR Chisinau S.A.: mun. Chisinau, str. A. Puskin 60/2.

Actionarii pot sa faca cunostinta cu materialele aferente ordinei de zi pe adresa unde va avea loc Adunarea Generala Extraordinară a acționarilor BCR Chisinau S.A. începînd cu data de 12.12.2012, între orele 09.00 – 16.00.

**K сведения акционеров
АО «AUGUST»**

Исполнительный орган на основании решения Совета от 27.11.2012 объявляет о созыве внеочередного общего собрания акционеров АО «AUGUST» в очной форме 27 декабря 2012 по адресу: мун. Бэлць, ул. В. Александри, 4 (в здании коммерческого центра «Мир», офис, 2-й этаж, вход слева). Регистрация: 10.00 – 10.45 Начало собрания: 11.00

ПОВЕСТКА ДНЯ:

1. О финансово-экономическом положении АО и о перспективах развития.
2. О реорганизации общества и утверждении всех соответствующих документов.
3. О внесении изменений и дополнений в Устав АО.
4. О роспуске (ликвидации) общества после реорганизации.
5. Об избрании ликвидационной комиссии и её резерва.
6. Об утверждении Регламента ликвидационной комиссии и её бюджета на весь период деятельности.
7. О заверении протокола внеочередного общего собрания акционеров.

Список акционеров имеющих право участвовать в общем собрании составлен НР „Grupa Financiară” АО по состоянию на 03.12.2012 г.

Акционеры и/или их представители (на основании доверенности) могут знакомиться с материалами по повестке дня общего собрания начиная с 17 декабря 2012 г. в рабочие дня с 10.00 до 12.00 и с 13.00 до 15.00 по адресу: мун. Бэлць, ул. В. Александри, 4 (в здании коммерческого центра «Мир», офис, 2-й этаж, вход слева).

Для регистрации акционерам необходимо иметь документ, удостоверяющий личность, а для представителей акционеров дополнительно доверенность, заверенную в установленном порядке.

**Директор АО «AUGUST»
Тел. для справок 0(231) 63432
069370061**

Ежемесячный
бюллетень НКФР –
ноябрь 2012 г.

2

Решения
Национальной комиссии
по финансовому рынку

3

Совет по конкуренции
будет реформирован

4

MOLDASIG выплатит аграрникам по договорам страхования более 100 млн леев

Как передает "ИНФОТАГ", цитируя пресс-релиз компании, в настоящий момент сумма возмещения ущерба по наступившим страховым случаям превысила 78 млн леев, в том числе выплаты, произведенные в начале года по страховым случаям 2011 г.

“Moldasig завершает обработку заявок сельхозпроизводителей-страхователей на возмещение ущерба еще почти на 27 млн леев. Принимая во внимание сложное финансовое положение аграрников из-за засухи 2012 г., администрация Moldasig намерена задействовать все имеющиеся ресурсы и выплатить страхователям аграрного сектора все причитающиеся им возмещения до конца 2012 г.”, – отмечается в релизе.

Из общей суммы выплат по страховым случаям 2012 г. более половины (57%) придется на возмещение ущерба от градобития. Следующей по размеру будет доля возмещений потерь от засухи – 38%. Основную массу возмещений получают сельхозпроизводители-страхователи северных и центральных районов – Окница, Бриченъ, Фэлешть, Унгень.

В целом это согласуется с анализом министерства сельского хозяйства (в основу которого положен расчет гидротермического коэффициента) об интенсивности засухи в регионах РМ. Отдельные расходы связаны со спецификой практики страхования в аграрном

секторе РМ: сельхозпроизводители страхуют наиболее ресурсоемкие интенсивные сельхозкультуры, в частности, рапс, сахарную свёклу, сады. А эти культуры неравномерно распределены по районам Молдовы.

Генеральный директор Moldasig Виталий Бодя отмечает, что если градобитие во всем мире считается классическим страховым риском в сельском хозяйстве, то засуха таким не является – ее относят

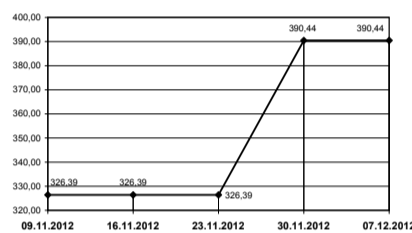
к катастрофическим явлениям и компенсируют такой ущерб из специальных государственных/международных фондов катастроф.

Однако в РМ засуха относится к рискам, страхование которых субсидируется государством. Руководитель компании отмечает, что в 2012 г. система субсидируемого страхования сработала очень четко – и в плане регламентирования, и в плане поступления бюджетных средств государства. “Мы

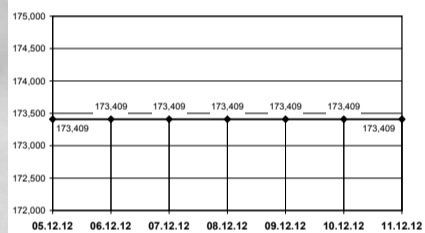
считаем своим долгом выполнение нашей части обязательств по договорам субсидируемого страхования сельхозрисков с максимальной возможной тщательностью и оперативностью. Мы уверены, что эффективное частно-государственное партнерство в сфере страхования сельхозрисков будет способствовать развитию страхового рынка в сельской местности в целом”, – заключил Виталий Бодя.

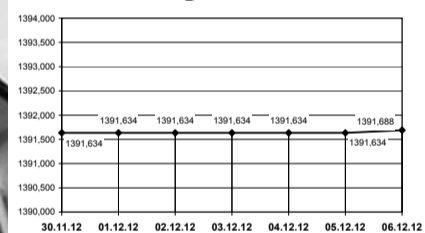
CNPF

Banking Stock Index –
InfoMarket

EVM-Composite

Курс валют
на 12.12.2012

Валюта	Ставка	Курс
Евро	1	15.9047
Доллар США	1	12.2414
Рубль российский	1	0.3996
Гривна украинская	1	1.5111
Лей румынский	1	3.5020

Обзор биржевых сделок за неделю

Объем биржевых торгов за период с 3 по 7 декабря 2012 года составил 2,8 млн леев. Всего зарегистрировано 20 сделок с ценными бумагами 15 эмитентов.

В Основной Секции биржи проведено 10 сделок на сумму 176,5 тыс. леев. Акции «Moldova-Agroindbank» продолжают торговаться по 1100 лей за акцию. Рыночная цена акций ореевской компании «Ари» выросла с 1,20 до 2,09 лея. Цена акций общества «FMC-Rîșcani» уменьшилась с 20 до 17 лей.

В Секции Прямых Сделок проведено 2 типа сделок в объеме 2,6 млн леев. Как единые пакеты (голосовые торги) реализованы ценные бумаги 6 эмитентов. Цена акций бельцкой компании «Constructorul» снизилась на 3 лея и составила 7 лей за акцию.

Зарегистрированы 2 публичных предложения на вторичном рынке по приобретению акций компаний «Elevatorul Iargara» и «Elevator Kelley Grains». Оферент ООО «Seba Grup» приобрел 0,25% акций «Elevatorul Iargara» по 5 лей за акцию и 0,73% акций «Elevator Kelley Grains» по 10 лей за акцию.

Фондовая биржа Молдовы предоставляет консалтинговые услуги в области лицензируемой деятельности (биржевой). Информация по телефону 022-27-76-36.

www.moldse.md

Фондовая биржа Молдовы

Внимание акционеров, представителей акционерных обществ и профессиональных участников финансового рынка!

Газета Capital Market в рамках кампании по подписке на 2013 год проводит акцию «Подпишись на Capital Market», участники которой получают 10-процентную скидку на публикацию финансового отчета и информации о проведении годового собрания акционеров.

Кроме того, подписавшиеся на нашу газету смогут в качестве бонуса осуществить запрос о ранее опубликованных отчетах и объявлениях акционерных обществ.

CAPITAL Market

Împreună
în lumea
finanțelor

Отдел рекламы.
Тел.: +373 69 821216

Moldpresa®
Tu alegi, noi difuzăm!

Национальная комиссия по финансовому рынку

БЮЛЛЕТЕНЬ • 11 • 2012

РЫНОК ЦЕННЫХ БУМАГ

ПЕРВИЧНЫЙ РЫНОК

В ноябре 2012 года Национальная комиссия по финансовому рынку (НКФР) зарегистрировала в Государственном реестре ценных бумаг (ГРЦБ) 6 эмиссий акций на общую сумму 14,76 млн лей, включая одну эмиссию, размещенную при учреждении акционерного общества, на сумму 1,51 млн лей, и 5 дополнительных эмиссий акций на сумму 13,25 млн лей (Таблица №1).

В январе-ноябре 2012 года были осуществлены эмиссии акций на сумму 1007,93 млн лей, что на 237,77 млн лей или на 19,1% меньше, чем за аналогичный период предыдущего года (Таблица №3).

ВТОРИЧНЫЙ РЫНОК

В ноябре 2012 года на вторичном рынке было осуществлено 357 сделок с ценными бумагами на общую сумму 43,50 млн лей, что на 33% больше, по сравнению с аналогичным месяцем прошлого года (Диаграмма №1).

Объем биржевых сделок в ноябре 2012 года составил 35,20 млн лей или 81% от общего объема сделок, зарегистрированных на вторичном рынке (Диаграмма №2).

Доля сделок на биржевом сегменте составила 36% от общего количества сделок (Диаграмма №3).

В ноябре 2012 года НКФР зарегистрировала проспекты следующих публичных предложений ценных бумаг на вторичном рынке:

– публичного предложения, инициированного инсайдером общества Урзикэ Светланой, предметом которого является приобретение 40 000 простых именных акций, выпущенных Акционерным обществом "AVICOLA" (IDNO 1003602017918, р-н Рышкань, с. Корлэтеңь), по цене 3,20 лея за акцию, сроком действия 30 дней со дня объявления (Постановление №45/3 от 09.11.2012, Monitorul Oficial №237-241/1410 от 16.11.2012);

– публичного предложения, инициированного инсайдером общества Владимиром Возиян, предметом которого является приобретение 81988 простых именных акций, выпущенных Акционерным обществом "Fabrica Elemente de Construcții" (IDNO 1003600005469, мун. Кишинэу, ул. Узинелор, 96), по цене 10,00 леев за акцию, сроком действия 30 дней со дня объявления (Постановление №45/4 от 09.11.2012, Monitorul Oficial №237-241/1411 от 16.11.2012);

– публичного предложения, инициированного инсайдером общества Виклянски Владимиром, предметом которого является продажа 7500 простых имен-

ных акций, выпущенных Акционерным обществом "Baștina" (IDNO 1003600062121, мун. Кишинэу, шоссе Мунчешть, 801/3), по цене 15 леев за акцию, сроком действия 30 дней со дня объявления (Постановление №47/2 от 16.11.2012, Monitorul Oficial №242-244/1441 от 23.11.2012).

В январе-ноябре 2012 года была проведена 3951 сделка на сумму 1102,41 млн лей. Объем сделок уменьшился на 41% по сравнению с аналогичным периодом предыдущего года (Таблица №4).

БИРЖЕВОЙ РЫНОК

На биржевом рынке в ноябре 2012 года было зарегистрировано 129 сделок на общую сумму 35,20 млн лей. Биржевой оборот увеличился на 15,07 млн лей или на 75% по сравнению с ноябрем 2011 года (Диаграмма №4).

Информация о сделках с ценными бумагами, включенными в биржевой листинг, представлена в Таблице №5.

ВНЕБИРЖЕВОЙ СЕГМЕНТ

В ноябре 2012 года на внебиржевом сегменте было зарегистрировано 228 сделок на сумму 8,30 млн лей. Объем таких сделок уменьшился на 34% по сравнению с ноябрем 2011 года (Диаграмма №5).

В структуре внебиржевых сделок за отчетный период наибольшая доля приходится на сделки по выкупу ценных бумаг обществом в связи с его реорганизацией или истечением срока обращения ценных бумаг – 58,2% или 4,83 млн лей. Сделки дарения и наследования составили 1,61 млн лей или 19,4%, купли-продажи – 1,20 млн лей или 14,5%. Другие сделки составляют 7,9% или 0,66 млн лей, в том числе: распределение ценных бумаг вследствие ликвидации или реорганизации акционерно-юридического лица – 398,4 тыс. лей; сделки с ценными бумагами, не востребованными в условиях Закона №392-XVI от 13.05.1999 – 166,8 тыс. лей; выкуп ценных бумаг эмитентом в условиях ст. 79 Закона 1134-XIII от 02.04.1997 Об акционерных обществах – 87,3 тыс. лей; распределение ценных бумаг при разделе имущества между супругами согласно решению суда – 7,4 тыс. лей (Диаграмма №6).

Национальная комиссия по финансовому рынку:
MD 2012, мун. Кишинэу,
б-р Штефана чел Маре, 77,
тел. (373 22) 859 401; www.cnpf.md
Управление внешних связей и развития:
тел. (373 22) 859430

Таблица №1 Эмиссии ценных бумаг, зарегистрированные в ГРЦБ в ноябре 2012 г.

Наименование эмитента	Код ISIN ценных бумаг	Сумма эмиссии, лей	Кол-во размещенных ценных бумаг, единиц	Номинальная стоимость ценной бумаги, лей	Стоимость размещения ценной бумаги, лей	Уровень листинга на ФБМ
Эмиссии акций, размещенных при учреждении акционерного общества						
S.A. „ECTOSTIM GRUP”	MD14ECTO1000	1507110	50237	30		-
Всего		1507110	50237			
Дополнительные эмиссии акций						
S.A. „MILEȘTI-VIN”	MD14MILV1003	961810	96181	10	10	-
S.A. „DRUMURI-EDINET”	MD14EDUM1008	11722780	1172278	10	10	-
S.A. „MARKSHEIDER”	MD14KEIS1009	10000	10000	1	1	-
S.A. „RADIATOR”	MD14RADI1003	537210	11430	47	47	-
S.A. „INTEXNAUCA”	MD14XNAU1007	20000	20000	1	1	-
Всего		13251800	1309889			
ИТОГО		14758910	1360126			

Таблица №2 Объем эмиссий ценных бумаг в ноябре 2008-2012 гг. (млн лей)

Вид эмиссии	2008	2009	2010	2011	2012	2012 г. по сравнению с 2011 г.
Эмиссии, осуществленные при учреждении АО	7,85	19,29	0,27	0,02	1,51	В 75,5 раза больше
Дополнительные эмиссии акций	58,48	86,51	172,25	398,79	13,25	3,3%
Всего	66,33	105,80	172,52	398,81	14,76	3,7%

Таблица №3 Объем эмиссий ценных бумаг в январе-ноябре 2008-2012 гг. (млн лей)

Вид эмиссии	2008	2009	2010	2011	2012	2012 г. по сравнению с 2011 г.
Эмиссии, осуществленные при учреждении АО	15,87	24,65	5,53	26,20	354,07	В 13,5 раза больше
Дополнительные эмиссии акций	723,84	399,31	788,99	1219,50	653,86	53,6%
Всего	739,71	423,96	794,52	1245,70	1007,93	80,9%

Таблица №4 Вторичный рынок в январе-ноябре 2008-2012 гг.

Показатель	2008	2009	2010	2011	2012	2012 г. по сравнению с 2011 г., %
Биржевой рынок						
Кол-во сделок (единиц)	2814	1375	2315	1853	1728	93,3
Объем сделок (млн лей)	880,44	136,70	236,39	214,82	572,41	266,5
Внебиржевой рынок						
Кол-во сделок (единиц)	227591	217931	2744	2936	2223	75,7
Объем сделок (млн лей)	863,29	457,05	288,26	1647,17	530,00	32,2
Всего на вторичном рынке						
Кол-во сделок (единиц)	230405	219306	5059	4789	3951	82,5
Объем сделок (млн лей)	1743,73	593,75	524,65	1861,99	1102,41	59,2

Таблица №5 Сделки, осуществленные с ценными бумагами акционерных обществ, включенных в листинг ФБМ, ноябрь 2012 г.

Наименование эмитента	Код ISIN	Кол-во акций, участвовавших в сделках, ед.	Объем сделок, лей	Цена одной акции, лей		Средняя цена 1 акции, лей	Номинальная стоимость, лей	Доля реализованных акций в общем кол-ве выпущенных акций, %	Кол-во сделок, ед.	Уровень листинга
				Мин.	Макс.					
Сделки, осуществленные посредством интерактивного рынка										
BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	MD14AGIB1008	690	759000	1100	1100	200	0,07	4	1	
BC "BANCA DE ECONOMII"	MD14BECM1002	1085318	15418453,9	14,2	40	14,21	5	4,64	8	1
BC "MOLDINDCONBANK" SA	MD14MICB1008	2030	218800	105	110	107,78	100	0,04	7	1
BC "BANCA DE ECONOMII"	MD24BECM1000	140	141,4	1,01	1,01	1,01	1	0,05	1	1
Всего			16396395,3						20	

Диаграмма №1 Сделки на вторичном рынке ценных бумаг, ноябрь 2008-2012 гг.

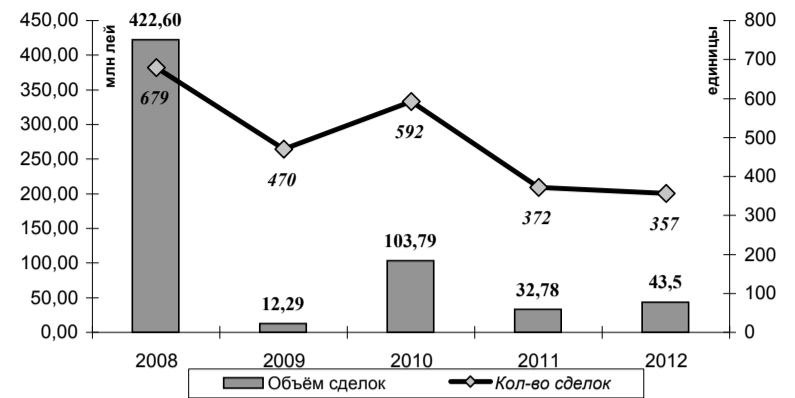

Диаграмма №2 Структура сделок на вторичном рынке, ноябрь 2012 г. (по объему сделок)

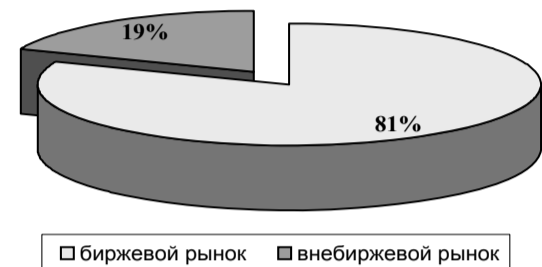

Диаграмма №3 Структура сделок на вторичном рынке, ноябрь 2012 г. (по количеству сделок)

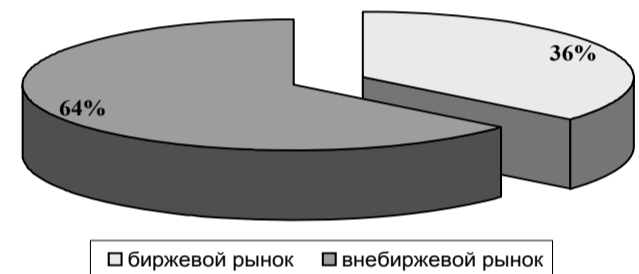

Диаграмма №4 Биржевые сделки, ноябрь 2008-2012 гг.

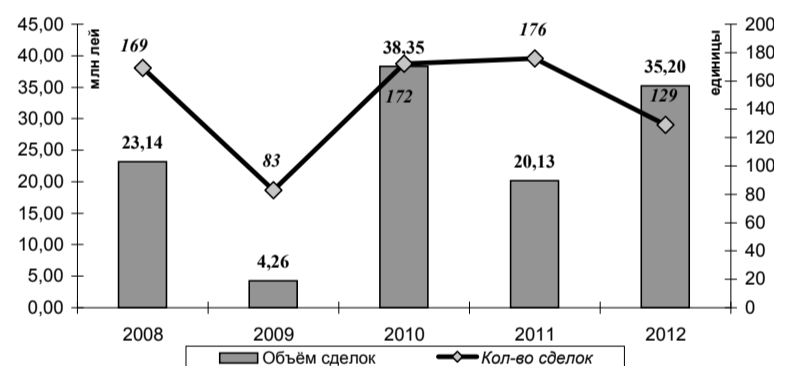

Диаграмма №5 Внебиржевые сделки, ноябрь 2008-2012 гг.

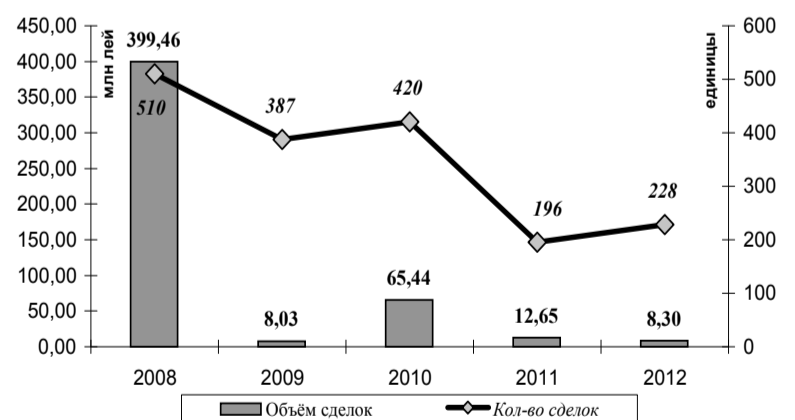
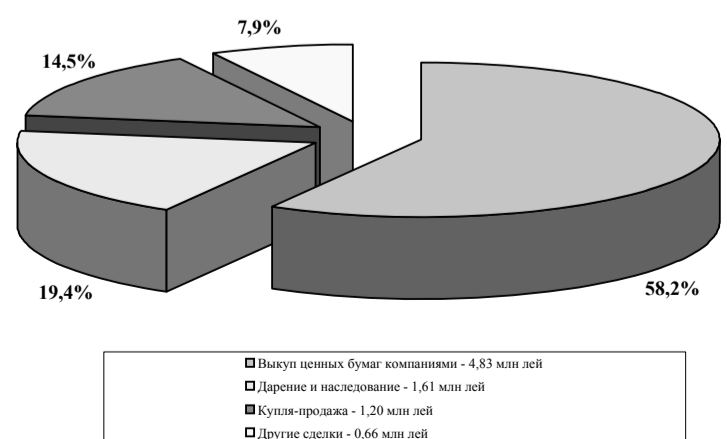

Диаграмма №6 Структура внебиржевых сделок, ноябрь 2012 г.

Решения Национальной комиссии по финансовому рынку

В ходе очередного заседания Административного совета Национальной комиссии по финансовому рынку от 7 декабря 2012 года, была утверждена регистрация проспекта обязательного публичного предложения на получение контроля на вторичном рынке, объявленного оферентом "Moldproinvest" S.R.L., объектом которого является приобретение 65 415 простых именных акций, выпущенных Акционерным обществом "Întreprinderea pentru colectarea segetelor din Rediul-Mare", по цене 10,00 лей/акция, сроком действия 30 дней с момента объявления.

Кроме того, Административный совет Национальной комиссии по финансовому рынку принял решение разрешить реорганизацию:

– Акционерного общества "DRUMURI-RÎȘCANI" путем слияния (поглощения) с Акционерным обществом "DRUMURI-DROCHIA" и Акционерным обществом "DRUMURI-GLODENI";

– Акционерного общества "DRUMURI-DROCHIA" путем слияния (поглощения) с Акционерным обществом "DRUMURI-RÎȘCANI";

– Акционерного общества "DRUMURI-GLODENI" путем слияния (поглощения) с Акционерным обществом "DRUMURI-RÎȘCANI".

Также, Административный совет Национальной комиссии по финансовому рынку принял решение одобрить регистрацию в Государственном реестре ценных бумаг ценных бумаг, размещенных согласно отчету о результатах дополнительной эмиссии акций Акционерного общества "DRUMURI-RÎȘCANI", на сумму 13.889.160 лей в количестве 1.388.916 простых именных акций номинальной стоимостью 10 лей, за счет неденежных взносов. Уставный капитал S.A. "DRUMURI-RÎȘCANI" составляет 7 559 190 лей (755919 простых именных акций номинальной стоимостью 10 лей). В результате реорганизации путем слияния, уставный капитал S.A. "DRUMURI-RÎȘCANI" составит 21.448.350 лей (2.144.835 акций номинальной стоимостью 10 лей).

В результате мониторинга квартальных специализированных отчетов, представленных ссудо-сберегательными ассоциациями, владеющими лицензиями категории «А», установлено, что А.Е.І. "ALEXEEVCA" и А.Е.І. "CREDOSUCCE" не представили специализированные отчеты за III квартал отчетного 2012 года. Поэтому Административный совет НКФР принял решение предписать управля-

щим А.Е.І. "ALEXEEVCA" и А.Е.І. "CREDOSUCCE" представить Национальной комиссии по финансовому рынку специализированные отчеты за III квартал отчетного 2012 года в течение 15 рабочих дней с момента вступления решения в силу.

В результате повторного невыполнения управляющими некоторых ссудо-сберегательных ассоциаций вынесенных предписаний, Административный совет Национальной комиссии по финансовому рынку принял решение отозвать лицензии 7 ассоциаций на право осуществления деятельности в сфере ссудо-сберегательных ассоциаций, которые обязаны в течение 10 рабочих дней с момента вступления в силу решения сдать в Национальную комиссию по финансовому рынку отозванные лицензии.

Изучив представленное заявление, Административный совет Национальной комиссии по финансовому рынку принял решение выдать страховому брокеру "GAMMA BROKER" S.R.L. лицензию на право осуществления посреднической деятельности в страховании и/или перестраховании на неограниченный срок. Лицензируемая деятельность будет осуществляться по адресу: мун. Кишинев, ул. Щусева, 29.

В ходе заседания Административный совет Национальной комиссии по финансовому рынку принял решение реорганизовать лицензию:

– Международной страховой компании "ASITO" S.A. серии CNPF №000656, выданную 28 марта 2011 года на неограниченный срок, на право осуществления деятельности в сфере общего страхования путем замены приложения к лицензии с: а) включением нового отдельного подразделения по адресу: район Дрокия, с. Пелиния, ул. Д. Кантемира, 68а; б) исключением подразделения по адресу: г. Леово, ул. Штефана чел Маре, 84;

– Совместного предприятия страховой компании "GRAWE CARAT ASIGURĂRI" S.A. серии CNPF №000097, выданную 9 декабря 2008 года на право осуществления деятельности в сфере страхования жизни, и серии CNPF №000668, выданную 30 августа 2011 года на право осуществления деятельности в сфере общего страхования, путем замены приложения к лицензии с: а) включением следующих адресов, по которым будет осуществляться лицензируемая деятельность: Бричанский район, с. Тецкань, Бричанский район с. Перерыга; б) исключением следующего адреса: г. Сорока, ул. Индепенденций, 44.

США отменили поправку Джексона-Вэника для Молдовы

Закон, предусматривающий отмену поправки Джексона-Вэника для Молдовы и предоставление нашей стране постоянного статуса нормального торгового партнера США, принял Сенат США – Верхняя палата американского Конгресса.

«За» принятие этого документа проголосовало 92 сенатора, «против» – 4. Ранее соответствующий закон утвердила Палата представителей Конгресса США, а теперь документ будет представлен на подпись президенту Барак Обама. Ожидается, что он будет подписан до конца 2012 г.

Американские конгрессмены приняли решение об отмене поправки Джексона-Вэника для Молдовы, отмечая, что наша страна уже давно не ограничивает эмиграцию, а в 2001 г. она присоединилась к Всемирной торговой организации. Они подчеркнули, что отмена поправки Джексона-Вэника в отношении Молдовы и предоставление ей статуса «постоянного нормального торгового партнера США» будет способствовать расширению торгово-экономического сотрудничества двух стран. Поправка Джексона-Вэника к Закону о торговле США, ограничивающая торговлю со странами социалистического блока, была принята в 1974 г. по инициативе конгрессменов Генри Джексона и Чарльза Вэника. Эта инициатива запрещала предоставлять режим наибольшего благоприятствования в торговле, предоставлять государственные кредиты и кредитные гарантии странам, которые нарушают или

серьезно ограничивают права своих граждан на эмиграцию. Поправка также предусматривала применение в отношении товаров, импортируемых в США из стран с нерыночной экономикой, дискриминационных тарифов и сборов. Формально эта норма была введена из-за ограничений на эмиграцию советских граждан, однако действовала она и в отношении других стран.

Поправка Джексона-Вэника была отменена ранее для четырех стран СНГ: Киргизии, Армении, Грузии и Украины.

Изменения в законодательстве о банках

В Молдове будет введен запрет на приобретение без письменного разрешения НБМ значительной доли акций банков или ее увеличения до 20%, 33% или 50%.

Это предусматривают поправки в Закон о финансовых учреждениях, внесение которых одобрило правительство.

Согласно предложенным изменениям, разработанным Минфином в сотрудничестве с Нацбанком, согласованным с МВФ, любой потенциальный покупатель для приобретения или увеличения значительной доли акций в банке до достижения или превышения указанного уровня обязан получить письменное разрешение НБМ, для чего должен представить письменный запрос с указанием размера приобретаемой доли акций и представить детальную информацию о прямых или косвенных владельцах акций.

Он также обязан представить в 30-дневный срок в случае необходимости дополнительную информацию,

запрошенную НБМ. Потенциальные покупатели доли в банках будут оцениваться Нацбанком на основе ряда критериев. В частности, будет учитываться их репутация, квалификация, опыт, финансовое положение с целью обеспечения стабильности банковской системы.

Нацбанк Молдовы будет сотрудничать с компетентными органами для проверки подлинности документов, представленных потенциальными покупателями, будет проводить анализ потенциальных инвесторов в банковскую систему страны в случае подозрений, что покупателем акций является другое лицо.

Поправки также обязывают банки оперативно информировать Нацбанк Молдовы о любом прямом или косвенном получении или отчуждении существенной доли участия в уставном капитале банков или доли, превышающей 5%, 20%, 33%, 50%, или о любых фактах или обстоятельствах, вызывающих подозрения, что такое получение или отчуждение акций произошло без соблюдения норм этого закона. Банки должны также представлять НБМ информацию о прямых и косвенных владельцах существенных долей участия в банке и размере принадлежащих им акций.

Для защиты целостности банковской системы Молдовы и недопущения попадания в состав акционеров банков лиц, которые могут оказать негативное влияние на их работу, законопроект указывает, что акционерами банков не могут быть лица, не внедряющие международные стандарты прозрачности (оффшорные компании). Закон предусматривает также, что судебные инстанции не могут приостанавливать исполнение решений Нацбанка.

InfoMarket

ТЕЛЕФОН ДОВЕРИЯ

Телефон доверия был создан в целях более эффективного сотрудничества с гражданским обществом по предупреждению нарушений и служебных злоупотреблений, уже допущенных или допускаемых сотрудниками Национальной комиссии по финансовому рынку, а также профучастниками, работающими на рынке ценных бумаг, страхования, микрокредитования и коллективных инвестиций.

Телефон доверия: (+373 22)859-405.

E-mail: info@cnpf.md

НОВОСТИ СТРАХОВАНИЯ

MOLDASIG призывает сельхозпроизводителей страховать риски

Как передает "ИНФОТАГ", глава отдела сельхозстрахования Moldasig Олег Галбурэ сказал во вторник на круглом столе "Засуха 2012 г. в Молдове: последствия и уроки для политики развития", что в последние годы выросло количество сельхозпроизводителей, которые страхуют землю, но большинство относится к этому со скепсисом.

"Земли сельскохозяйственного назначения могут быть застрахованы от множества рисков, в том числе града, низких температур, сильных ветров, наводнений и засухи", – рассказал он.

По словам Галбурэ, застраховать озимые культуры можно до 1 декабря, а яровые – до 1 июня.

"На данном этапе больше всего сельхозпроизводителей страхуют плантации сахарной свеклы, озимую пшеницу, подсолнечник и кукурузу. В то же время, производители фруктов и овощей, несмотря на то, что подвержены большим рискам, не спешат страховать. Большинство производителей страхуют землю против града, заморозков, и только 21% – от засухи", – сообщил он.

Галбурэ сказал, что Moldasig в 2012 г. выплатила возмещений в размере 80 млн леев. Хотя в 2006 г., когда начался процесс страхования земель сельскохозяйственного назначения, этот показатель составлял только 10 млн леев.

Румыны тратят на страхование в 52 раза меньше швейцарцев

Ежегодно румыны тратят на страхование в среднем 97 евро, в Болгарии и Венгрии эти показатели составляют 110 и 300 евро, соответственно. В таких развитых странах как Швейцария население тратит на страхование в 52 раза больше, по сравнению с румынами.

В Швейцарии население в среднем потратило на страхование 5.124 евро в прошлом году – эта самая высокая отметка в Европе. За Швейцарией следует Финляндия (3.486 евро), Австрия (2.000 евро), Словения (1.023 евро) и Польша (355 евро). В среднем по Европе траты на страхование составили 1.873 евро за 2011 год.

Таковы статистические данные, представленные председателем Национального союза посреднических и консалтинговых страховых обществ Румынии (UNSIAR) Богданом Андриеску в ходе 7-ой ежегодной конференции страховых брокеров.

По словам Б. Андриеску, подобная ситуация является прямым следствием ошибочного концептуального подхода как посреднических компаний, так и страховых обществ в целом в том, что касается сути своего бизнеса, к чему можно добавить постоянное беспокойство клиентов законодательными и нормативными факторами в связи с страховыми продуктами (например, Закон 260/2008 об обязательном страховании жилья).

"Иностранные инвесторы рассматривают Румынию как страну с огромными возможностями в сфере страхования. Но мы говорим об этих возможностях ежедневно, и ничего не происходит. Более того, на страховом рынке наметился спад. Брокеры, страховщики и даже пресса, а также клиенты (особенно клиенты) страдают от такой тенденции", – отметил председатель UNSIAR.

По его мнению, винить в низких расходах на страхование румын стоит не уровень жизни населения, а образование, информированность населения и отсутствие прозрачности в компаниях. То есть, "разницу между Румынией и Болгарией, например, нельзя объяснить уровнем доходов жителей, так как в Румынии ВВП на душу населения в прошлом году составил 7.169 евро, а в соседней стране – 5.252 евро", – сказал Б. Андриеску.

Что касается Закона 260/2008 и возможного внесения поправок в него, глава брокеров высказался в пользу снижения властями на 10% платы налога на недвижимость для тех, кто страхует свою собственность, чтобы компенсировать страховые премии. Кроме того, еще одним вариантом может быть прямой перевод этих 10% на выплату страховых премий.

CAPITAL Market

Периодическое издание НКФР

Индекс подписки:

Moldpres: 67770

Posta Moldovei: PM21700

Издатель: CAPITAL MARKET I.S.

Регистрационный №:

1003600114204, 27 октября 2003 года

Учредитель: Национальная Комиссия

по финансовому рынку

Административный совет:

Председатель: Юрие ФИЛИП,

Елена ВАСИЛАКЕ, Еуджениу ВИЦУ,

Зоя ТУЛБУРЕ, Галина ШПАК.

Главный редактор:

Геннадий ТУДОРЯНУ

Тел.: /373 22/ 229-445

Заместитель главного редактора:

Татьяна СОЛОНАРЬ

Тел.: /373 22/ 229-335

Прием объявлений и отчетов:

capital@market.md, ziarulcm@gmail.com

Тел.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58

Факс: /373 22/ 22-05-03

Адрес: ул. Василе Александри, 115.

(ул.бул. Штефан чел Маре)

Расчетный счет: 225139437,

ф/к 1003600114204,

КБ "Eximbank - Gruppo Veneto Banca" АО,

филиал №11, Кишинэу, BIC EXMMMD22436.

В номере использованы материалы информационных агентств "Moldpres" и "InfoMarket".

Статьи, помеченные знаком публикуются на правах рекламы.

Каждый материал, опубликованный на страницах "Capital Market", отражает точку зрения его автора, которая может не совпадать с точкой зрения редакции. Перепечатка текстов и фотографий разрешается только с письменного согласия издания.

Совет по конкуренции будет реформирован

Первыми результатами деятельности Совета по конкуренции, преемника Национального агентства по защите конкуренции, являются два утвержденных закона – о конкуренции и о государственной помощи. В дальнейшем Совет намерен обеспечить лояльную конкуренцию в бизнес-сообществе, строго наказывая компании-нарушителей.

Новый Закон о конкуренции был принят по рекомендации Европейского Союза и включен в Национальную стратегию развития 2008-2011. В него было внесено около 300 серьезных поправок, и в сентябре он вступил в силу. Глава делегации ЕС в Молдове Дирк Шубель считает, что оба документа близки европейскому законодательству. «Европейский Союз будет поддерживать Совет по конкуренции для ускорения внедрения Закона о государственной помощи и Закона о конкуренции. Независимо от того, идет ли речь об обмене опытом или технической помощи, могу вас уверить, что, начиная с сегодняшнего дня, Совет по конкуренции Молдовы будет пользоваться поддержкой ЕС», – заявил Д. Шубель в ходе международной конференции в Кишиневе.

Авторы новых законов говорят, что ранее в сфере конкуренции наблюдался застой, в том числе и потому, что медленно изучались законодательные акты и их несовершенство, а важные секторы оставались без регулирования. Гармонизируя молдавское законодательство с европейским, власти надеются, что Совет по конкуренции станет более функциональным – Совет по конкуренции наделен полномочиями по принятию решений, регулированию, наложению запретов, осуществлению вмешательства, проверкам и применению наказаний в пределах, установленных законодательством.

Председатель Совета по конкуренции Виорика Кэрае сказала, что орган не имеет прямых полномочий по защите интересов потребителей, но его деятельность в целом осуществляется на благо граждан, так как рынок, не нарушаемый антиконкурентной практикой, означает свободную конкуренцию, то есть увеличение качества товаров и услуг по более низкой цене.

«Конечно, эти законы очень важны, в первую очередь, для прямого воздействия на общество и экономику. В конечном итоге, эти документы ведут к повышению благосостояния потребителей. Если они будут правильно применяться, так, как мы предлагаем, то все нарушения в сфере конкуренции на рынке или, по крайней мере, большинство из них будут ликвидированы. Это приведет экономику в состояние равновесия, стабилизации механизмов рыночной экономики, к падению цен, росту ассортимента, росту конкуренции, расширению возможностей выбора для рядового потребителя», – сказала В. Кэрае.

ШТРАФЫ ДО 1 МЛН ЛЕЙ

Новый Закон о конкуренции предусматривает наказание компаний, нарушающих законодательство, до суда. Такие компании будут оштрафованы немедленно после того, как орган по надзору установит факт нарушения. Ранее решение о наложении штрафов за нарушение законодательства выносилось судебной инстанцией. В законе прописаны общие правила определения штрафов за нарушение норм законодательства в сфере конкуренции. Базовый уровень штрафа за нарушение процессу-

альных норм законодательства о конкуренции определяется в зависимости от степени тяжести и продолжительности деяния. Базовый уровень можно получить путем умножения процента от общего оборота компании за предыдущий год, определяемого в зависимости от степени тяжести деяния, на коэффициент, относящийся к продолжительности нарушения.

За нарушения, предусмотренные в части (1) статьи 68, совершенные вновь созданным предприятием, у которого отсутствует общий оборот за год, предшествующий году применения санкции, штраф устанавливается в размере до 500000 леев.

Другое положение касается определения базового уровня штрафа за нарушение материальных норм законодательства о конкуренции, например, за злоупотребление доминирующим положением, заключение антиконкурентных соглашений и другие. В этих случаях штраф может составить от 0.5% до 10% от совокупных доходов компании, допустившей нарушения закона.

«При нарушениях небольшой тяжести штрафы составляют менее одного процента. Штраф устанавливается в размере до одного процента от оборота. В случае более тяжких деяний, штраф может составлять от двух до четырех процентов от оборота экономического агента. При отягчающих обстоятельствах, сумма штрафа может достигать и десяти процентов», – говорит председатель Совета по конкуренции.

В то же время, новый закон предусматривает, что операции по экономической концентрации подлежат оценке и доводятся до сведения Совета по конкуренции до их реализации, когда общий оборот, достигнутый на вовлеченных предприятиях за предыдущий год, превышает 25000000 леев, и существует, по крайней мере, два предприятия, вовлеченные в операции, общий оборот которых достиг на территории Республики Молдова за предшествующий операции год более 10000000 леев у каждого в отдельности.

ПРОЗРАЧНАЯ ГОСУДАРСТВЕННАЯ ПОМОЩЬ

Другой документ, Закон о государственной помощи, при помощи которого будет проводиться мониторинг управления публичными средствами экономическими агентами, вступит в силу уже в августе 2013 года.

«Государственная помощь не может предоставляться хаотично, поэтому и есть такой закон, который ясно говорит когда, кому и на каких условиях предоставляется государственная помощь. Более того, предоставление государственной помощи должно быть одобрено Советом по конкуренции, чтобы мы могли быть уверены, что это не нанесет ущерб конкуренции на рынке, на котором оказывается помощь», – отметила В. Кэрае.

Закон четко устанавливает критерии и условия оказания государственной помощи. Так, любая государственная помощь, которая не было разрешена Советом по конкуренции в свете ее

воздействия на экономику, будет считаться незаконной и, соответственно, должна быть возвращена государству с процентами. Закон о государственной помощи предусматривает, что поставщики государственной помощи должны представить в течение 12 месяцев с момента вступления в силу закона органу по надзору в сфере конкуренции информацию о государственной помощи, полученной до вступления в силу закона.

«Государство предоставляет помощь, но до сих пор не было нормативной базы, где было бы отмечено, что это государственная помощь. То есть, помощь оказывается органом центральной публичной власти, например, министерством, или местной публичной властью какому-либо экономическому агенту без соответствующей законодательной основы, без критериев отбора и так далее, а на основе личной договоренности руководителя. Сейчас этот закон ясно указывает, на каких условиях, сколько и как можно оказывать государственную помощь», – уточнила В. Кэрае. По ее словам, государственная помощь может быть оказана в случае, например, когда министерство намерено освободить от льгот предприятие. «Ведь государственная помощь это не только деньги, но и любая льгота и любой бан, который не попадает в бюджет государства из-за определенных льгот».

По мнению специалистов, объём государственной помощи, оказываемой экономическим агентам Молдовы, составляет около 2% ВВП. «Самое интересное, что сегодня никто не ведет учет государственной помощи. Мы попытались сделать примерный подсчет, но всего лишь примерно. Ведь эта информация не находится в одном-единственном месте, так как помощь оказывает каждое министерство, каждый орган местной публичной власти, что означает любую примесь в любом селе, имеющую и получающую публичные деньги, плюс те же государственные предприятия, управляющие публичными деньгами, и если они дают кому-то эти деньги, это тоже государственная помощь», – говорит В. Кэрае.

Совет по конкуренции разработает и Инвентарь государственной помощи экономике Молдовы в период с 2009 по 2011 годы.

БОЛЬШИЕ ЗАРПЛАТЫ

Пока Совет по конкуренции находится на этапе реформирования персонала, что займет два месяца,

так как с начала будущего года орган начнет действовать в полную силу. Чтобы защитить Совет по конкуренции от коррупции, государство решило мотивировать сотрудников организации при помощи заработной платы. 7 ноября правительство приняло проект по внесению изменений и дополнений в Закон от 2005 года о системе оплаты в бюджетном секторе, предусматривающий уровень заработных плат наравне со Счетной палатой. То есть, это означает увеличение на 37% зарплат председателя, заместителя председателя и членов Совета. Согласно закону, зарплата председателя Совета составит 8300 лей в месяц, заместителя председателя – 7500 лей и членов Совета – 6400 лей. До реформирования Национального агентства по защите конкуренции его генеральный директор получал 6500 лей, заместитель – 6000 лей, а члены совета – 4000 лей.

ПОЛИТИКА СНИСХОЖДЕНИЯ

В новом законе картельные сговоры классифицируются по тяжести. Компании, договаривающиеся о разделе рынка или об установлении цен, рискуют быть оштрафованными на сумму до 5% от оборота. Но закон предусматривает и смягчение наказания. Снисхождение является поощрением предприятий и ассоциаций предприятий за сотрудничество с Советом по конкуренции в случае, если таковые являются или являлись стороной антиконкурентного соглашения.

Совет по конкуренции не принимает никаких решений относительно возможного предоставления условного иммунитета или возможного вознаграждения по любому заявлению о снисхождении в случае, если установлено, что заявление относится к нарушениям, превышающим 5-летний срок исковой давности, предусмотренный в статье 81, поскольку такое заявление не будет иметь предмета.

Совет по конкуренции предоставляет иммунитет от штрафов, если соблюдаются в совокупности некоторые условия, например, предприятие или ассоциация предприятий является первым, кто представил информацию и доказательства, которые, по мнению Совета по конкуренции, позволят начать процедуру расследования и провести проверку. Предприятие или ассоциация предприятий, разглашающие свое участие в соглашении, воздействующем на

конкуренцию, но не соответствующем условиям для получения иммунитета от штрафов, могут воспользоваться снижением размера штрафа в сравнении с уровнем, который мог бы быть применен в обычном порядке.

Чтобы воспользоваться такого рода снижением штрафа, предприятие или ассоциация предприятий должны представить Совету по конкуренции доказательства, относящиеся к предполагаемому нарушению закона, которые стали бы значительным дополнительным вкладом в уже имеющиеся в его распоряжении доказательства, соответствующие общим условиям предоставления снисхождения.

Во всех решениях, вынесенных по окончании расследования, Совет по конкуренции определяет размер снижения штрафа, которым могут воспользоваться предприятие или ассоциация предприятий в сравнении со штрафом, который был бы применен в обычном порядке, следующим образом:

- а) для первого предприятия, предоставляющего доказательства, вносящие значительный дополнительный вклад, снижение составляет от 30 до 50 процентов;
- б) для второго предприятия, предоставляющего доказательства, вносящие значительный дополнительный вклад, снижение составляет от 20 до 30 процентов;
- в) для других предприятий, предоставляющих доказательства, вносящие значительный дополнительный вклад, снижение составляет не более 20 процентов.

Для того чтобы Совет по конкуренции смог начать процедуру расследования и смог провести проверку, предприятие или ассоциация предприятий должны представить информацию и доказательства, в том числе заявление, включающее в себя следующие элементы в той мере, в какой они известны предприятию или ассоциации предприятий на момент подачи заявления, и подробное описание способа организации предполагаемого соглашения.

По словам В. Кэрае, политика снисхождения используется аналогичными организациями во всех европейских странах. Самая успешная форма сотрудничества с компаниями, вовлеченными в картельные сговоры, путем изобличения и снисхождения, была отмечена в Российской Федерации.

Лилия ПЛАТОН

Государственно-частный диалог: между достижениями и проблемами

Настойчивость – похоже, именно к этому призывают власти бизнес-среду. Недавно обе стороны встретились за круглым столом для обсуждения и рассмотрения существующего положения бизнеса, проблем и рекомендаций, а также пути решений. Государственно-частный диалог был организован Национальной бизнес-повесткой (ANB), учрежденной IDIS “Viitorul”, в которой участвуют свыше 30 бизнес-ассоциаций.

Данная встреча была организована представителями бизнеса с целью быть услышанными. С другой стороны, власти выразили готовность к диалогу и признали, что о проблемах сферы бизнеса известно, необходима лишь большая настойчивость и упорство с их стороны для того, чтобы предложенные ими рекомендации были реализованы.

Председатель парламентской комиссии по экономике, бюджету и финансам Вячеслав Ионицэ выступил с предложением изменить стиль и методы внесения новых предложений и инициатив. Депутат пояснил, что ассоциациям не нужно ждать того, что изменения будут происходить без их участия, побуждая представителей бизнеса первыми выдвигать четкие и аргументированные идеи и инициативы.

«В связи с этим мы разработали законопроект, но сначала хотелось бы обсудить этот вопрос с вами, представителями бизнеса. Хочется видеть от вас критичность и жесткость, а также настойчивость, потому что только так мы можем что-либо изменить», – уточнил Ионицэ.

Национальная бизнес-повестка представила Доклад о мониторинге и внедрении властями приоритетов частного сектора. Группа экспертов провела контроль над осуществлением рекомендаций ANB в налоговой и таможенной сферах, а также в четырех секторах национальной экономики, таких как информационные технологии и связь (ТИС); сельское хозяйство и винная индустрия, транспорт и строительство.

Одновременно, были изучены Государственно-частный диалог (DPP) в Республике Молдова и участие бизнеса в процессе принятия решений.

Представители бизнес-сферы считают государственно-частный диалог по большей части формальным и не очень эффективным, предложенные ими рекомендации не включены в Повестку властей. Отсутствие эффективного диалога ведет к расширению неформального сектора экономики и снижению доходов в государственный бюджет.

«Мы не хотим ставить условия, но тот факт, что предложения сферы бизнеса не учитываются властями, не является нормальным. Мы настаиваем на ведении реального государственно-частного диалога. Власти должны понять, что экономические агенты им не враги», – подчеркнул Александр Слусарь, председатель UniAgroProtect, член ANB.

ПРИЗНАКИ ОЗАБОЧЕННОСТИ

По мнению экспертов ANB, низкое качество DPP накладывает свой отпечаток непосредственно на степени реализации приоритетов ANB на 2012-2013 гг. Об этом говорит и огромный разрыв, существующий между двумя рас-

сматриваемыми повестками дня: повесткой дня властей и ANB. Таким образом, в План действий правительства включены лишь три из 13 приоритетов ANB на 2012-2013 гг. в налоговой и таможенной сферах», – пояснила Татьяна Ларюшина, координатор ANB.

Что касается методов реализации, эксперты отметили, что лишь три из 13 приоритетов ANB в области налогов и таможи представлены ANB сочли частично выполненными или находящимися в процессе реализации. Что касается остальных семи, ничего не изменилось, а в отношении еще трех приоритетов члены ANB отметили даже регресс.

Самый заметный прогресс был отмечен в области оптимизации процедур обязательной отчетности, особенно посредством введения услуги «Электронная декларация» и инициирования проекта «Единое окно для приема налоговых отчетов и обслуживания налогоплательщиков».

По мнению экспертов, несмотря на то, что законодательством предусмотрены четкие положения в этом смысле, они не всегда соблюдаются.

Присутствующие на мероприятии представители международных организаций (МВФ, ОБСЕ, Делегация ЕС в РМ) приветствовали данный формат обсуждений за единым столом между властями и частным сектором.

Вишер Слагтер (Wicher Slagter), Начальник Отдела политики и экономики Делегации Европейского Союза в Республике Молдова, отметил, что Европейский Союз заинтересован в содействии росту транспарентности в развитии бизнеса. Таким образом, ЕС способствует данному процессу тремя способами: 1. посредством поддержки сближения законодательства РМ и ЕС путем введения новой политики, способствующей интеграции стран и стимулирующей существование как можно более открытой и прозрачной бизнес-сферы; 2. интеграции Молдовы в рынок ЕС; 3. поддержки Молдовы в процессе развития и построения Институциональной программы, которая способствует развитию серьезного и эффективного диалога между властями и экономическими агентами.

В связи с этим, Вячеслав Кунев, директор ассоциаций ИТ в Молдове, отметил, что в данном секторе диалог с властями происходит довольно часто, но он не такой, как хотелось бы. «Из Европы поступают предложения о сотрудничестве, но должно быть что-то, что мы можем им предложить. Поэтому мы настаиваем на открытом и эффективном диалоге с властями», – пояснил Кунев.

Заместитель министра экономики Сергей Чобану приветствовал инициативу представителей

бизнеса и заверил в том, что их пожелания будут включены в повестку дня правительства на 2013 год. «Мы понимаем, что некоторые вопросы мы не решили. Мы знаем, что налоговое бремя не является лучшим способом оздоровления национальной экономики из-за непоследовательности разработанной политики в этой сфере», – сказал заместитель министра.

РЕАЛИЗОВАННЫЕ ПРИОРИТЕТЫ

Как уже было сказано, лишь три из 13 приоритетов ANB в области налогов и таможи представлены ANB сочли частично выполненными.

В отношении упрощения таможенных процедур представители бизнеса приветствовали принятие предварительных тарифных решений в соответствии с «Инструкцией о процедуре заполнения и рассмотрения заявок о предварительном тарифном решении», принятой в соответствии с Приказом Таможенной службы №80-О от 28.02.2012, согласно которому, экономические агенты могут получить предварительное решение таможенного органа о правильности классификации товаров.

Проект постановления правительства о пересмотре нормативных актов Таможенной службы, разработанный министерством экономики, также является давно ожидаемой предпринимателями мерой. Проект направлен на приведение в соответствие нормативных актов Таможенной службы с действующим законодательством. В то же время, проект предусматривает исключение случаев разработки приказов, регулирующих деятельность бизнеса в отсутствие предварительного

консультирования предпринимателей и публикации в соответствии с положениями действующего законодательства.

Также, был отмечен прогресс в том, что касается введения упрощенной процедуры таможенного контроля посредством создания «зеленого коридора» категорий «доверенных экономических агентов» и «авторизованных экономических агентов», а также в отношении внедрения системы мониторинга в режиме онлайн движения транспортных средств в пунктах пересечения границы.

Также ожидаемым деловым сообществом документом является и Регламент Таможенной службы о процедурах упрощенного таможенного осмотра на основе избирательности таможенного контроля. Согласно Регламенту, любое юридическое лицо, отвечающее указанным требованиям, может потребовать предоставления статуса бенефициара упрощенной процедуры, будучи включенным в одну из трех категорий: 1) экономический агент с малым риском; 2) экономический агент, заплативший таможенную пошлину по месту нахождения; 3) доверенный перевозчик. Вместе с тем, представители бизнес-среды указали на то, что критерии отбора экономических агентов, имеющих право воспользоваться упрощенной таможенной процедурой, противоречат духу и намерениям развития сектора малых и средних предприятий.

Что касается международного признания сертификатов соответствия и улучшения процедур сертификации соответствия, члены ANB отметили улучшение, особенно в том, что касается устранения санкций по отношению к экономическим агентам за хранение товаров в период

сертификации, а также принятия европейских и международных стандартов.

Нет никаких сдвигов по семи приоритетам, таким как: применение презумпции невиновности предпринимателей в отношении с контролирующими органами; предложение возможности компаниям регистрироваться как плательщикам НДС без ограничений; стимулирование импорта новых технологий; стимулирование роста уровня профессиональной подготовки работников; рост прозрачности деятельности Таможенной службы и предсказуемости таможенных процедур; снижение налогов, взимаемых с деятельности по стимулированию продаж (маркетинг, реклама); обеспечение транспарентности метода расчета объема товаров на таможе.

В отношении трех приоритетов ANB отмечает ухудшение по сравнению с периодом, когда они были сформулированы – июнем-сентябром 2011 г. Регресс состоит в повышении штрафов за налоговые правонарушения, непреднамеренные и некрупные, по сравнению с ущербом, нанесенным государству. Также, было исключено освобождение от НДС и таможенных пошлин на долгосрочные активы, включенные в уставный фонд. Сохранение льгот на капитальные инвестиции (расходы), за исключением зданий транспортных средств, согласно статье 1011 Налогового кодекса, не в состоянии уравновесить отмену некоторых видов налоговых освобождений. Что касается автоматического применения максимального срока транзита, члены ANB отметили ухудшение ситуации, упомянув о частых случаях ограничения срока транзита, что является нарушением международных договоров, подписанных Молдовой по трудовому режиму водителей.

Намного больший прогресс отмечен в секторе информационных технологий, где внедряются четыре приоритетные меры, и в секторе аграрного бизнеса и винодельческой отрасли (здесь проводятся меры по налоговым льготам).

Менее обнадеживающая ситуация обстоит в секторах строительства и транспорта. Из семи приоритетов в повестке дня транспортного сектора был отмечен только прогресс в действиях, связанных с устранением пограничных барьеров для международной перевозки грузов и упрощением таможенных процедур. В отношении трех приоритетов были предприняты некоторые действия, но они не сильно изменили ситуацию (ужесточение наказания за контрабанду пассажиров; улучшение процедуры лицензирования пассажирских перевозок). В сфере строительства хотя и был изменен Закон о публичных закупках в соответствии с предложениями отраслевых союзов, часто его положения не соблюдаются. Еще для двух приоритетов (принятие Закона о жилье и Кодекса строителей), разработаны соответствующие законопроекты, но они еще обсуждаются, так что, на сегодняшний день пока рано говорить об их практических последствиях.

Кристина МИРОН

Самые востребованные профессии Работодателям нужны врачи и портные

В 2012 году предложение на рынке труда было довольно скромным, конкуренция за каждую открытую позицию компаний была весьма жесткой. Областями, на которые ориентировалось большинство кандидатов, были продажи, обслуживание клиентов, администрация, секретариат, доставка/дистрибуция/складирование, производство, инженерия, ИТ, финансы и бухгалтерский учет. Но вопреки ожиданиям, по информации Агентства занятости населения, большинство вакансий открыто для врачей и портных.

БЕЗРАБОТИЦА БОЛЬШЕ НЕ ХАРАКТЕРНА ДЛЯ МОЛДАВСКОЙ ЭКОНОМИКИ

Кроме того, уровень безработицы снизился на 0,5 процентного пункта – до 4,8% в третьем квартале, по сравнению с аналогичным периодом прошлого года. Однако эксперты уверены, что безработица не может быть использована для адекватной характеристики состояния молдавской экономики. Согласно стандартам Международной организации труда (МОТ), человек считается безработным, если «активно прилагает усилия, чтобы найти работу», и с учетом ограниченного числа хорошо оплачиваемых рабочих мест на рынке труда в Республике Молдова, многие люди не хотят работать, остаются неактивными в стране или выезжают за границу для трудоустройства. Кроме того, право собственности на сельскохозяйственные земли и отсутствие других возможностей занятости вынуждает многих людей обрабатывать землю, чтобы выжить. Таким образом, несмотря на то, что люди, которые вовлечены в производство для собственного потребления, работая 20 часов в неделю или более, считаются властями трудоустроенными на рынке труда, многие из них хотели бы получить оплачиваемую работу, и на самом деле они считаются безработными.

Профсоюзы Молдовы в последнее время стали больше заботиться о возможном снижении чистой прибыли работников в результате увеличения социальных взносов для работников на 1 процентный пункт, как это планируется ввести в 2013 году. Чтобы решить проблему уже большого и постоянно растущего дефицита бюджета социального страхования, порядок финансирования системы в корне надо изменить.

Аргумент правительства, заключающийся в том, что, переложив часть взносов, в настоящее время выплачиваемых работодателями, на плечи сотрудников, можно будет добиться роста мотивации формальной занятости и заработной платы, не совсем верен, так как большинство сотрудников ведут переговоры с работодателями относительно чистой заработной платы, а решение/соглашение в отношении налогов, подлежащих выплате, принимается позже. В данном контексте это может снизить чистую заработную плату, если не будет принято решение об увеличении валовой заработной платы, или чистая заработная плата останется неизменной, если увеличение будет незначительным.

Тем не менее, конечно, остается еще много нерешенных вопросов в этом плане. Во-первых, дефицит бюджета государственного социального страхования делает его финансирование неустойчивым, и эта ситуация не изменится, пока не будет применен новый подход – введение многоуровневой пенсионной системы. Эта мера может подтолкнуть работников делать отчисления в пенсионную систему, учитывая, что уверенность в пенсии выступает в качестве главного стимула для людей, для того, чтобы платить налоги. Таким образом, стимулы для официального трудоустройства не появятся только в результате изменения системы взносов, значит, необходимо значительно повысить качество и доступность услуг и товаров, предлагаемых в обмен на выплачиваемые взносы.

Все рекомендации политики, направленные на создание здорового рынка рабочей силы, являются долгосрочными мерами, которые будут иметь немедленные результаты. Таким образом, все предыдущие рекомендации еще действенны, и наиболее важной из них является повышение уровня трудовой занятости путем увеличения экономической активности, которое возможно только в подходящей бизнес-среде. Большинство политических рекомендаций направлено на улучшение бизнес-среды и, следовательно, создание новых рабочих мест.

В то же время, необходимо применить новый подход к подготовке человеческого капитала. Всеобъемлющая реформа необходима на всех уровнях системы образования для того, чтобы ликвидировать дефицит человеческого капитала и дисбаланс на рынке труда. С точки зрения рынка труда, большинство мероприятий необходимо в системе среднего и высшего профессионального образования. Повышение качества образования должно проводиться в несколько этапов: создание независимого агентства по аккредитации образовательных учреждений, изменение учебных программ, активное участие бизнеса в реформе образования, международного сотрудничества в образовании и т.д. Нехватка квалифицированной рабочей силы уже является проблемой для Молдовы, которая может усилиться в контексте евроинтеграционных устремлений нашей страны.

Налоговые ставки не должны быть использованы в качестве единственных инструментов для повышения доходов бюджета и стимулов для уплаты налогов.

Власти должны также сделать ряд уступок, чтобы мотивировать налогоплательщиков работать в формальном секторе. Люди могут изменить свое отношение к уплате налогов только тогда, когда четко будут видеть положительный эффект от использования денег.

НИЗКОКВАЛИФИЦИРОВАННЫЕ РАБОТНИКИ ПРЕПЯТСТВУЮТ ИНВЕСТИЦИЯМ В МОЛДОВЕ

Бизнес-среда в Молдове, особенно экспортеры, жалуются на отсутствие навыков и низкие деловые качества кандидатов на трудоустройство. 85% компаний заявили, что столкнулись с нехваткой квалифицированной рабочей силы, фирмам требуется более высокий уровень профессионализма и специальных навыков от работников.

Чаще всего, экономические агенты отмечают, что сталкиваются со значительным разрывом между их потребностями и уровнем профессиональных знаний выпускников профессиональных/технических учебных заведений. Образовательные программы обуславливают и низкую приспособляемость молодых работников компании к условиям в компании. Этот факт в большинстве случаев приводит к росту текучести кадров. С одной стороны, работник недоволен, что не может отвечать требованиям, предъявляемым фирмой, с другой стороны, работодатель недоволен тем, что не получает ожидаемой доходности от нанятых работников. Вызывает тревогу и то, что молодые работники не проявляют преданности работе, о чем свидетельствует 52,2% опрошенных компаний.

Согласно Стратегии развития Молдовы – 2020, прогноз неблагоприятных демографических изменений и плохое состояние здоровья населения опровергает миф о том, что в Молдове рабочей силы много, она более квалифицированная и дешевая. Следовательно, на рынке труда будет наблюдаться существенный дисбаланс между спросом и предложением и нехватка квалифицированной рабочей силы. И привлечь инвестиции в отсутствие необходимого человеческого капитала довольно сложно. Они, вместе взятые, делают молдавский рынок еще менее привлекательным. В случае невмешательства и отсутствия конкретных действий ряды мигрантов будут пополняться без того, чтобы осваивать возможности создания рабочих мест на внутреннем рынке.

Флорин ЛЕВАНЦИКЭ

МОЛДАВСКИЕ ПРЕДПРИЯТИЯ БУДУТ ПРОДВИГАТЬ ТОВАРЫ В ОДНОМ КОММЕРЧЕСКОМ ЦЕНТРЕ

60 молдавских предприятий теперь будут продвигать свои бренды в одном коммерческом центре Кишинева. Площади под него предоставлены компанией Zorile – флагманом отечественной обувной промышленности. Проект осуществлен в партнерстве с проектом Международного агентства по развитию США USAID CEED II под общим названием «Din inimă – Casa comună a brandurilor moldovenești», и основан на инновационном содействии развитию компаний.

Как передает «ИНФОТАГ», гендиректор Zorile Василе Яковенко сказал в четверг на открытии центра, что «цель проекта – создание для молдавских компаний легкой промышленности благоприятных условий для успешного развития и продвижения собственных брендов».

«Правительство поддерживает эти начинания, а помощь американских партнеров в ребрендинге некоторых отечественных фирм была неоценимой и своевременной», – сказал менеджер.

Премьер-министр Влад Филат назвал опыт создания коммерческого центра исключительно для отечественных товаропроизводителей «уникальным».

«К нашему партнерству присоединилось и два предприятия с левобережья – известнейшие фабрики «Тигина» и «Флоаре», что символично», – сказал он, усмотрев аналогию между объединением под одной крышей десятков молдавских фирм и сближением в переговорном процессе позиций Кишинева и Тирасполя.

По мнению премьера, «качественная молдавская продукция может и должна присутствовать на рынках Европы и США, так как она вполне конкурентоспособна».

Он предложил министру экономики Валериу Лазэр, как одному из активных сторонников проекта, купить себе на зиму пальто молдавского производства, подтвердив, тем самым, серьезность намерений правительства поддержать местного производителя.

Чрезвычайный и полномочный посол США в РМ Уильям Мозер (William H. Moser) признался, что впервые его внимание на молдавские товары обратила супруга.

«Оказавшись несколько месяцев назад на выставке товаров легкой промышленности Молдовы, я и мои коллеги-дипломаты были удивлены их качеством, в особенности одежды», – заметил дипломат, сказав, что содействие США в открытии коммерческого центра он воспринимает как свою обязанность.

Справка «ИНФОТАГ»: Оформление магазинов коммерческой платформы «Din inimă – Casa comună a brandurilor moldovenești» обошлось в \$7,2 тыс., выделенных USAID CEED II. Разные суммы в оформление и мебельровку торговых площадей вложили и сами молдавские компании.

Предупреждения экспертов о Соглашении о свободной торговле: проблематичное сельское хозяйство и падающая конкурентоспособность промышленности

Хотя власти уже много раз говорили о том, что соглашение о свободной торговле, которое будет подписано Республикой Молдова и ЕС, будет иметь положительное влияние на экономику Молдовы, эксперты скептически относятся к этому. Они утверждают, что экономическая и социальная уязвимость сельского хозяйства Республики Молдова становится все более проблематичной из-за его низкой производительности и конкурентоспособности в европейских рынках. И постепенно падает конкурентоспособность промышленности, отмечается в Национальном отчете о человеческом развитии, опубликованном группой экспертов Expert Grup.

Экономическая и социальная уязвимость сельского хозяйства Республики Молдова становится все более очевидной. Несмотря на высокую долю занятости – 27,5 процента от общей занятости по стране – вклад сельского хозяйства в ВВП составляет всего 12 процентов. Кроме того, несмотря на бестарифный доступ на рынок ЕС, молдавские экспортеры сельскохозяйственной продукции сталкиваются с высокими нетарифными барьерами. В основном это связано с санитарными и фитосанитарными нормами (SPS). Это основная причина, почему продукты не имеют доступа на рынок ЕС (животные, мясные продукты и т.д.). В дополнение к государственным стандартам, экспортеры переработанных пищевых продуктов сталкиваются с жесткими частными стандартами, введенными розничными торговцами (например, особые требования к упаковке, к фруктам и овощам, минимальные требования к объему и однородности поставляемой продукции). Внедрение национальных стандартов в соответствии с международными стандартами и внедрение инфраструктуры внутреннего качества являются ключевыми мерами, необходимыми для освоения экспортного потенциала агропродовольственного сектора Республики Молдова. Ограниченный прогресс в этом направлении за последнее десятилетие значительно сократил внутреннюю и внешнюю конкурентоспособность молдавских фермеров, оставляя их в зависимости от восточных рынков: в настоящее время около половины сельскохозяйственного экспорта идет в страны СНГ. Зависимость от восточных рынков, которые обеспечивают более низкую рентабельность, являются более изменчивыми и часто создают неопределенность для производителей, служит важным фактором, который ограничивает рост сектора. Таким образом, в последние годы сектор неуклонно терял инвестиционную привлекательность, наряду с сокращением занятости в секторе. В 2000-2011 годах число занятых в сельском хозяйстве уменьшилось в 2,4 раза, в то время как доля отрасли в общей численности рабочей силы, занятой в экономике, снизилась в 2 раза.

Проблемы, связанные с несоблюдением стандартов ЕС и отсутствием инвестиций, остро стоят для малых и средних хозяйств, которые в 2011 году составляли 97,4 процента всех пред-

приятий в отрасли. Большинство из них составляют семейные домохозяйства с 2-3 работниками, которые по определению не могут обеспечить более высокий уровень разделения труда, утверждают эксперты Аналитического центра Expert Grup, авторы Национального отчета о человеческом развитии.

Экономические проблемы сельского хозяйства привели к тому, что большая часть рабочей силы мигрировала в другие отрасли экономики (внутреннюю торговлю или строительство) или вообще эмигрировала из страны. Неудивительно, что в период с 2000 по 2011 годы занятость в сельских районах, где сельское хозяйство является основным источником дохода, снизилась более резко (с 59,4 процента до 36 процентов), чем в городах (с 48,6 процента до 44,1 процента). Более того, от этой тенденции особенно сильно пострадало сельское население с менее развитым образовательным профилем, которое, как правило, занято в сельском хозяйстве.

Упомянутые структурные недостатки серьезно отразились на структуре внешней торговли пищевыми продуктами. Более половины молдавского экспорта сельскохозяйственной продукции на рынки ЕС являются овощи, фрукты и крупы, сообщает автор Национального отчета о человеческом развитии.

Это является результатом слишком многих структурных и институциональных барьеров, которые ограничивают конкурентоспособных отечественных производителей вина, а жесткая конкуренция на европейском рынке усложняет снижение зависимости от экспорта Молдовы на восточные рынки. Другим негативным фактором является устранение двух основных продуктов основной группы товаров, экспортируемых в страны ЕС: сахара и яиц. Так как экспорт этих товаров был сосредоточен в основном на Румынии, оба сектора перенесли болезненный удар после вступления этой страны в ЕС в 2007 году, снова поднимая серьезные вопросы, связанные с несоблюдением молдавскими производителями европейских стандартов качества.

ЛИБЕРАЛИЗАЦИЯ ТОРГОВЛИ ВЫГОДНА И ЕС

Подписание Соглашения о свободной торговле между Молдовой и ЕС подразумевает чистую выгоду для ЕС, несмотря на незначительный размер молдавской

экономики, по сравнению с европейскими, хотя основные преимущества предназначены Молдове, которая во многом зависит от рынка ЕС. В то же время, снижение индекса ICI (интенсивности межрегиональной торговли) для пищевых продуктов к 2008 году обусловлено, в частности, нетарифными барьерами, с которыми сталкиваются молдавские производители агропродовольственной продукции на европейском рынке. Тем не менее, с 2009 года интенсивность торговли увеличилась при помощи беспощадного экспорта в ЕС, и произошли положительные изменения в отношении приведения в соответствие с международными стандартами качества. В результате, мы видим постепенный переток молдавских экспортеров агропродовольственных товаров на рынок ЕС. Концепция сравнительных преимуществ, основанная на известной теории Д. Рикардо, дает более полную оценку, позволяя выявить слабые и сильные стороны сегментов экспорта сельскохозяйственной продукции из Молдовы. Чем выше сравнительное преимущество определенного продукта на конкретном рынке, тем более конкурентным является продукт на этом рынке. Эксперты определяют секторы, которые дают самые высокие доходы от торговли в результате более эффективной специализации. Кукуруза имеет самый высокий индекс сравнительного преимущества на рынке ЕС, а затем следуют другие продукты, такие как шкуры, кожи и меха, масличные культуры, производство которых растет впечатляющими темпами в последние годы. Что касается негативной стороны, то у Молдовы сравнительный недостаток (индекс сравнительного преимущества меньше единицы) по большинству экспортируемых пищевых продуктов из-за высоких тарифных барьеров и плохой инфраструктуры внутреннего качества. Эти факторы объясняют очень низкий индекс сравнительного преимущества для молдавских продуктов животного происхождения, так как Молдова не имеет воз-

можности их экспорта на рынок ЕС в связи с неприсоединением к международным стандартам в области здравоохранения.

С другой стороны, согласно представленному докладу, молдавские сельскохозяйственные товары, которые являются менее конкурентоспособными по сравнению с европейскими, имеют относительно высокий уровень обработки (например, сливочное масло, кондитерские изделия, пирожные, печенье, полуфабрикаты). Это может указывать на проблемы с недостаточным капиталом, сокращение внутреннего производства потенциала, ограниченные навыки в этой сфере и низкую производительность, а также несоответствие международным стандартам качества.

ПРОМЫШЛЕННОСТЬ ЛУЧШЕ ПРИСПОСОБИЛАСЬ К ТОРГОВЫМ СВЯЗЯМ С ЕС, ЧЕМ СЕЛЬСКОЕ ХОЗЯЙСТВО

Учитывая высокий приток прямых иностранных инвестиций (ПИИ), менее жесткие стандарты, чем для продуктов, предназначенных для потребления человеком, и благоприятную внешнюю среду, молдавские промышленные предприятия оказались более конкурентоспособными на европейском рынке, по сравнению с сельским хозяйством.

Доля экспорта в этой отрасли за последние годы составила примерно 2/3 от общего объема экспорта в страны ЕС. Тем не менее, около 40 процентов из них представляют экспорт и реэкспорт, осуществляемые под так называемые «Соглашения о переработке и сборке», процессы, которые являются более изменчивыми и более восприимчивыми к внешним потрясениям. Кроме того, нехватка рабочей силы, особенно в сельской местности, становится все более серьезной, и в сочетании с плохой дорожной инфраструктурой и высокими транспортными расходами может подорвать растущую тенденцию реэкспорта в ближайшем будущем.

В последние годы среди наиболее конкурентоспособных промышленных товаров были одежда

и сопутствующие изделия. Около половины экспорта этих товаров в ЕС на самом деле основана на вышеупомянутых соглашениях с аналогичными компаниями в Италии, Великобритании и Германии. Однако доля этих товаров в общем объеме промышленного экспорта в ЕС значительно снизилась с 59 процентов в 2006 году до 45,5 процента в 2010 году из-за сильных потрясений, которые испытали компании во время недавнего мирового экономического кризиса. Другой причиной является появление нового промышленного оборудования, на 90 процентов состоящего из изолированных электрических проводов и кабелей. Большинство этих товаров экспортируется в Румынию, где цепочка переработки переходит на более высокий уровень обработки.

Объемы молдавского экспорта промышленной продукции на европейский рынок, по сравнению с остальными странами, снижались в 2009 и 2010 годах. Это является следствием глобального экономического кризиса, который слишком сильно ударил по экономикам европейских стран, и более динамичного восстановления восточных рынков. Однако эти тенденции никоим образом не указывают на уменьшение значения европейских рынков по сравнению с другими рынками, учитывая положительную динамику роста до кризисного периода.

МОЛДАВСКИЕ ПРОМЫШЛЕННИКИ УСТУПАЮТ ЕВРОПЕЙЦАМ ПО ЧАСТИ ТЕХНОЛОГИЙ И КАПИТАЛА

Как правило, молдавские производители уступают в конкурентоспособности европейским компаниям в том, что касается технологий и капиталов. Тот факт, что Молдова является чистым импортером капиталов и технологий, является очевидным результатом низкого уровня оснащенности страны этими факторами производства. В результате, уровень таможенной защиты этих факторов является очень низким или даже отсутствует.

Тем не менее, почти все молдавские продукты с высоким уровнем сравнительного преимущества сталкиваются с жесткой конкуренцией. Например, в сегменте одежды и аксессуаров к ней – самого важного элемента экспорта промышленности Молдовы – молдавские компании конкурируют с фирмами из 10 европейских стран, что показывает важные конкурентные преимущества. Кроме того, положение экспортеров на этом рынке ограничивается и конкуренцией с производителями из других 7 не входящих в ЕС стран: Китая, Индии, Турции, Индонезии, Бангладеш, Вьетнама и Туниса. Острая конкуренция приводит к снижению прибыли и требует значительных инвестиций для поддержания доли рынка производителей, и это стало вызовом для многих молдавских компаний, если учесть высокую стоимость и дефицит отечественного капитала.

Виктор UPCU

Крупные американские компании возвращают производство на родину

В следующем году Apple потратит 100 млн долларов на частичный перенос на историческую родину производства компьютеров Mac. Речь не идёт о постройке собственных фабрик: как и в Китае, она намерена подыскать местных партнёров.

Почему Apple возвращается в США? Даже в прямом денежном выражении возврат в Соединённые Штаты может оказаться выгодным. Китай теряет свою привлекательность в роли высокотехнологичного производственного партнёра для развитых стран: сказываются рост стоимости рабочей силы, пиковые цены на нефть (а, следовательно, и на грузоперевозки), политические риски и непредсказуемость плохо организованных рабочих масс, невозможность строить динамичные микроэлектронные производства, способные оперативно реагировать на быстроменяющиеся запросы рынка и действия конкурентов.

Кроме того «возврат производства» снижает расходы на вспомогательную инфраструктуру (грубо говоря, обеспечить фабрику электричеством на развитом Западе можно дешевле и быстрее), устраняет риски дальних перевозок, сокращает сроки поставок, часто повышает качество.

Всё это не секрет и не открытие, а Apple отнюдь не пионер. С возвратом производств в США и Европу из Китая и Азии уже экспериментируют Google, Lenovo, Ford, HP, General Electric и десятки других крупных вендоров. Для американских айтишников это в определённом смысле даже не возвращение, а второе рождение. Сегодня трудно представить, но на самом-то деле вся PC-индустрия родилась там, в Кремниевой долине, почти буквально в гаражах. Всё, от микропроцессоров и чипов памяти до программного обеспечения было зачато и произведено там (ранние дни замечательно описаны в официальной

биографии «Стив Джобс» Уолтера Айзексона).

Аутсорсинг в Азию лишил Штаты производственных мускулов – и теперь бизнес вынужден начинать почти с нуля, восстанавливая фабрики, методики, специалистов.

Apple и многие западные компании явно заболели идеей «возвращения из Китая». Политическое и экономическое давление случайно оказалось усилено природными и социальными факторами: потоп в Таиланде год назад, конфликт Японии и Китая вокруг островов, минувшей осенью сильно встряхнули «пищевые цепочки», заставив производителей взглянуть на старую идею под новым углом. Производство в США и Европе, конечно, будет слишком мало,

чтобы насытить мировой спрос – однако для удовлетворения спроса внутреннего, на местных рынках, такое производство сгодится.

В случае Apple возврат статуса «американского производителя» может способствовать решению и другой смежной проблемы. Дело в том, что оценка компании инвесторами продолжает падать. С сентябрьского пика в 700 долларов с копейками за акцию, котировки Apple упали примерно до 530 и сейчас явно готовятся продолжить обвал. Прошлая неделя стала самой плохой за последние два года – при этом Apple тащит за собой и индексы NASDAQ, SP500, в которых является одним из самых или самым крупным компонентом.

ЕС оштрафовала производителей электроники на рекордные 1,5 млрд евро за картельный сговор

Семь компаний обвиняются в поддержании высоких цен на катодно-лучевые трубки в течение целого десятилетия

Еврокомиссия наложила на семерых производителей электроники – Philips, Samsung SDI, Chunghwa, LG Electronics, Technicolor, Toshiba и Panasonic – штрафы на общую сумму в 1,47 млрд евро за участие в картелях.

Компании обвиняются в поддержании цен на катодно-лучевые трубки – они использовались при производстве мониторов и телевизионных экранов. При этом Chunghwa, LG Electronics, Philips и Samsung SDI участвовали в обоих сговорах – и по мониторам, и по телевизионным экранам.

По оценкам Еврокомиссии, на катодные трубки приходилось от 50 до 70% цены экранов. В течение 10 лет, с 1996 по 2006 г., компании целенаправленно ограничивали выпуск и распределяли между собой клиентов, чтобы увеличить цены, установила Еврокомиссия. Это классический картель, «как в учебниках», возмущался еврокомиссар по конкуренции Хоакин Альмуния: «Худший пример антиконкурентного поведения». При этом он был очень хорошо организован: по данным Еврокомиссии,

чтобы проследить за соблюдением условий сговора, компании даже приезжали друг к другу на заводы с проверкой. На совещаниях топ-менеджмента обсуждались единые инструкции, зафиксированные документально: например, избегать конкуренции по цене, регулируя объёмы производства. Документы предоставили Еврокомиссии сами компании – благодаря сотрудничеству со следствием многие получили меньшие штрафы. Chunghwa и вовсе избежала наказания, так как первой сообщила о картелях в Еврокомиссию. Штраф для нее мог бы составить около 17 млн евро.

Самый крупный штраф наложен на Philips – 313,4 млн евро. Представитель Philips назвал решение Еврокомиссии «несоразмерным и необоснованным» и сообщил, что компания намерена его оспорить. Наказание для LG – 295,6 млн евро, для Panasonic – 157,5 млн. Общая сумма в 1,47 млрд евро антимонопольных штрафов – рекордная для Еврокомиссии, до этого крупнейшим был штраф в 1,38 млрд евро для производителей автомобильных стекол в 2008 г.

Страницу подготовила Ольга ГОРЧАК

La Tribune: Исландия смеется над Европой

Четыре года назад обанкротились три больших исландских банка, что вызвало серьезные проблемы в этой небольшой стране. Но теперь дела в экономике идут гораздо лучше, благодаря методу, отличному от методов поднятия экономики стран в еврозоне.

6 октября 2008 года прежний премьер Исландии Гейр Хорде шокировал страну, население которой составляет 320 тысяч жителей. Три недели после банкротства Lehmann Brothers стало известно, что три крупных банка – Kaupthing, Glitnir и Landsbankinn – не в состоянии выполнить свои обязательства. Северная страна оказалась в состоянии одного из самых серьезных финансовых кризисов в своей истории.

Четырьмя годами позже экономика Исландии снова находится в добром здравии. Валовой внутренний продукт, который в 2009 году снизился на 6,6%, уже в следующем – на 4%, в 2012 году должен вырасти на 2,1%, что на порядок выше, чем во многих других странах Евросоюза. Бюджетный дефицит Исландии четыре года назад составлял 13,5% ВВП, но в следующем году должен достичь равновесия. Безработица, которая в 2010 году подскочила до 8%, по прогнозам специалистов снизится к 2013 году на 5%. Внеочередной кредит из Международного валютного фонда в размере 2,1 миллиарда долларов был погашен досрочно.

Как это чудо стало возможным? Исландия выбрала совершенно иной путь, нежели страны Евросоюза, с 2010 года. Прежде всего, Рейкьявик никогда не пытался спасти банки. Три местных гиганта, аккумулировавшие сбережения населения в размере десятикратного ВВП страны, не провели капитализацию. Рейкьявик не пробовал действовать в интересах вкладчиков – ни сограждан, ни заграничных.

Но настоящий успех Исландии принесла девальвация исландской кроны, которая составила около 70%. Конечно, такое значительное падение стоимости валюты страны, так долго бывшей в зависимости от заграницы, привело к инфляции, которая в 2009 году составила 18% на ежегодной основе. В период 2009-2010 годы необходимо было ограничить рост заработной платы. Но снижение стоимости валюты позволило здоровым сферам экономики в полной мере воспользоваться улучшением ситуации в мировой экономике. Главным образом это произошло в сферах туризма и рыболовства.

Starbucks выплатит Великобритании налоги в размере 10 млн фунтов за каждый год

Сеть американских кофеен Starbucks решила выплатить Великобритании налоги. Сумма выплат составит порядка 10 млн фунтов за каждый год в течение двух лет. Таким образом, компания компенсирует свое «аморальное» поведение в прошлые годы, сообщает телеканал «Россия 24».

Ранее в СМИ просочилась информация о том, что Starbucks не платила налоги в казну Великобритании последние 3 года. Первую кофейню Starbucks открыла в Великобритании в 1998 г. С того года компания получала выручку в 3 млрд фунтов стерлингов, а отчисления в налоговые органы составили всего 8,6 млн фунтов.

Как пишут журналисты, выручка от продаж по итогам 2011 г. составила 1,2 млрд фунтов стерлингов. Но в документах, которые корпорация предоставляет налоговым регуляторам Британии, у компании значатся только убытки, что позволяет избежать уплаты налогов.

Эксперты утверждают, что Starbucks использовала несколько схем уклонения от уплаты налогов.

Во-первых, налог на роялти, то есть использование бренда, корпорация выплачивает в странах, где ставки ниже. А во-вторых, сеть кофеен закупает кофе для европейских кафе через фирму, зарегистрированную в Швейцарии, а обжаривает зерна в Нидерландах.

И уже после этого готовый к употреблению кофе поступает в Великобританию. Таким образом, часть прибыли, полученной в Британии, распределяется на швейцарские и голландские подразделения.

Более того, в документах, предоставленных властям, американцы сообщали об убыточности своего бизнеса, что позволяло уходить от налогов. Однако статистика показывала, что британский Starbucks был прибыльным.

Налоговая служба Великобритании (HMRC) подверглась жесткой критике со стороны регуляторов. Комитет по распределению государственных средств (Public Accounts Committee) обвинил HMRC в излишней мягкости и неспособности решить проблему уклонения от уплаты налогов крупными международными компаниями.

Moody's понизило рейтинг Украины до «мусорного» уровня В3

Агентство Moody's понизило рейтинг Украины на одну ступень с В2 до «мусорного» В3 с негативным прогнозом, пишет Gazeta.ru.

Свое решение агентство объяснило тремя «взаимосвязанными факторами». Первый из них – это снижение «институциональной устойчивости Украины» из-за «падения предсказуемости государственной политики и падения прозрачности статистики». Moody's критикует страну за недавние административные меры на валютном рынке, а также за то, что Национальный банк Украины с января 2012 года не публикует ежеквартальные обновления.

Страна отказалась от проведения реформ, предусмотренных программами Международного валютного фонда (МВФ), а также не смогла «договориться о новой цене на газ с Россией в течение более 12 месяцев».

Вторая причина снижения рейтинга – «дефицит внешней ликвидности, повышающий валютные риски, а также риск более масштабного финансового и экономического кризиса». Валютные резервы Украины упали на 23%, до 24,8 млрд долларов к концу октября 2012 года по сравнению с аналогичным периодом прошлого года, пишет агентство.

Третья причина ухудшения кредитоспособности страны – ее «сравнительно слабые экономические перспективы». Прирост ВВП Украины в третьем квартале 2012 года прекратился. По итогам года он может составить 0,5% после 5,2% в 2011 году, считают эксперты Moody's. На 2013 год прогнозируется рост ВВП на уровне 1,5%.

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

об утверждении Положения о порядке рассмотрения петиций профессиональными участниками небанковского финансового рынка

№38/14 от 28.09.2012

Мониторул Официал №248-251/1491 от 07.12.2012

На основании п. 6.2 Плана действий для реализации Стратегии развития небанковского финансового рынка на 2011-2014 годы, утвержденного Законом №35 от 3 марта 2011 “Об утверждении Стратегии развития небанковского финансового рынка на 2011-2014 годы и Плана действий по реализации Стратегии развития небанковского финансового рынка на 2011-2014 годы” (Официальный монитор Республики Молдова, 2011, №70-73, ст. 182), Закона №190-XIII от 19 июля 1994 “О подаче петиций” (повторно опубликован в Официальном мониторе Республики Молдова, 2003, №6-8) Национальная комиссия по финансовому рынку

ПОСТАНОВЛЯЕТ:

1. Утвердить Положение о порядке рассмотрения петиций профессиональными участниками небанковского финансового рынка, согласно приложению.

2. Профессиональным участникам небанковского финансового рынка в течение 10 дней со дня вступления в силу настоящего постановления обеспечить введение в действие требований настоящего Положения.

3. Настоящее постановление вступает в силу со дня опубликования.

ЗАМ. ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НАЦИОНАЛЬНОЙ КОМИССИИ ПО ФИНАНСОВОМУ РЫНКУ

Виктор КАПТАРЬ

№38/14.

Кишинэу, 28 сентября 2012 г.

Приложение к Постановлению НКФР

№38/14 от 28.09.2012 г.

ПОЛОЖЕНИЕ

о порядке рассмотрения петиций профессиональными участниками небанковского финансового рынка

I. ОБЩИЕ ПОЛОЖЕНИЯ

1. Настоящее Положение разработано в соответствии с требованиями Закона №190-XIII от 19 июля 1994 “О подаче петиций” и устанавливает порядок рассмотрения петиций, поданных физическими и/или юридическими лицами в адрес профессиональных участников небанковского финансового рынка.

2. В настоящем Положении используются следующие понятия:

1) петиция – письменное изложение, адресованное одним лицом или группой лиц профессиональному участнику небанковского финансового рынка, в котором содержится заявление, требование, точка зрения, опротестовывается деятельность или действия профессионального участника или нерассмотрение им прошения в установленный законом срок;

2) профессиональные участники небанковского финансового рынка (далее – профессиональные участники) – юридические лица, осуществляющие профессиональную деятельность на рынке ценных бумаг и на страховом рынке, негосударственные пенсионные фонды, ссудо-сберегательные ассоциации, микрофинансовые организации, организации ипотечного кредитования, бюро кредитных историй;

3) ответственное лицо – работник профессионального участника, назначенный для разрешения петиции и/или ее передачи с приложением своего заключения для рассмотрения руководителю профессионального участника.

3. В процессе рассмотрения петиции профессиональным участником, проситель имеет право:

- лично представить доводы ответственному лицу;
- воспользоваться услугами адвоката или назначенного им специалиста;
- представить ответственному лицу дополнительные документы и информацию;

4) ознакомиться с релевантными документами и информацией по рассматриваемому делу, если это не наносит вред интересам правам и свободам других лиц и не является нарушением коммерческой тайны или какой-либо другой охраняемой законом тайны;

5) получить в письменной или электронной форме аргументированный ответ о результатах рассмотрения в зависимости от запроса;

6) потребовать приостановления или прекращения рассмотрения петиции;

7) потребовать возмещения ущерба в установленном законодательством порядке;

8) потребовать наложения профессиональным участником печати с регистрационным номером, как на оригинале, так и на копии петиции.

4. В целях более оперативного и эффективного разрешения затронутых в петиции вопросов профессиональный участник может пригласить просителя в свой офис для получения в зависимости от обстоятельств дополнительных объяснений, комментариев и материалов.

5. Профессиональный участник обязан обеспечить конфиденциальность данных, составляющих предмет петиции, а также персональных данных, регулируемых Законом №133 от 8 июля 2011 “О защите персональных данных”.

II. ПОДАЧА ПЕТИЦИЙ

6. Петиции подаются лично просителем, через курьера, отправляются по почте в адрес профессионального участника, по электронной почте профессионального участника или передаются по факсу и в обязательном порядке регистрируются профессиональным участником.

7. Петиция подается в письменной или в электронной форме на государственном или другом языке в соответствии с законодательством.

8. Петиция должна быть подписана автором, с указанием его фамилии, имя и места жительства, а также других сведений, идентифицирующих просителя.

9. Петиция в электронной форме должна отвечать требо-

ваниям к электронному документу, а также содержать указание фамилии, имени, места жительства и электронного адреса просителя и другие контактные данные.

10. Петиции, не отвечающие требованиям пунктов 8 и 9, признаются анонимными и рассмотрению не подлежат, за исключением петиций, содержащих информацию, касающуюся национальной безопасности или общественного порядка, которые передаются на рассмотрение компетентным органам.

11. При повторной подаче петиция не рассматривается, если она не содержит новых доводов и сведений, о чем проситель извещается в письменной или электронной форме.

12. В случае если одно лицо в определенный период времени отправляет несколько петиций по той же теме, эти петиции связываются и проситель получает только один ответ.

13. Если после отправки ответа профессиональный участник получает новую петицию с тем же содержанием или относящуюся к той же проблеме, эта петиция прилагается к первой петиции и делается примечание о том, что был дан ответ, с соответствующим уведомлением просителя.

14. В случае если петиция подписывается несколькими физическими или юридическими лицами, указывается лицо, которому следует отправить ответ. Если такое указание отсутствует, первый подписавшийся считается просителем, которому следует отправить ответ.

15. В случае если текст полученных петиций неразборчив или эти петиции не содержат достаточно сведений для их рассмотрения, в течение трех рабочих дней профессиональный участник уведомляет об этом просителя и запрашивает уточнение затронутых вопросов.

16. В случае если петиция не относится к компетенции профессионального участника, она возвращается просителю в течение трех рабочих дней.

III. РЕГИСТРАЦИЯ ПЕТИЦИЙ

17. Регистрация и учет петиций осуществляются назначенным руководителем профессионального участника работником.

18. При регистрации петиции, на ее первой странице ставится печать регистрации, где указывается дата получения и регистрационный номер петиции.

19. Регистрация петиций, а также ответов к ним, осуществляется в регистрах входящей и исходящей корреспонденции, ведение которых является обязательным для профессионального участника.

20. Записи в регистрах должны быть совершены таким образом, чтобы исключалась возможность их подчистки (стирания, уничтожения) механическим, химическим или любым иным способом без оставления видимых следов подчистки (стирания, уничтожения).

21. Вносимые в регистры записи должны быть ясными и четкими.

22. После регистрации петиций в соответствии с установленными требованиями назначенный работник передает их руководителю профессионального участника.

23. Руководитель профессионального участника указывает на резолюции лицо, ответственное за разрешение петиции.

IV. РАССМОТРЕНИЕ ПЕТИЦИЙ

24. Ответственным за разрешение петиции является лицо, которое первое указано на резолюции.

25. Отсутствие ответственного лица (медицинский отпуск, социальный отпуск, годовой отпуск, командировка и т. д.) не освобождает профессионального участника от своевременного и адекватного разрешения петиций.

26. В случае если петиция указывает на определенные аспекты деятельности какого-либо работника профессионального участника, она не может рассматриваться данным работником или его подчиненным.

27. Для законного разрешения поданных в их адрес петиций руководители профессиональных участников распоряжаются о детальном изучении и анализе всех затронутых аспектов.

28. В ответе к петиции в обязательном порядке указывается законное основание принятого решения.

29. Петиции рассматриваются в срок не более 30 дней, а если они не требуют дополнительного изучения и рассмотрения незамедлительно или в 15-дневный срок со дня регистрации.

30. Срок рассмотрения петиции начинается с даты ее регистрации профессиональным участником.

31. Петиции, направленные Национальной комиссией по финансовому рынку, рассматриваются в срок не более 15 дней с даты получения. Если Национальная комиссия по финансовому рынку указала другой срок рассмотрения петиции, данный срок должен быть соблюден.

32. В отдельных случаях срок рассмотрения петиции может быть продлен руководителем профессионального участника до одного месяца с соответствующим уведомлением просителя.

33. Петиции, содержащие запрос о предоставлении конфиденциальной информации, рассматриваются в сроки, установленные законодательством о доступе к информации.

34. Ответ к петиции составляется в двух экземплярах в оригинале и представляется на подпись руководителю профессионального участника в срок, обеспечивающий возможность проверить его и внести некоторые изменения и дополнения.

35. Ответ подписывается руководителем профессионального участника или уполномоченным лицом.

36. Результаты рассмотрения петиции в обязательном порядке доводятся до сведения просителя в письменной форме, а по его требованию – в электронной либо в устной форме с соответствующими записями в Регистре учета исходящей корреспонденции.

37. Доказательство получения ответа просителем (подпись просителя, уведомление о вручении письма или другие способы, подтверждающие получение письма) является ответственностью профессионального участника.

38. В случае если проситель не согласен с полученным от профессионального участника ответом или ему необоснованно отказали в рассмотрении петиции, или затягивается ее рассмотрение, он вправе обратиться в Национальную комиссию по финансовому рынку и/или в суд.

V. НАДЗОР И ОТВЕТСТВЕННОСТЬ В РАМКАХ РАССМОТРЕНИЯ ПЕТИЦИЙ

39. Петиции, ответы к ним и связанные с их рассмотрением документы хранятся в отдельных папках.

40. Руководитель профессионального участника, а также его работники, обязаны обеспечить целостность документов, связанных с рассмотрением петиций.

41. Папки с материалами рассмотрения петиций хранятся в рабочих офисах или в специально обустроенных для архива помещениях, оборудованных соответствующими средствами хранения, с целью предупреждения порчи, уничтожения или хищения документов.

42. Руководитель профессионального участника обязан проводить в каждом семестре оценку деятельности по разрешению петиций и налагать соответствующие взыскания в случае выявления нарушений, а также принимать меры для устранения причин и условий, порождающих обособленные петиции.

43. Руководитель профессионального участника несет прямую ответственность за соответствующую организацию и осуществление деятельности по приемке, рассмотрению и разрешению петиций, а также за законность принятых решений и уведомление просителей в оптимальные сроки.

44. За нарушение требований настоящего Положения профессиональный участник несет ответственность в соответствии с действующим законодательством.

45. Возникшие в рамках рассмотрения петиций ситуации, связанные с организацией и осуществлением данной деятельности, не предусмотренные в настоящем Положении, разрешаются /регулируются профессиональным участником в соответствии с действующим законодательством.